

115 سىلافا

SILAV

شوات - ۲۰۱۹ گوڤارهكا رهوشه نهزى گشتى يه Kuvarka Rewsenhzri Gisty yo

به هدينان ديبردانكا رۇژنامه قانيچ دا
هاقننگه ها سىلاق د هه ئبه سته كا هه ئبه سته ئه كا ئيراقى دا ۱۹۵۴

ئەگەر و ھۆكارت بزا ئيت شۆرە شگىرى
ل دەقەرت چىايى

ئامىدىي دگەريانا بنيامين تەتيلى دا
ز ۱۱۶۵-۱۱۷۲

زاخو د تىكە ئيت به هدينان- بۇتاند ل سەدساليا ۱۶ ج دا

په بيكه ك بو داگير كه ريت كوردستاني

محمد محسن

لايى ئىكى: پيدفيه سهركيشيا سياسيا كوردستاني بهرزه وهنديت خو ييت پارتايه تي و كهسي بدهنه لايه كي و ب ويژدانه كا پري فيانا وهلاتي و نه ته وي بهر يخوا بدهنه بهرزه وهندا مله تي خو، ئه م دزايين هه ر پارچه كا داگير كريا كوردستاني، نه مازهييا خو يا هه ي، به لى بلا ب نه په ني هه فپه يمانى هه بن، ئه مژي وه كي داگير كه ريت كوردستاني بين كو وان گه له ك ئاريشه و هه فركي هه نه، به لى ل هه مبه ر كوردا ئه و هه فپه يمان و براييت ئيكن دژي كوردا. لايى دوي: گا زيا من بو هه ر چار وهلاتييت عراق و تورك و فارسايه، ئه ري ما هوين ژ خوينا كوردا تير نه بوون، ما هه تا كه نكي دي خوداييت فان هزر و عه قليه تا بن، ما هوين ناينن كو ئه و زله يزييت دونيايي وه كي بهر كيت شه تره نجى يي ياريي ب هه وه ژي دكه ن؟ و به رده وام يي ئاگرى دوبه ره كيي و هه فركيي ل ناف هه وه دا خوش دكه ن؟ و هوين يي خير و به ره كه تيت دناف وهلاتييت خودا دكه نه غه زه ب بو مه و هه مي پارى وه بو كرپنا چه كي و كارييت له شه كره دي ده يته مه زاختن و وهلاتييت وه ژي چ جارا به نه اهي ناژين و روژ بو روژي كه رب و كين زيده تر لي ده يت و دبه نه فولكاييت دژوار و دبه قن و چ مله ت ب هويي قركرنى و ئه نفال و مشه خترننى ژناف ناچن، ئه فجا هوين هه ر چار وهلات و هه رسي مله ت، ترك و عه ره ب و فارس، ده ليشه كا زيينه بو هه وه باوه ريي ب مافيت خه لكى ديتر بينن و وي هيزي بده نه خو و باوه ريي ب ژيانا ب هه فرا و ديالوگى بينن و پيگكه ژيانى قه بيل بكه ن و ساماييت خو بكه نه ئالافى خوشكرنا ژيارا خو و نه هيلن ده سته لاتداريي وه بو قركرنا خه لكى ديتر بكار بينن و براييني و وه فاداريي بكه نه بنياتي هزر و باوه ريت خو و ئه م يي د وي باوه رييدا هه ر سه ركيشه كى ژ فان وهلاتان ئه فنى بكه تن دي بيته قه ره مانى چه رخي و دي نافي وي ب زيي هيه نه نفيسين و يا فه ره كو هوين فن رهوشنبيرين ب حه بينن و خو فيري في رهوشتي و سيسته مى ژيانى بكه ن و بلا ئه م هه مي باش بزايين كو ئه و زه مان چوو و نا زفريته فه ئه وي حاكمه ك به نه سهرى خو دشيا حوكمي ل نيقا دونيايي بكه ت و يا وي فابا دا كه ت، هه تا نوكه وه چ مفا ژفى كه لتورى خراب و نه مروفايه تي ديتيه؟ هه وه چ مفا ژ كوشتن و تالانكرن و وي رانكرنا مله تن مه ديتيه؟ هه وه چ مفا ژ سه بيكرنا كچ و ژنييت كوردا و خه لكى ديتر ديتيه، ژبلي نه فره ت و روي ره شي و ريكا ئيكانه يا پيگكه مان و ژيانه كا سه رفه راز ئه فه يه و ديسا ريگريكرنه ل توفنى دوبه ره كيي و پيلاتييت وهلاتييت زله يز ئه وييت خوينا گه لان دميرن بو بهرزه وهنديت خو، خو هشاركه ن و وه رنه سه ر هه لا راستا ژيانى، بلا به س ياري ب چاره نفيسي هه وه به يته كرن و بلا فه مان و پاشكه فتن به س بن.

ب دريژيا سه دان سالايه مله تي كورد دبن زوم و زورا داگير كه ريت وهلاتى خودا دژين و هه ر لفينه كا ژ كوردا چييووي ژ بو خو رزگاركرنى ژ وان قه يد و زنجيرا، هه ر ئيگسه ر و ب هيزه كا مه زنه، هاتينه ژنافرن و بيده نگرن و وهلاتييت داگير كه ر و سه رده ست، ل دويف بهرزه وهنديت خو بو پاراستا سيسته مييت خو ييت زامانه، ده ستور و قانونين ده ريخستينه و هه ر بزاف و لفينه ك ل كوردا هه رامكريه و ب گونه هه كا مه زن هه ژمارتيه و داگير كه ريت كوردستاني چ جارا باوه ري ب پيگكه ژيانى نه بو به و تنى ژيان بخو فايه و ل دويف قانونيين خو، كورد ب تيروريست هه ژمارتيه. ئه و ريخستى و كوميت ب نافي مافيت مروفا دناخفن و ديژن ئه م به ره فانيي ل مافخوران دكه ين، چ راستى بو نينه و ئه و ريخستى چيكرىت وهلاتييت زله يزن و ل دويف سياسه ت و بهرزه وهنديت وان كاريي خو بريشه دبه ن و فان ريخستيا تيكه له ييت به رفه ه ييت دگه ل داگير كه ريت وهلاتى مه هه ين و ئه و چ جارا يا نه باش دراستا واندا ناكه ن و نابيژن و بهرزه وهنديت زله يزان گه له ك و گه له ك ژ خوين و ژيانا هه ژار و زومليكريا گرنگتره و ئه گه ر وان وهلاتا، نه خاسمه ئه مريكا فاييت بهرزه وهنديت خو ل جهه كي ب پاريزيت، دي وي ئاليي خودان هيز كه ته فريشته و ئاليي به رامبه رزي دي روي ره ش و شه رمزاركه ت و هزار و ئيك نافييت كريت دي پالده تي و ديروك ديده فانه كانى فان زله يزا چاوا كومه كا مله تيت زيى كرينه قوربانى بهرزه وندي و سياسه تيت خو ييت گه ني، هه ر بو ميناك شو ره شا باشورى كوردستاني ل سالا 1975ي و خيانه تا بناف و بانگا جه زائيري و ديسا هيرشال سه ر كه ريكى و بيده نكي ئه مريكا و هه فپه يمانا ل 2017ي و داگير كرنا وي ژلايى هه فپه يمانى ئيرانى فه، كو چ خش تيدا نينه كو ده ستى ئه مريكا و ئنگليزي پير تيدا هه بوو و د وي ده ميديا وان كورد و ريفراندوم كرنه به انه، ئه فجا ئه گه ر وان فيا ئاليه كي بشكينن دي كومه كا به انه و هه جه تان بريژكه ن و ده نه ل دويف ئيك بو سه ردا برنا ره ئيا ته فايا دونيايي و نه هه فكرنا وي ئاليي وان ئارمانچ پى.

ئه و بريارا ژ نشكه كيغه ژلايى سه روكتى ئه مريكا ترامپي فه بو خو فه كيشانى ژ روژنافايي كوردستاني، خو چ ريفراندوم ل ويى ژي نه هاتبوونه كرن و ئه و بهرنامى ئه مريكا بو هه سه دي داناي، وه كي وان دفا دهاته بجه كرن و كوميت مه زنييت قه ره مانا ژي كرنه قوربانى و ديسا مشه ختبونا ب هزاران ژ خه لكى روژنافا.

يا من دفتيت ئافريي پى بده م و جه ن سه ر راوستياني، پيدفيه دو ئالييت سه ر پشك پى رابين و گوتنييت خو بى گيروبوون بكه نه كريا، داكو جاره كادي نه كه فينه بهر ليهمشيتيت بهرزه وهنديت وهلاتييت زله يز.

شوات - ۲۰۱۹

سیلاڤ

هژمار - ۱۱۵

۲
خو بهیژکرن و خوگرانکرنا رژیمه به عس
به رامبهری سهرکیشیا کوردا
پشتی ریککهفتننما ۱۱ ئادارا ۱۹۷۰ئ

۲۱
ئه سما و چه جی سالحی کائیمه زنی
دوو مروقییت زیندی د دلیت مه دا

۲۲
وهزیریت بامه رنی ل دهوله تا
عیراقی

۲۶
چهفت روژییت رهش و دژواریت
ئه نفالیت ۱۹۸۸

۳۸
خه باتکهر و شورشگیر ئیبراهیم
عه سگری

زندهباری قان بابه تان : مروقی دین و دهرمانی شیري ،
دازده برا ، شهیتانیت شهکر و چایی ، دیاریا خودایی ... گوتن و پیتقیاتی

خودانی ئیمتیازی

محمد محسن

سهرنقیسه قان

خالد دیرهشی

Tel: +9647504642107
xalidderesi63@yahoo.com

دهسته کا نقیسه قانا

محمد عبداللای نامیدی

سهردار هیئتوتی

راسته کورن و قیداجوونا نه زمانی

چه میدی بامه رنی

دهرئیخستنا هونه ری (دیزارین)

علی حفظ الله

alirekany69@hotmail.com
Tel: +964 7504226413

نه دریس

نامیدی - کانیای مالا

سیلاڤ لسهر تورا ئینته رنیتی

www.kdp-leqa18.com
https://en.calameo.com
Tel: +9640627633369

چاپخانا خانی - دهوگ

خۆ بهیزکرن و خوگرانکرنا رژێما به عس به رامبهری سه رکیشیا کوردا پشتی ریککه فتنناما ۱۱ ئادارا ۱۹۷۰ئ

کاروان صالح وهیسی*

مابوون. دناڤ ئاریشه ییت دیارکرنا تخوییت ده قهرا
ئوتۆنۆمی، ئیکلاکرنا چاره نقتیسێ که رکیکی ژ ئاریشین
بنیاتی بوون.
سه رکیشیا کوردا وهسا دانا بوو ئه وه می ده قه
ژلایێ دیرۆکیفه پشکیت نه قه بری ییت کوردستانی نه

هه ر ژ ده ستینکا ریککه فتنناما ۱۱ ئاداری ئاریشا
تخویبی نه هاتبوو چاره کرن، نه قه ژێ خاله کا دی یا
نه ته مامیا ریککه فتننامی بوو، ژ بهر قی ئاریشی هه
زویکا ئالۆزی که فتنی، ههروه سا چاره نقتیسێ پارێزگه ها
که رکیکی و هژماره کا باژیر و گوندیت دی هه لاویستی

دا بۆ بەغدا ب سناھى بيتن پەشىمانى ئەوان سۆزان
بيتن ئەويت داينە سەركىشىا كوردا.

جقاتا سەركردايەتيا شۆرەشى يا رژیما بەعس ل سەرى
ھەرەما ھەمى دەستھەلاتان بوو. نقيسەرەكئ ئەلمانى
دايە دياركرن، « ژ كوما ۱۲ ئەنداميت سەركردايەتيا
شۆرەشا بەعس، بتنى كوردەك ئەندام بوو». سەربارى
ھندى، د خالا دووى يا ريككەفتنناما ۱۱ئادارى دا
ھاتبوو دياركرن، « جوداھى دنافبەرا كورد و نەكوردان
دا ل جھيت گرنگ و ھەستياريت دەولەتى دا ۋەك
ۋەزارەتان و لەشكەرى ناھيتە كرن». دگەل ھنديدا، ل
دەستپيكن سەركىشىا كوردا، پنگەھى كوردان د جقاتن
دا تىكلا نەكر بوو.

پشتى ھنگى ۋەك ھاتىە دياركرن دەستھەلاتيتن گرنگ
و ھەستيار ب كوردان نەھاتبوون دان. دقى بيافیدا
نقيسەرى ئەلمانىا، گوينتەر دايە خۇياكرن كو، « د
ھەمى فەوجيت لەشكەرىدا بتنى دو كورد ھەبوون،
ژكوما ۵۰۰ دپلوماتكاران و ۸۰ئى باليوزان بتنى كوردەك
باليوز بوو. ژكوما ۲۳ ۋەزيريت جقاتا ۋەزيران بتنى

ۋ پيدفييە بەيئە سەر دەفەرا ئوتونۆمى فە، نەخاسمە
كەركىك، بەلى حكومەتا بەغدا ئەف چەندە رەنكر
بوو. درىككەفتنناما ۱۱ئادارى دا ھاتبوو پشتى بۆرىنا
سالەكئ ژ بەياننامى دقيتن سەرھەژمىريەكا كوير و
ھوير بۆ دەفەريت ئاريشە و ھەفركى ل سەر ھەين
بەيتە كرن، بەرەفاژى، ھاتە پاشئىخستن و نە ھاتە
كرن، بەلكو ل جھى بجھكرنا بەنديت ريككەفتنى،
حكومەتا تيراقى دەست ب ەرەبكرنا وان دەفەران
كربوو.

ئاريشا دويى يا مەزن و ھەستيار دنافبەرا
سەركىشىا كوردا و حكومەتا نافەندى دا، ئاريشەيا
پشكدارىا كوردان بوو دەستھەلاتا نافەندى دا ل
بەغدا، ئەگەر چارەيا قانونى بۆ پشكدارىا كوردان
ل دەستپيكن تىكلای نەكربايە، ھينگى پشكەك
فەدگەريا بۆ نەتەماميا ريككەفتنناما ۱۱ئادارى و ئەو
پروپاگەندەييت سەركىشىا كوردا پروپاگەندە بۆ دكرن
دگەل مافى ئوتونۆمىيى بۆ كوردان و ديموكراسى بۆ
تيراقى. ئەگەر ديموكراسى ل بەغدا نەبوايە، ھينگى

ههروهسا دبیته جهی پرسیاره کا گرنگ د لاوازییا وی به پرساره تی، کو وهک هاتیه زانین ل دهستیکا مۆرکنا ریککه فتننامن ئەف ئاستهنگه نه هاتینه به حسکرن و دیتن، به ره فازی پشتی هنگی ب هه یامه کن درهنگ سه رکیشیا کوردا به حسن ئه وان خالیته لاواز کری یه. ب درێزها چار سالان سه رکیشیا کوردا و حکومه تا نافهندی ل سهر ههر دوو جقاتیت قانیدانانن و به کورنن نهگه هشتنه چ فه ریزان. هه تا وه لیتهاتی ل دو ماهیک کومبونا دنابه را نوینه ریت سه رکیشیا کوردا و سه رکیشیا به عس دا، به عسیا ب روهنی پروژی خو ل دور قنن ئاریشی ئیخسته بهر چاقیت نوینه ریت سه رکیشیا کوردا. دقن پروژه یی دا، سه رباری هندن پاریزگه ها که ریکی، ده فه ریت شنکار، زومار، خانه قین، مهنده لی ژ ده فه ریت ئوتونومی کوردا فه برین، ل جهن که ریکی هه قلیر کر بوو پایته ختی هه ریما کوردستانن و تخویبی وی کورت کر بوو و ژ

(5) وه زیر کوردبوون کو دوو ژ وان وه زیریت بی وه زارته بوون. چ وه زارته تیت گرنگ د ده ستی کوردان دا نه بوون.

ژلاین خو فه، سیاستقانی کورد و نوینه ری سه رکیشیا شو ره شا ئیلونن، (محمود عوسمان) دگه ل رادیوا له ندهن دابوو دیارکرن، « د جقاتا سه رکردایه تی دا مه کوردان کهس نه بوو، د له شکه ریدا مه کهس نه بوو، دنافه ندیت گرنگ، ههروه سا ل ده زگه هیت ئاسایش و هه والگیریی مه کوردان کهس نه بوو، ل وه زارته تا نهفتن، نافخوه یی و ده رفه کوردان کهس نه بوو...د راستی دا د جهیت گرنگ و هه ستیار دا کوردان چ رۆل نه بوو، ل جهیت گرنگیت نافخوه یی، ده رفه هه می تشت بریکا رژیما به عس بوون و بتنن ل سهر ئاستن کارگیری کورد دهه فیشکبوون». دراستی دا نه گه ر بزفرین ره شنقیسی ریککه فتنناما 11 ئاداری، سه رباری هندن ئەف چهنده دی بیته جهی ره خنه کورنن،

پارېزگەھا ھەڧلېر، سەلېمانى و دەڧەرا بەھدىنان، ئانكۆ پارېزگەھا دەھوكى و تا ۱۱ ئادارا ۱۹۷۴ ئى مۆلەت دا سەركىشىا كوردا ڧى پرۆژەيى قەبىل بكەن. بەلى سەركىچشىا كوردا ئەڧ پرۆژە قەبىلنە كر. پشتى كارڧەدانىت دژوارىت سەركىشىا سىاسى يا كوردا، ل ۱۱ ئادارا ۱۹۷۴ ئى جڧاتا سەركردايەتيا شۆرەشا بەعسى ئەڧ پرۆژەيە پەسەندكر. ب ڧى چەندى چ دەستەھلات بۆ كوردان نەمابوو كو دچوارچووقى ئەوان دوو دەستەھلاتان دا

دەڧەرېت كوردا بىت گرنگ ب كانىت خو بىت نەڧتى ڧە، ئىراقى ھىلابوون دىن دەستەھلاتا خۆڧە. ژلايى خۆڧە، بەرامبەرى پرۆژى رژیما بەعس، مەكتەبا سىاسى يا پارتى دىموكراتى كوردستان، پرۆژەكى دى بۆ ھەمان مەبەست ل ۱۷ ئادارا ۱۹۷۴ ئى خىستە بەرچاڧىت سەركردايەتيا رژیما بەعس، بەلى ئەڧ پرۆژەيە ب پەيىەكا دىر و درىژ يا سەروكى ئىراقى ڧە ھاتە رەتكرن. ل دوپماھىي، ل سەر ئاوايى دورستكرنا كارگىرىت دەڧەرا ئۆتۆنۆمى ھەر دوو ئالى نەگەھشتن چ ڧەرېژان.

ل دوپڧ ئاڧرىپىدانا ژىدەران، دشىن سەرجمى ئەوان ئارىشىت بنىاتى بىت بووینە ئاستەنگ درىكا حكوومەتا ئىراقى و سەركىشىا كوردا دا كۆم بکەين ژ بۆ دياركرنا تخويى دەڧەرا ئۆتۆنۆمى دگەل ئارىشا كەركىكى، دگەل چارەنڧىسى ھىزىت پىشمەرگەي، نەپەنيا تىكەھلىت سەركىشىا كوردا دگەل ئىرانى، نەچوونا پارتى بۆ ناف بەرەيى نشىمانى يى پارتا كومىونستى و رژیما بەعس. دگەل ھندىدا ۋەك ھاتىە ئاشكرارن دەستەھلاتا دەزگەھىت دەڧەرا ئۆتۆنۆمى و پشكدارىيا كوردان د دەزگەھىت دەستەھلاتى ل بەغدا دا ژ ئارىشەبىت ب كىنج و ھەستىار بوون.

دەستەھلاتا خو تىدا تاڧى بکەتن. ھەمى رىڧەبەرىت گرنگ و ھەستىار، ب تايەتى پۆلىس، ئاسايش، رەگەزنامە... ھتد... ئىكسەر ئىخستبوون دىن كونترۆلا ۋەزارەتت ھافلدارڧە، ل بەغدا دەستەھلاتا بىدڧى نەدابوو جڧاتا قانىندانانى و بجهكرنى، سەربارى ئەوا د خالا (أ) يا مادى (۲۰) يا دقانىنا ئۆتۆنۆمى دا ھاتى كو سەروك كۆمار د كاودانىت دەست ژكاركىشانا پترىا ئەندامىت جڧاتى و پاشكەڧتنا وان پتر ژ ھەيڧەكى پشتى داخوازكرنا كومبۇنا جڧاتا قانىندانانى دشىت ب ھەلۆەشىنتن. ھەرۋەسا ئەوا د خالا (د) يا مادى ۱۳ دا ھاتى كو ئەو ژى چەندىن خالىت ڧەكرى دەتەن دەستى سەروك كۆمارى بۆ ھەلۆەشاندىنا ئەڧى جڧاتى.

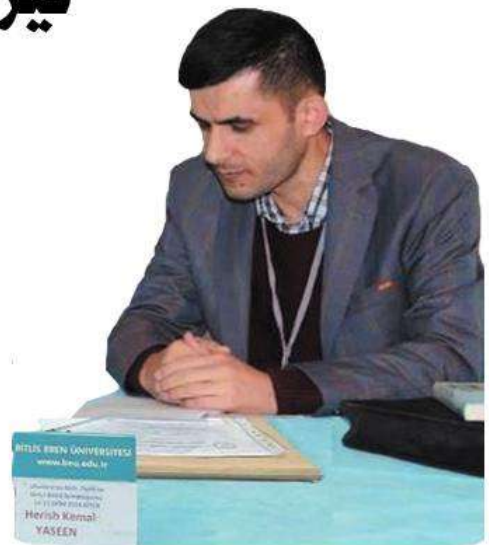
دڧى بىاڧىدا، دىروكنڧىسى بەرىتانى دىباڧى دىروكا سىاسى يا ئىراقى دا دايە دياركرن، سەروك كۆمارى ئىراقى ھەمى دەستەھلات ھەبوون، سەروكى وى دەستەيى، ئانكۆ جڧاتا قانىندانانى دا ديار كەتن، ھەرۋەسا نەگەر ڧىابايە دا لادەتن. دەھمان دەمدا، حكومەتا بەغدا، كاروبارىت دەڧە، بەرەڧانىي، ئاسايشى، ھەرۋەسا نەڧتى و نافخوھىي ھىلابوون دىن دەستەھلاتا خۆڧە. سەربارى ھندى ژى سىكا

به هدینان دبیرداتکا روژنامه قانی دا

هافینگه ها سیلاقی دهه لبه سته کا هه لبه ستفانه کا ئیرا قی دا ۱۹۵۴

هافینگه هیت دهه را به هدینان و نه خاسمه بیت دهه را
ئامیدی کو ژ نافوده نگترین و دلغه که رترین هافینگه هن ل سه ر
ئاستی عراقی بووینه و ل سه رده می شاهانه (۱۹۲۱_۱۹۵۸)
جهت سه رپشک بیت شاه و که سیت نافداریت عراقی
بووینه، لهوما بالا گه لهک سه رده دانکرا و خودان په یقان کریه
کو ده ربرینا دیمه ن و جوانی و خوشییا سه رده دانیت خو ب
هه ستیت هه لبه ستی دیار بکه ن، هه لبه ستفانا ئیرا قی (ئه میره
نوره ددین) ژی ئیک ژ وان بووینه کو دیمه بیت هافینگه ها
سیلاقی بالا وی بخو راکیشای و بووینه په سنیت هه لبه سته کا

هیرش که مال ریکانی

سیلافتی فہینیت و تایہت بیت بو روژنامی بہ لاف بکہن، وی ژئی ئەف ہہلبہستا سپہی و بہرکہفتی ل بن ناقتی (من وحی مصایفنا) کو ژ (من وحی سرسنک) و (من وحی السولاف) پیک دەیت، ل قیری دی یال دۆر سیلافتی بہرچاٹ کہین:

وی یا شہنگ، ئەو ژئی ل وی دەمئی روژئیت جہژنا رەمەزانا پیرۆز یا سالا ۱۹۵۴ز ل دەقەر ئامیدیئ (سەرسنک و سیلافتی) بۆراندین، خودانی روژنامہ یا (نصیر الحق) (محمود مفتی الشافعیہ) ژئی داخزکری کو ہہلبہستہ کئی ل سەر ہافینگہا سەرسنک و

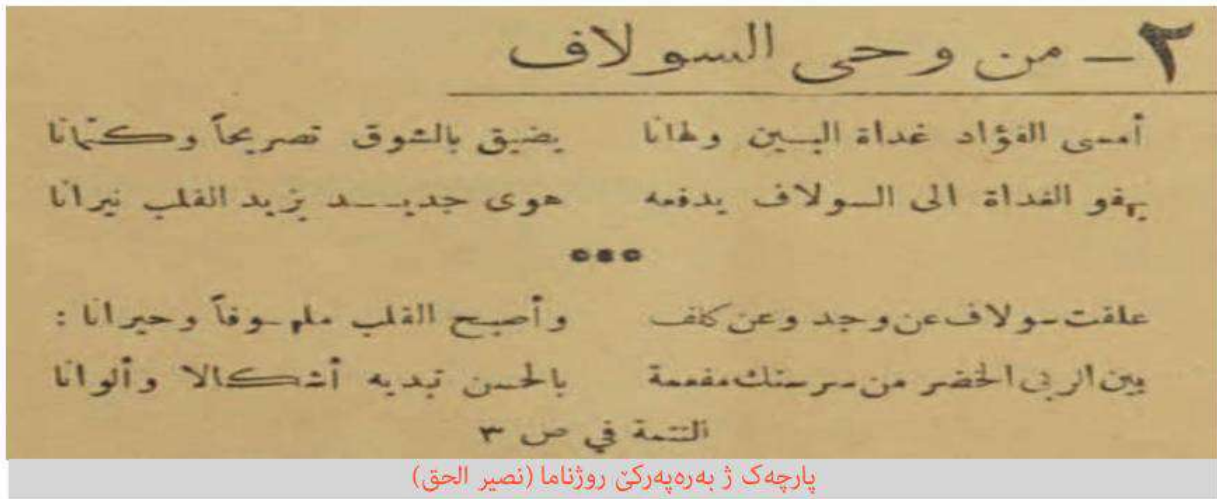

من وحی مصایفنا

من وحی السولاف

یضیق بالشوق تصریحاً و کتماناً
 ہوی جدید یزید القلب نیرانا
 و أصبح القلب ملهوفاً و حیرانا
 بالحسن تبدیه أشکالا و ألوانا
 و تحتوی الحسن کل الحسن رینا
 توقع الشوق فوق الصخر ألحانا
 و خافق الصخر إذ مسته ما لانا
 وللمیاه جلال قط ما هانا
 ولا أرانی أطیق الدھر سلوانا
 و ذکر (سولاف) لن أنساه أزمانا

أمسی الفؤاد غداة الیین ولہانا
 یهفو الغداة الی السولاف یدفعه
 علقت سولاف عن وجد و عن کلف
 بین الربی الخضر (سرسنک) مفعمة
 و بین سولاف تصبی اللب عن دلہ
 أمواجها فی السفوح الخضر هائمة
 جئت علی الصخر فی لین و فی دعة
 فللصخور بہا غمز یؤرقها
 لجین سولاف ألقى الحب فی کبدي
 ما لی و للحب إنی الیوم راحلة

و ژبهر گرانی و بهیژیا فنی هه لبه ستی کو وهک هه لبه سته کا سه رده می جاهلیه تی دچیت و ژبهر هه بوونا په یقیت بهیژ و چهند رمان ژنی دچن کو شیان و رهوانیژیا هه لبه ستقانی دسه لمینیت، ته رجه ما ویگه لهک بزه حمته بو نه زمانی کوردی ١٠٠٪ کو دبیت هندهک په یف تیدا هه بن پیثقی ب چهند په یقیت کوردی بیت بو ته رجه می، به لی نه فال خاری ته رجه مه کا نیزی کوری یه بو رمانا هه لبه ستی و مه رما هه لبه ستقانی.***

ژ نیلهاما هافینگه هیت مه (١)

ژ نیلهاما سیلاقی

ل دلی بو شف بهری سپیدی پر خه م
لهزی بهری سپیدی یه بو سیلاقی هاندهت
هاته گریدان سیلاق ب هه ست و عه شق
ناقبه را میرگیت که سک سه رسنک یا پره
و ناقبه را سیلاقی رادکیشیت خوشیا جوانیا دیمه نی دگریت
پیلیت وی ل سه ری چپاییت که سک ری لن به رزه بوویه
هاته سه ر بهری ب نه رمی و رحه تی
و که فرا ئوری هه نه نه و خه وی بو ناهیلیت
دهنگی سیلاقی فیان خسته میلاکا من
من و فیانی چیه نه ز نه فرو دی چم

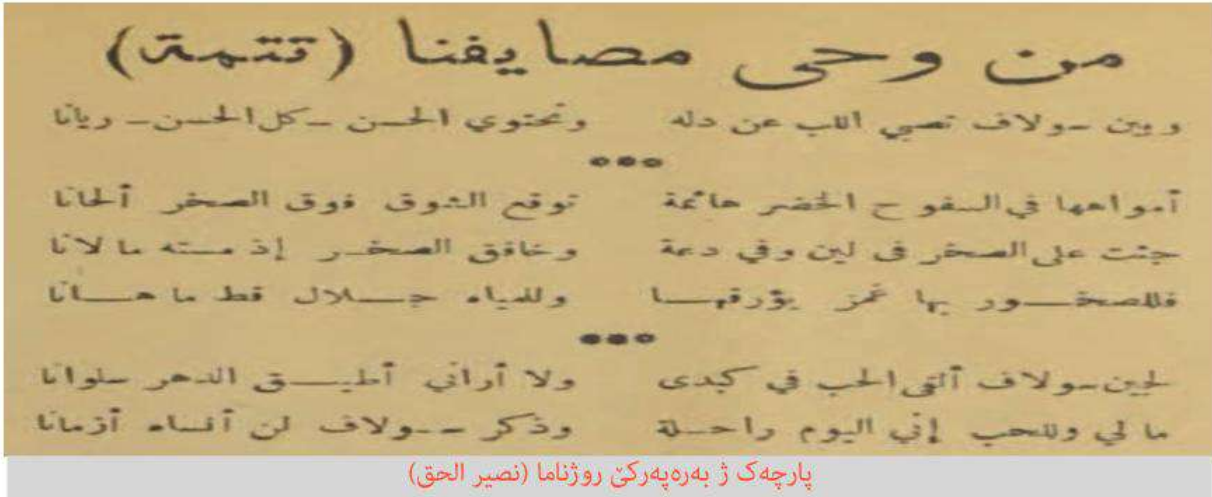
بیهن تنگ دبیت ژ خه رییا ب ناشکرا و بی دهنگ
فیانه کا نوی زیده دکه ت ل دلی ناگرا
و دل ب نه شق و حه یران که فیه
ب جوانی دیاردکته چهند شکل و رهنگا
و فه دگریت جوانی - هه می جوانی - یا پره
دتیخن خه رییا سه ر بهرا ئاواز
و فیکه فتنا که فری نه گه ر ژیگرت نا نه رم بیت
و ناقی جوانیه کا هه ی چ جارن نا سفک بیت
و خو نابینم ته حه مولا زه مانى بکه م ب هه دار
و بیره اتنا سیلاقی ژبیرناکه م ب زه مانان

ميسل چوويه ويڙي و خاندنا خو يا ڙڙيڻه و نافنجي و
 دوانافنجي ل ويڙي ب دويماهيك ٿينينه.
 _ ل سال ۱۹۴۳ چوويه قاهيره و ل ويڙي ڪوليڙا ٿاداب
 ل زانينگهها فوئادي ٿيڪي خاندني يه و باوهرناما
 بهڪالوريوس ب ٿادابي ل سال ۱۹۴۷ وهرگرتي يه.
 _ ل سال ۱۹۵۰ ڪومهڪا ههلبهستيت ههلبهستفاني
 پاڪستاني (مهمهده ٿيقبال) بناقي (دروس من شعر
 اقبال) ڙ ٿهزمانني فارسي وهرگيرينه و ل سهر مهزاختا
 باليوڙخانا پاڪستاني هاته چاڪرن.
 _ ل سال ۱۹۵۷ ماجستير د ٿهدهبي عهريبي دا (الشعر
 الشعبي في الفرات الاوسگ) وهرگرتي يه.
 _ ل سالي ۱۹۴۷-۱۹۶۳ سهيدايا دوانافنجي بوويه.
 _ ل سالي ۱۹۶۹-۱۹۷۵ سهيدا بوويه ل زانينگهها
 بهغدا ڪوليڙا ٿاداب.
 _ بوويه راگرا پهيمانگهها هونهريت بجهيناني يا سهر
 ب دهستهڪا پهيمانگههيت هونهري ل وهزارهتا خاندنا
 بلند و ڦه ڪوليڙي زانستي ههتا ل ڙي ياسايي سال
 ۱۹۸۴ هاتيه خانهنشينڪرن.
 _ ل سال ۱۹۹۶ وهڪ ٿهنداما ڪارايا ڪومهلا زانستي (المجمع
 العلمي) هاتيه ههلبزارتن.
 _ ڙ بلي ٿهزمانني عهريبي ٿهزمانيت ٿينگليزي و توركي و
 فارسي ڙي دزائين.

ڪورتيهڪ ڙ ڙياننامهيا ههلبهستفاني:

_ نافني وي (ٿهميره نورهدهدين داود ٿال سهليم)ه، ل سال
 ۱۹۲۵ ل بهغدا هاتيه سهر دونيائي و مالباتا وي ڙ

ڙيڏهر و دههمهن:

سهرنقيسڪار (مهحمود غلامي) بوو. بنٽره: جريده نصير الحق، العدد ۱، الجمعة: ۵
 ايلول ۱۹۴۱.
 (۱) تهرحمهڪرنا ههلبهستن ڙ زمانن عهريبي بو ڪوردي (عههلي حهقرلا ريڪاني)

_ جريده نصير الحق، العدد ۷۸۸، السبت: ۱۲ حزيران ۱۹۵۴.
 _ جريده نصير الحق: روڙنامهڪا روڙانهيا سياسي يا گشتي (ٿازاد) بوو، ههڙمار ٿيڪن
 ل روڙا ٿهيني ۵ ٿهيلولا ۱۹۴۱ ل باڙيڙي ميسل دهركهفتبوو، خودان ٿيمتياز و

بنیامین تەتیلی

ئامیدی دگەریاننا بنیامین تەتیلی دا (۱۱۶۵-۱۱۷۳ز)

یئ ئیسپانی ئیک ژوان گەریدان بوو ل دەمی گەریاننا خو بو وهلاتیت موسلمانان دەستپیکری و هه ر دوئی قوناغا گەریاننا خودا سەرهدانا ئامیدی کربوو.

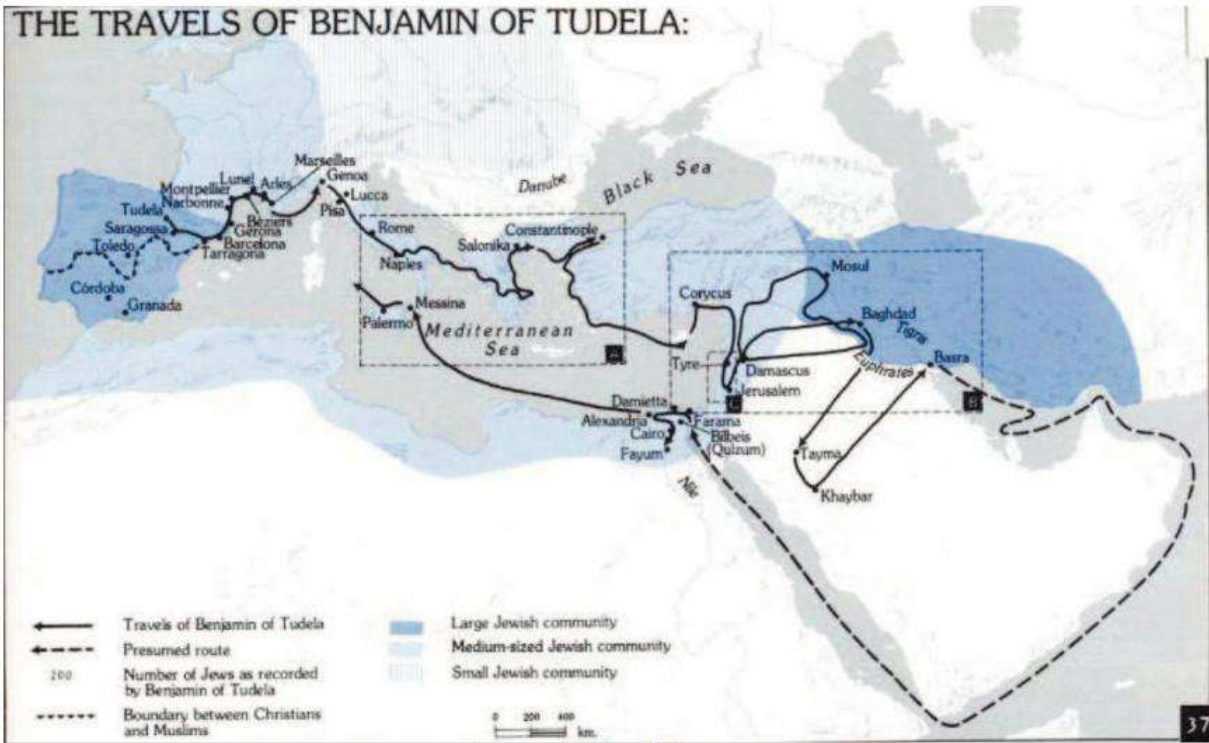
بنیامین تەتیلی کیه؟

نافی وی بنیامین کورری رابی یونه یئ تەتیلی نهباری یئ ئیسپانییه و جوھیه ل سالا (۱۱۳۰ز) ل تەتیلی ژدایک بوویه و ل سالا(۱۱۷۳ز) ل

یا دیار کو باژیری ئامیدی ئیک ژ گرنکترین و کهفترین جهیت دونیایی یه و جههکی ستراتیژی و جهن فەهەویانا هەمی دینا بوو و ب خوشی و شادی ژيانا خو دبره سەر و هەتا نوکه ژی پیکه ژيانا دینی یا بەردهوامه لسەر قئ چەندی و ب درێژاهیا دیرۆکی ژی چەندی گەریدهییت دونیایی سەرهدانا وی کریه و چەندی فەکولیتیت دیرۆکی و سیاسی و لەشکەری و جفاکی و دینی ل سەرکریه، بنیامین تەتیلی

سامی بنیامین ریکانی

نه خشن رینا گه شتا بنیامین ته تیلی

دویماهی ئینای ل وان وه لاتیت چوین، چاره کا دی ل سالا (۴۹۳۳عبری) هه مبهری (۵۶۹مشه ختی و ۱۱۷۳ز) زقریه فه قشتاله ل وه لاتئ خو. دوئ گه پراتیدا چه ندین پیزاین و رویدانیت گرنگ دپهرتوکه کن دا دنقیسین و پاشی نه و پهرتوک بو چه ندین نه زمانا دهیته فه گوهاستن و ژواناژئ پهرتوکا گه رینا وی کو ژلایئ عزرا حداد دراسه و تقدیم (د. عبدالرحمن عبدالله الشیخ) دهیته ته رجومه کرن بو نه زمانئ عه ربه بی کو ژ (۴۰۵) بهر په ران پیکه اتیه.

بنیامین ل دوور جو هیئت نامیدیئ دبیزیت: هژمارا جو هییان ل تخویبئ وی نیزیکی (۲۵) هزار که سان لئ هه بوون و نه و دبه ربه لاف بوون کوم ب کوم زیده تر لسهر سه د جهان ژ چپاییت (خفتیان) ل نیزیکی وه لاتئ ماددی، جو هیئت وی ژئ نه ون نه ویت پاشین ناشووری (شلمناسر ۷۲۸-۷۲۲ ب.ز) ل فه له ستین ب تیخسیری دگه ل خو ئینیا بوون و نه و جو هی بی نه زمانئ (ته رجوم) دناخفتن و هنده ک زاناییت مه زن دنقا وان دا هه بوون و ههروه سا ل دوور جهئ نامیدیئ دبیزیت: کو نامیدیئ قویناغا روژه کی ژ تخویبئ عه جامان (فارسان) یا دویره. جو هیئت وان خوئک (جزیه) ددا موسلمانان حالئ وان ژئ ب حالئ هه می وان جو هییا بوئ نه ویت لسهر ناخا دهوله تا ئیسلامئ

قشتاله ل ئیسپانیا مریه، بنیامین که سه کن زانا و گه ریده بوو، پسته ددا میژو و رهوشا جو هیان ل هه می جهیئ دونیایئ و دویقچوونا وان دکر، ژبه رکو نامیدیئ که له ک جو هی لئ هه بوون له وما قه ست کربوویئ.

ده سپکرنا گه رینا ته تیلی

سالا (۱۱۶۵ز) ل باژیرئ (سه رقتته) ئیکه م جه بوو گه رینا خو ل وه لاتئ ئیسپانیا ده ستپیکر بوو و قوناغ قوناغ ده ته دیار کرن کو هه ر قوناغه کی بو هه یاما چه ند روژان فه دکیشیتن هه تا دگه هیته باژیرکی نامیدیئ، پشتی کو ل چه ندین وه لاتیت دونیایئ گه ریایی ب مه رهما هایدار بوون ل سه ر رهوشا جو هییان ل وان وه لاتان و هه ر تشته کن لسهر کومکری ژ که سیئ باوه رپیکری و ئیمن ژ وانان ناقیت چه ندین زانا و به رنیاسیت دونیایئ دگه رینا خودا نقیسینه ژبه رکو نه و که سه ک بو حه ژ باوه ریئ دکر و دقیا پیزاینیت وی دراست و دروست بن، له وما وی بتنی پیزاین ژوان که سیئ باوه رپیکری وه ردگرتن و نه و چیروکا وی لسهر داوودی ژئ وه رگرتی ئیکه م که س بوو کو نه ف چیروکه به لافکری پشتی کو گه رینا خو ب

وهونه ریت سیحری و سەردابرنی . و لسەر پاشایی عەجەما ژگوهدانسی دەرکەفت و دەستپیکر و ئەو جوهییت ل چیاپی (حەبتوون) دناکنجی ل دوور خو کومکرن و دەست ب شەری کریستانان کرن ئەوین ل ئورشەلیم دا وان ژ ئورشەلیمی دەر بیخیت و دەست ب بسەر ئورشەلیمی زال ببن، ئەو بو رابوو ب دەستپیکرنا گازیخو و ھندەک بەلگەییەت سەختە بو گازیخو بەلاڤکرن و دگوت خودی ئەزی راسپاردی بو ڤەکرنا قودسی دا ھەو ژبن

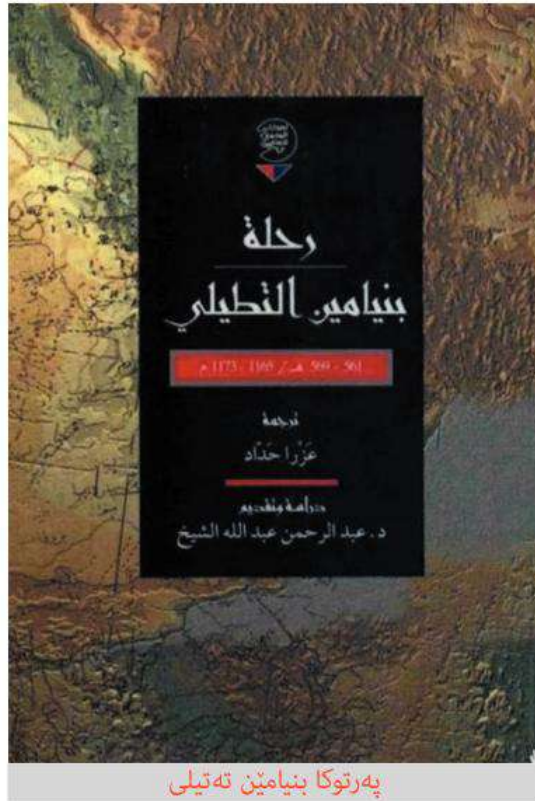
ژیر دەستی قورتال بکەم، ھندەک ژ جوهییت سڤیل باوهری پنی ئینا و وان وەسا ھزر کر کو ئەو مەسیحی چاڤەر پیکرییە، پستی کو شاھی عەجەما ئەو بانگینا وی زانی ھنارتە دویف داوودی را و ئەوژی بی ترس و دوو دلی چوو نک شاھی و شاھی پسار ژێ کر ئەری راستە تو پاشایی جوهییانی گوتی بەلی، ئەو بو شاھی ئەو زیندانکر و کرە دزیندانا تەبرستانی یا مەزنڤە، ئەوا دکەڤیتە سەر رویاری (قیزیل ئوزن) دا ھەتا مینیتە دزیندانی ڤە ھەتا یی سخبیت، پستی سی روژان ژ زیندانکرنی شاھی عەجەما

دگەل شیرەتکار و ئاقلە ندیەت خو کومبو دا چارە یەکی بو ئاریشا وان جوهییان ئەویەت بدویف داوودی کەفتین ببینن، ژ نیشکەکی ڤە داوود ل قەسری دەرکەفت یی ئازاد و شاھ حییەتی بوو گوتی تو چەوا رزگار بوی داوود گوتی زانین و شەھرە زابیا من و براستی ژێ ئەز ژ تە و ھەزیریت تە ناترسم، پاشی جارە کادی ڤەرمانا زیندانیکرنا وی دا پاشی ژنیشکەکی ڤە داوود ل شاھی و زیڕە ڤانیت وی بەرزە بوو، پاشا گەلەک توره بو و ڤەرمان ل لەشکەری کر کو دویف بکە ڤن ھەتا کو چوینە سەر لئفا رویاری کو داوود یی جوبیە ی بەلاڤدکەت لسەر ئافی وی سەر را دچیتە رەخی دی یی ئافی، پاشی پاشای

دژین و جزیا وان ژێ بو ھەرکەسە کن ژبی وی دگە ھیتە پازدە سالیی ئیک دینارا زیری یا پاشایی بوو، کو دبیتە ھەمبەری ئیک مراباتی، یان سی مراباتیا (دراڤنی ئیسپانی یە).

چاپکرنا پەرتوکا گەریانا وی:

ژبەر کو گەریانا وی جھتی پیتەدانا میژوونڤیسان بوو، لەوما پیتە یەکا باش ددایی و بو چەندین ئەزمانیت ئەووروی ھاتیە تەرجەمە کرن ل سیتیكا دوماھیا چەرخێ شازدی، ژوانان بو جارا ئیکتی ب ئەزمانی عبری ل چاپخانا (سوستینو) ل قەستەتینییە سالآ (۱۵۴۳ز) ھاتبوو چاپکرن و پاشی سالآ (۱۵۵۶ز) ڤیرارە ل ئیتالیا ھاتە چاپکرن و ل سالآ (۱۵۸۳ز) ل فریریگ ھاتبوو چاپکرن و ل سالآ (۱۶۶۳ز) ل لیدن و ل سالآ (۱۶۹۸ز) ل ئەمستردام و ل سالآ (۱۸۴۴ز) ل وارشو، ل سالآ (۱۸۵۹ز) ل لفوف (لمرگ) و ل سالآ (۱۸۶۲ز) ل زلیف ھاتیە چاپکرن و پاشی ل وەلاتیت دی ژێ ھاتە چاپکرن و بو جارا ئیکتی ژێ ل عیراڤنی ل سالآ (۱۹۴۵ز) ل چاپخانا روژھەلات ل بەغدا ھاتە چاپکرن.

پەرتوکا بنیامین تەبیلی

فتنا داوودی ل ئامیدی ژ گەریانا بنیامینی.

دبژیت بەری دەھ سالان ل ئامیدی (فتنە یەک) چیببو بنافی فتنا داوودی کورێ روحی ھەبوو، ئەڤی کەسی ل بەغدا خواندبوو لئک حەسدای (راس الجالوت) و دیسان لئک (عەلی رەئس موسیبه) ی کو یی بەریاس بوو ب (ڤاڤوون یەعقوب) خو شارەزا کربو ب زانستیت تەوراتی و فھمی جوهییاتی و ھەمی زانست دڤاندن و گەلەک شەھرەزا ببو د ئەزمانی موسلمانان و تورەیی ئیسلامی

داخازي ژ ته دکهين کو تو دهست ژفان کاران بهردهی،
 نه گهر نه دی ته ژ جوهييان دويرتيخين، لي ل دومهين
 داوود گوهداريا وان ژي نه کر و ژ درو و نه وهيا خو نه هاته
 خارې. پشتي کو (زين الدين) دهسته لات وهرگرتي کو
 دبته ميری (السلاجقه) و دبته دويقه لانکی پاشاي
 عهجه مان و ب فيله کی دگه ریا دا داوودی بکوژيتن نه و بو
 گوته خه زيری داوودی نه گهر ته زافايی خو کوشت نه ز
 دی (۱۰) هزار دینارا دهمه ته، ئينا خه زيری وی داخازا وی
 بجه ئينا و داوود دنقینیت وی را فه کوشت و بقی رهنگی
 جوهی ژ داوودی و نه خوشيیت وی رزگار بوون. دبه رده و اميا

چيروکي دا ته تيلي ل جهه کن
 دی دا دبتييتن: نهف فتننا
 داوودی نهوا ل ئاميدی
 رویدای یا داوودی کوری
 روحی مه سیحی ده جال نه یا
 ئیکانه بوو د دیروکا جوهييان
 دا به لکو ل گه له ک چه رخیت
 دیر دا چیبوون و بانگخازیا
 پیغه مبه رایه تی دکر و
 مه سیحی ده جال.

میژویا وی فتنن:

دبیتن کو میژویا وی فتنن
 بو سالاً (۱۱۶۰ز) فه دگه ریتن
 د خیلافه تا (المقتفی لامر
 الله العباسی) نه فه یا دياره
 ژ ناخفتنا بنیامین کو دبتييتن
 بهری (۱۰) سالان فتننا داوودی ل ئاميدی چیبوو کو نه و
 نيزیکی سالاً (۱۱۷۰ز) سه رده دانا ئیرانی کر بوو، له و ما کو
 نه و میژویا دروستیيتن.

بنیامین ته تيلي د گه رایانه کنی دا

فهرماندا کو ب گه میان لدویف داودی رابچن لی پشتی
 کو نه و له شکهر ده ربازی ره خن دی یی ئافی بوین ون
 داوود نه دیت، وان وه سا هزر کر کو نه و سیربه نده و
 نه داووده. هندی داوود بو نه وی ئاخفتنه ک گوت کو
 که سی گوهد لینه بوو، نه وی بنافی خودی به رزه گوت
 ئینا قوبناغا ده ه روژان ب روژه کن بری و گه هه شته
 باژیری ئامیدی ل ویری چیروکا خو دویف که قتییت خو
 گوت کا چ بسه ری هاتبوو نه و بو هه می مانه حیبه تی
 و مهنده هوش ژ بهر وی تشتی وی کری، پشتی هنگی
 پاشای عهجه ما په بیکه ک بو میری موسلمانان ل به غدا

فریکر دا وی ب وی تشتی
 دنافه را وی و داوودا روویدی
 و پرسیار ژی کر دا کو نه و
 بیتنه دادفان دنافه را (رأس
 الجالوت) و (رؤساو المپیبه)
 نه وی ل به غدا ئانجی،
 دابشین داوودی داننه
 خواری و دا کاریت وی بزنان
 و نه گوهداريا وان بو پاشای
 عهجه ما، نه گهر وی نه که ن
 نه و دی فرمانی ده تن کو
 تولا خو ژ هه می جوهییت
 لژی دهسته لاتا خو فه که تن
 و هه میا به رزه که تن. ئینا
 نه و جوهییت ل وه لاتن
 عهجه مان دژیان که فتنه
 دنه خوشییت گران دا نه و بو
 وان جوهييان داخواز ژ (رأس
 الجالوت) و (رؤساء المئیبه) کرن

کو وان ژ وان نه خوشیيان قورتال بکه ن، (رأس الجالوت)
 و (رؤساء المئیبه) په بیه که ک بو داوود فریکر کو تو یی
 خه له تی و بلا بو ته ديار بیتن هیشتا ده می مه سیحی
 نه هاتیه و مه چ نیشاییت ده رکه فتننا وی نه دیتینه و نه م

ژیدر و دهه من:

۱۷۸ - ۲۲۵ - ۲۲۶ - ۲۲۷ - ۲۲۸ - ۲۹۹.

په رتوکا گه رایانا بنیامین ته تيلي (۵۱۱-۵۱۹ ه) (۱۱۶۵-۱۱۷۳ م) ترجمه عزرا حداد
 درسه و تقدیم (د. عبدالرحمن عبدالله الشیخ) ط ۱۱ ابوظبی ۲۰۰۲. صفحه (۱۵۸) - ۱۷۹.

ئەگەر و ھۆكاریت بزاقت شۆرەشگیری ل دەقەریت چیاپی

وهرگیران ب دەستکاری: جه میل شیلازی

نقیسینا: عبدالمنعم غولامی

وان جهان، عەرەبا ھەست ب ترسا ب سەرداگرتن کر، بۆ وان خۆیا بوو کو ئەو سۆزیت ھەقەپیمانان و گوتن و سۆزنامیت لسەر ئەزمانن مەزن و سەرکردیت وان کو ئەو ھاتینە فان وەلاتان، وەك رزگارکەر نەك داگیرکەر، ئەقە ھەمی تنن دوربەك بوو ژ دوریت شەستەنخوار و حیلەکەر، وان زانین ئەو ئیمناییت عەرەبا ئەووت بەری

پەرتووکا (ئورتنا فی شمال العراق (۱۳۳۷ - ۱۳۳۸م/ ۱۹۱۹ - ۱۹۲۰ز)) یا (عبدالمنعم الغلامی)، بەرگت ئیکت چاپخانا شەفیق، بەغدا - ۱۹۶۶ ب ئەزمانن عەرەبی ھاتیە چاپکر، ئیک ژ وان پەرتووکت گەلەك گرنگە بۆ ھەریما کوردستانی، چونکە ب ئاویەکت گەلەك باش ھەمی ئەو رویدان و سەرھلدایت دناقەرا سالت (۱۹۱۹ - ۱۹۲۰) رویدایین ل دەقەری دناقەرا خەلکت دەقەری و داگیرکەریا بریتانی تیدا ب ئاویەکت گەلەك بەرفرەھ بەحسکرینە، ئەگەر و ھۆکاریت وان رویدانان قەیدکرینە ئەووت ل دەقەری رویدان، لەورا مە ب فەر دیت ئەو ئەگەر و فەریژیت فان رویدانان و تیکەلیا سەرۆک ئیل و مەزنیت دەقەری ب کومەلا (جمعیة العلم) ئەوا پاشی ھاتیە گۆھارتن بۆ کومەلا (جمعیة العهد) فە ب دەستکاریەکا کیمقە وەرگیرینە سەر ئەزمانن مە. ل دوور فن کومەلن (عبدالرزاق الحسینی) د پەرتووکا (الاحزاب السياسية فی العراق) دا دبیت: کومەلا چوارن (جمعیة العهد العراقی) ئەوا ھاتیە دامەزراندن ل سالا ۱۹۱۹، د ئەسلدا تايەك بوو ژ (جمعیة العهد) ئەوا ھاتیە دامەزراندن ل ئەستانبولن ژ لاین (عزیز علی المصری) فە ل ۲۸ چریا ئیکت ۱۹۱۳ئ کو ئەفی تایی کینجەکا باش د ھەلکرنا ئاگرئ شۆرەشا ۳۰ خزیرانا ۱۹۲۰ئ دا ھەبوو . دەمئ ناگربەستا ۳۱ چریا ئیکت ۱۹۱۸ ھاتیە بەستن و ھەقەپیمانان سەرکەفت ئینایی، لەشکەری ئنگلیزی و فرەنسی دەست ب لقینت خۆ کرین ل عیراق و سوریا فلستین و لبنانن، دەستت خۆ ییت ئاسنی داناینە سەر

دهقن مه زبه تا كوردان بو سه روكن كونگرى ناشين بى گشتى و جفاتا كه لان

بهرسينگرنا دويقه لانك و خيانه تكاران، راوهستان بهرامبه ر كه سيٽ ئينتهازى بيت رهنگرى. و وان ديتن كو لفيئيت نافخويى بتنى نه بهسن بو مه ره ميٽ بهرسينگرنا هه فرقيت بهيز و ته ماعكار و عينا دو ئه گهر ئه و په يوه ندين ب وان كومه ليت نشيماني يى ژ دهرفه كار دكه ن نه كه ن و بزافا ئيكرتني دگه ل واندا. ئه وان په يوه ندى ب زه لاميت بزاقيت نشيماني كرن ل به غدا و به سرا، زه لاميت عيراقى ئه ويٽ كار دكه ن ل هه ر ئيك ژ ديمه شق و حه له بي و دي ره زوري، وان دديت گرنگيه كا مه زن بده نه تيكهه ليى ب سه روك ئيئيت عه ره بان، خودان پشته فاني ل عه رديت جزيري ل روژن افايى ميسل و ژيريى روژن افايى وي، دگه ل سه ركيشيت كوردان ل ده قه ريت چيبي ل ژيري و ژيريى روژه لاتى مويسلن. و ژبه ر كو باه تيى مه - كو بهرگى ئيكيى نه - ژبه ر تووكا مه - ثورتنا فى شمال العراق - ده قه ريت چيبيى نه.

هنگى هاتينه چاره كرن، ئه و خه ونه ك بوون ژ خه ونان، كه ليى عه ره ب هه ر مايه وه كى به ري، تنى هه فرقيت حوكم وكونترو ل دكرن دده ستين تالانكه را دا بوو - مه به ست پى حوكمه تا ئيتحاد و ته ره قى يه ئه واده ست دانايه سه ر ده سته لاتى ل وه لاتيت ئوسماني - كو كه ليى عه ره ب ئه و وه ك هه فرقيت بهيز و دلوقان ناسينه. له وما زى رزگار يخواز ل هه مى جهان ژ وه لاتيت عه ره بان رابووينه ژ بو بهرسينگرنا فى دوژمنى و قورتالكرنا وه لاتى ژ خرابكاران و بزاف ژبو ناشتى و سه رخوبوونى. و ژ وان كه سيٽ رزگار يخواز زه لاميت د بواري نشيماني دا كار دكرن ل مويسل، هه ر ل وي ده ميى تنكليزي پى خو دانايه سه ر ئاخا وه لاتى وان، تيدا خو جه بووين كومه لا ((جمعيه العلم)) هزر لسه ر فى كاري كرن. خو راده سكرن بو وان، دى وه لاتى ئيخيه د بن ده سته لاتداریا دا كيركه ران دا، له وما وان كار كر ب هه مى باوه رى و پلان، بهيز و خو را كرى بو ژ نافبرنا ته ماعكاران،

ئەوئەت د نەشتوكتە مافنى مروقى دا ھاتىن و ھەمى مللەتتە پېشكەفتى لسەر وان قانۇنىتتە خو ئىت بىنەمايى دانايىنە، كو ب زەحمەتە رېقەچوون د دونيايا زىندىاندا ئىلا ب وان.

پاشى سىياسىي مەزن ((سەرۆك ويسلسون)) شاھى بترس ((جورج)) و زانايىت وان ژ دەولەتتە ھەقەيمانان و زەلامىت وان پىتر ژ چارەكەن د داخۇيانىت خودا گۆتىنە و سۆز داينە مللەت و گەلەت لاواز ب سەرەخۇيى و زرگارىيى و دانا ھەر ھەبوونەكا سىياسى لسەر د راوہستىت.

ئەوژى خىش تىدا ئىنە مافنى مانا مللەت و گەلان نابىت ئىلا ب سەرەخۇيا سىياسى يا تەمام، دەستەھلاتداريا مللەتى، ئانكو پاقتۇرنا مللەتتە وان ژ بيانىن نە دگۆنجاىي دگەل سنج و رەوشت و تىتالىت وان و نە دگەل ھەست و ھىقى و مفايىت وان بن و ئەو وان نەچار دكەن خو بچەمىنن ب ھەر شىكلەكى ھەر چەوا بىت.

و ئەم خەلكى ئىلت ئانكىيىت ئامىدىي و دەوروبەرىت وئى، جەيىت مە عىراقى يە ھەر تىشتەك مە ب عىراقى و جىزىرى پىكشە گرىدەت سنج و رەوشت و تىتالان و رەگەزنامە و شانازىت دىرۆكى و كارەساتتە نەخۇش و ھىقى و ئومىد و مفا و پىتقىياتتە مەنە، لەورا دەرفەتتە بىدەن مە ب ھەلبۇرتتا مىر فەيسەلى كۆرپى مەلك حىستىن ئىكىن و مىرى لىوايى ھىژا مەلود موخلىسى و قائىمەقامى ھىژا ەلى جەوادى، وەك نوينەرىت مە ژ بۆ داخوزيا سەرەخۇيا مە، ب ھىقىا رازىبۇنا ھەوہ و ھارىكارىكرنا وان لسەر پىشتراستكرنا وان ب ھەبوونا مە يا سىياسى و دانا مە ب وئى گرىدانان مە يا دەولەتتە عەرەبى فە ھەيى ئەوا ھاتىە (مصدق) ەكرن ژ بۆ سەرەخۇيى، رادەستكرنا ھەمى رېقەبرنا مە بۆ مەلكى عەرەب (حوسەين) ئىكىن و رازىبۇن لسەر فنى داخوزيا مە ب رىكا وان بۆ كونگرى ئاشتىي يى تەقايى و جقاتا گەلان.

و ل دويمەھىيى دگەل سۆپاسى و قەدرگرتتى.

و ھۆسا ئەوئەت ئەف مەزبەتە ئىمزاكرىن سىھ و دوو كەس بوون ل دويفى زنجىرا نافت دگەل پاراستنا لەقەبى وان:
۱- شىخ بەھئەددىن نەقشەبەندى.

گۆتئىت مە لسەر كومەلى دى تايىتە بىت لسەر فنى دەقەرى.

كومەلا (جمعیہ العلم) تىكەھلى ب شىخ بەھئەددىن ئەفەندى يى نەقشەبەندى كر ئەوئى ل گۆندى (بامەرنى) ئانكىسى سەر ب قەزابا ئامىدىي فە.

ژ فەرىژا فنى تىكەھلىي ھەر ئىك ژ برازايىت وى شىخ جەمالەددىن كۆرپى شىخ سەلىم ئەفەندى يى نەقشەبەندى و شىخ رەئووف كۆرپى شىخ ەلئەددىن ئەفەندى يى نەقشەبەندى چوونە دگەل وئى كومەلى دا. و ئەفى خودى ژى رازى «مەبەست پى شىخ بەھئەددىنە - وەرگىر» خو گەھاندە رەشىد بەگى مىرى بەروریا و ھەر ئىك ژ جەجى شەعبان ئاغا كۆرپى مەمەد ئاغايى سەرۆكى باژىرقانیا ئامىدىي و مەمەد صالح ئەفەندى كۆرپى يەحیا ئەفەندى ژ مەزنىت مزورىيا و تاھر ئاغايى ھەمزانى سەرۆكى ئىلا ئەرتىسىا ئىك ژ گروپىت دوسكىايە و مستەفا ئاغايى ژ گۆندى بىسفىكى سەرۆك ئىلى ھىسى . و مەمەد ئاغايى كۆرپى جەجى ئاغايى سەرۆك ئىلى شەرەفان ئانكىيى گۆندى گەمافا .

و ئەفنى پەيوەندىيا شىخى ب وان كەسەت نافت لى ئىنانى، وان ھەمىيا مەزبەتەك موھركرن دگەل بىست و چوار كەسەت دى ژ رىھسىي و سەرۆكىت دەقەرەت ئامىدىي و دەھۆكى و ھندەك جەيىت دى ل ۲۲ جەمادىا دویمەھىيى ۱۳۳۷مىش - ۲۴ ئادارا ۱۹۱۹ز ياكو بۆ كونگرى ئاشتىي و جقاتا گەلان (عصبه الامم) ھاتىە ھنارتن، تىدا داخوزيا سەرەخۇيا عىراقى دكەن و گرىدانان وئى ب دەولەتتە عەرەبى فە، رادەستكرنا كاروبارىت كارگىرى يىت سىياسى بۆ مەلك حوسىنى، دەستنىشكرنا ھەر ئىك ژ ئەمىر فەيسەل (مەلكى بەرى) و مەلود موخلىس و ەلى جەوودەت ژ بۆ دانوستاندانان ب نافتى وان د فنى چەندىدا .

دەقنى مەزبەتە كوردا

جەنابى سەرۆكى كونگرى ئاشتىي يى گشتى و جقاتا گەلان..

مافنى ژيانى و چەقىت وئى يىت پاراستنا مروقى يىت كەسى و پاراساتنا سەر و مال و جەئى فەھەويانى ژ باشتىن و بەھترىن نىعمەتتە خودى نە ئەوئەت خودى داينە ئافراندىيىت خو، پىرۆزىيا وان مافىت خۇزايى

- ۲- ئەحمەد خەيرەددىن مەلا ئىسحاق ژ زانايىت ئامىدىي.
- ۳- حەجى رەشىد مېرى بەرواريا.
- ۴- رشدى ھەمزانى ژ زانايىت قەزا ئامىدىي.
- ۵- مستەفا فەزلى ژ مەزنىت بەروارى بالا (بەروارى ژۆرى).
- ۶- ئوسمان قومرى ژ مەزنىت بەروارى بالا.
- ۷- حەجى شەعبان سەرۆكى بازىرقانیا ئامىدىي.
- ۸- محەمەد جەواد مەلا مستەفا مزویری.

- ۲۹- ... موختارى گۆندى ھەرۆرى.
 - ۳۰- مستەفا... موختارى گۆندى بېدۆھن.
 - ۳۱- ئىسماعیل... موختارى گۆندى ئورە ل بەروارى بالا.
 - ۳۲- ... موختارى گۆندى تروانشى .
- و كومهلا (جمعيه العلم) ئەف مەزبەتە دگەل ھندەكېت دى يىت وەكى وان ژ لايى ھندەك كەسايەتت مەزن و نافداريىت ميسل موھرکينە و سەرۆكيت دەفەرا جيزيرى ھنارتە نافەندا كومهلا عەھدا عىراقى ل ديمەشق، داکو بېتە نافبەرەك ژ بۆ گەھاندنا وان مەزبەتان بۆ كونگرى ئاشتېن، ئەوژى ل رۆژا ۲۴ى گۆلانا ۱۹۱۹ئى كو ئەو رۆژە يا كو تيدا ((جمعيه العلم)) تيدا نافى خو گۆھارتى بۆ ((جمعيه العھد)) ھەر وەكى نھۆ ھاتىە بەحسکرن.
- تېكھەليىت كومەلى دگەل سەرۆكيت كوردان ل ھەيقا شەعبانى ۱۳۳۷ئى و پىشتى ھىنگى، نەمازە پىشتى ئەو نقيساريت دناقبەرا وئى و حەجى رەشىد بەگى دا ھاتىن ئىمزاكرن و ئەويىت دناقبەرا حەجى رەشىد بەگى و ھەقالى وى يى خوشتقى حەجى حسين ئاغايى ژ مالا عوبەيد ئاغايى جەليلى ئىك ژ مەزنىت ميسل و ئىك ژ ئەنداميت كومەلى يى ديارە .
- و دقيت د سەرمەرەنە بۆريت تېكھەليىت كومهلا وەسېقە دگەل فارس ئاغايى كۆرى محەمەد ئاغايى زىيارى ل دەفەرا زىيار و دگەل شىخ رەقىب سەرۆكى ئىلا سورچيا ل دەفەرا ئاكرى و دگەل عەبدوللا ئاغايى سەرۆكى گۆندى (جوگر) ل ناحيا حەفت ئىلا (العشائر السبعه) سەر ب قەزا ئاكرى قە.

- ۹- سەيد عەبدوللا شەريف ژ مەزنىت بەرواريا لسەر رىكا قادرى.
- ۱۰- محەمەد سالح كۆرى يەحيایى ژ مەزنىت بەروارى ژىرىيا.
- ۱۱- محەمەد عوبەيد پىشنقىژ و خوتبەخوينى گۆندى چەلى.
- ۱۲- شىخ ئەمىن كۆرى شىخ عەلانەدىن نەقشەبەندى.
- ۱۳- عەبدولوھاب سەرۆكى ئىلا رىكانيا.
- ۱۴- محەمەد سالح ژ مەزنىت بەروارى ژىرىيا.
- ۱۵- تاھر ھەمزانى ژ مەزنىت ئىلا دۆسكيا.
- ۱۶- عەبدوللا كۆرى سەعدوللا ئەو برازايى حەجى شەعبانى يە سەرۆكى بازىرقانیا ئامىدىي.
- ۱۷- مستەفا بېسفىكى سەرۆك ئىلى ھسبى.
- ۱۸- محەمەد كۆرى حەجى سەرۆكى ئىلا شەرەفانیا.
- ۱۹- كەرەم كۆرى زەينەلى سەرۆك ئىلى نىروە ژۆريا.
- ۲۰- محەمەد... موختارى گۆندى قومري.
- ۲۱- سەعدوللا... ئىك ژ سەرۆكيت ئىلا نىروە ژۆريا.
- ۲۲- ... نافى وى نە ھاتە خاندن.
- ۲۳- حەجى خەليل ژ بازىرقانیت ئامىدپانە.
- ۲۴- ئەحمەد... موختارى گۆندى كانى ساركى.
- ۲۵- سەعيد كۆرى عەبدوللايى سەرۆك ئىلى چەلى و ئەرتويش و پىنانش.
- ۲۶- حەجى حامد ژ مەزنىت بەروارپانە.
- ۲۷- ... مەختارى گۆندى تويلەر.
- ۲۸- عەلى... موختارى گۆندى بناقىي.

ويسلى سەربارى وئى چەندى كۆپۈستە چىيىت كۆمەلى و داخواز كەرىت وئى ل دەقەرىت چىا دگەرىان ب بەھانەيا عەتار (كرىن و فرۆتنى) و دگەل خەلكى د ئاخفتن و بەھسى زوم و ستەما تۆش دېنى ژ لايى كەسىت داگىركەر قە و بەلاڧۆكىت خەلكى ھاندەن ل دژى داگىركەران ئەوېت ژ لايى كۆمەلى قە دەھاتنە بەرھەڧكرن لسەر خەلكى بەلاڧ دكرن.

ژ وان كەسىت دەھاتنە ھنارتن گەنج (مەھمەد كۆرى مەھمەد سالىح)ى، ئەوئى د ئىك ژ گەرىانېت خودا گەھەشتىە سلىمانىن، پىشتى گەرىانەكى دناڧبەرا ھەولېر و كەركوكىك دا.

و ل وى دەمى من د گۆتارا خويا بەلاڧووى د رۆژناما (الگرىق البغدادىيە) د ھژمارىت رىكەفتى (۲۶ و ۲۷) مەھا ئىلۆنا ۱۹۳۴ئى ئانكو بەرى سىھ و دوو سالا ژ دەركەفتنا قى پەرتووكى [پەرتووك ل سالا ۱۹۶۶ دەركەفتىە - ۋەرىگر -] كو كۆمەلا عەھد ل مىسلى دەست ب بزاقىت شۆرەشگىرى كرىيە ئەوېت سەرھلداين ل دەقەرىن ژىرى يىن چىايى ل دژى داگىركەرىا برىتانى، كو ئەز پىشت گەرمى وان تىكھەلى و گرىدانىت دناڧبەرا كۆمەلى ل مىسل و مەزىتت كوردان.

و چەندىن ئەگەر و ھۆكارىت دى ھەبووینە كىنجا خو لسەر وان بزاقىت شۆرەشگىرى يىت زوى ھەبوون ژ وان: ۱. تەعەسوبا دىنى يا كوردا، گرىدانا وان ب ئەھكامىت قۆرئانا پىرۆزقە ئەوا كو د راسپاردەيىت وئى يىت رۆھن و ئاشكەرا دا قەبوپلناكەت كو ژ بلى موسلمانى كەسەك دى بکەتە رىبەر (ۋەلى) يىت خو.

۲. رىقەبرنا خرابا ھاكىمىت سىاسىت ئنگلىز. ۳. ئاكنجىكرنا تىارىا - ئاسۆرىان - ل گۆندىت كوردان و دانا چەندىن ئىمتىيازاتان ب وان و مافىت بەررەرھ و ئەو لسەر وان باشتر لى دكرن، نە ۋەكھەڧيا وان دگەلەك كاراندا. سەربارى وئى چەندى ئەو يىت دەھاتىنە دناڧ قى ۋەلاتى دا، نەك خوڧىت وىنە .

۴. بەلى دەربارەيى شۆرەشا (خ) شىخ مەھموودى ل سلىمانىن، ئەوئى ھندەك پالدەرىت دى ھەبوون. پاشبەند ھەژمار (۱)

و دگەل ئىبراھىم پاشايىن پايىز پاشايى سەرۆك ئىلا ئەلدەزدى ل لىوايا ھەولېرى و ئەڧ تىكھەلىيىت دگەل ئىبراھىم پاشايىن پايىز ئاغايى ب رىقەدچوون ب رىكا ھەڧالى خودى ژى رازىيىت عەبدولمەجىد ئەفەندى (باش عالم) ئىك ژ ئەندامىت كۆمەلى يىت كارا.

و ھندەك تىكھەلىيىت باش دناڧبەرا كۆمەلى و خودى ژى رازىيىت نام بەگى نەفتچى ئىك ژ رىھسىيىت كەركوكىك يە دا ھەبوون و ئەوى گەلەك چاران سەرەدانا مىسل دكر و دبوو مېھشان ل مالا حەجى ئەمىن بەگى كۆرى ئەيوب بەگى جەلىلى و ۋى خو گەھاندە ھندەك ئەندامىت كۆمەلى، چارەكى ھندەك پارەيى دانە كۆمەلى و ل دەمى ئەو ل كەركوكىك با كۆمەلى كاغەز بو د نڧىسىن و دەھارتن و بەلاڧۆكىت ل دژى دەستەھلاتىا داگىركەر بو دەھارتن، ئەو نڧىسىيىت بو دەھارتن ب ئەزمانى توركى بوون.

قولەك ژ كوردان گەھەشتبوونە وئى كۆمەلى ژ وان: خودى ژى رازى يىت (عەبولرەزاق ئەفەندى) خەلكى سلىمانىيە ب ناڧى خازىار (سەلاھەددىن) و ل وى دەمى ئەو ل مىسل فەرمانبەرى دەرقە بوو ئەوا ئنگلىزى پىكىنىيى ب پلەيا موقەدەم .

ژ بلى چەندىن كەسان ژ زەلامىت كورد يىت بەرنىاس د چوونە مىسل ژ بو ئاگاھىبوونىت تەڧايى و تىكھەلى ب زەلامىت بزاقا نىشتمانى، ژ وان:

حەجى رەشىد بەگى بەرروارى، حەجى شەعبان ئاغا سەرۆكى باژىرفانىا ئامىدىن، شىخ رەئووف كۆرى شىخ عەلانەددىن ئەفەندى يى نەقشەبەندى، ئەڧى دويمەھىن د بوو مېھشان ل نك پىمامى خو شىخ جەمالەددىنى كۆرى شىخ مەھمەد سەلىم ئەفەندى يى نەقشەبەندى ئەوئى ئاكنجى ل مىسلى دگەل خودى ژى رازىيىت بابى خودا، ئەو راسپاردىت ژ كۆمەلى دەردكەفتن ب رىكا وى ۋەردگرتن.

تشتى ھەژى ئاڧرىپىكرنى، كو قولەك ژ ئىلا گۆيىان ئەوېت ل مىسل ئاكنجى كو ئەو خالەكا تىكھەلى بوون دناڧبەرا كۆمەلى و خەلكى ئىلا خو ل باكۆرى زاخو و دەستەھلاتارىا داگىركەر ھەست ب لڧىنا قى كۆمەلى دكر، ئىنا ھەژدە كەس و ھەڧزىيىت وان دەستەسەركرن و كرنە دزىندانى دا و نەھاتنە ئازادكرن ژى ھەتا كو ھاكىمى سىاسى كولوتىل لىچمان ھاتىە ڧەگۆھاستن ژ

ههوه هنارتينه دا ناگههداري وان كاودانان بن ئهويت ل سوريا چيدين و بزاقيت مه ل ميسل. سلاقت خودي لسهر وهبن. كومهلاعههد

پاشبهند ههژمار (٢)

دهقي نفيسارا چه جي رهشيد بهگي هنارتي بو چه جي حوسين ناغاي بنه مالا عوبهيد ناغاي جهليلي بو كهسي خودان شه رهفه كا بهرز و بلند جه نايي چه جي حوسهين ناغاي هيژا پشتي سلاقت دلوقاني و خهريبي، مه دقيا بيژين كو نهو نفيسارا وه ژ ميسل دگهل هندهك خهلاتان مه نهو بهلافه كرن لسهر دهوربهريت خو ژ ههفال و هوگران. بهلي ژ لايي ههوه بخوفه چ نفيسينه كا ههوه بو مه نههاتيه كو مه ناگهه ژ كاودانيت ههوهبن ژ بلي نهو نفيسارا هاتيه هنارتن ب ريكا (خه مو كوري چه جي رهمهزاني) و يا ب هيقي نهو بوو كو ههردهم نفيساريت ههوه ييت فيان و دلوقاني بو مه بهين. و نهگه هوين پسارا كاودانيت مه بكن سوپاس بو خودي نهو دباشين و مه چ ئاريشه نينن ژ بلي نهو دويراتيا دناقههرا مه و ههوهدا و بي ناگهيا مه ب كاودانيت ههوه. ده مي دهرهت نهدا كو بهرسقا نفيسارا وه بدهين ژ بهر مژويليا مه ب گهلهك كاران فه ئاريشيت زهماني وهل مروفي دكن كو مروفي هندهك جار دويركهفيت ژ هنارتنا وينيت دلوقاني و فياني ل دويف بنياتيت ههفاليي و ههژيكرن. نهو د بهرهفين ژ بو جهكرنا بهرزه ونديت پيتشي ل فان جهان دا و نهفه ئهركهكه لسهر مه بجهبكهين و داخوازا هاريكاري و ههوارهاتني ژ خودي دخوازين دباشي دا پشتهفاني مه بيت. و سلاقان ل هيژايان مستهفا نهفندي و براي وي سهدي نهفندي دكهين ئاخفتنا خو ب دويماهي دينم ب ريژين من بو ههوه.

سهروكي ئيلا بهرواري بالا
 محهمه د رهشيد
 ١٢ رهمهزانا ١٣٣٧

دهقي وي نفيسارا ژ لايي كومهلاعههد فه ژ ميسلي هاتيه هنارتن

بو چه جي رهشيد بهگي ميسل: ٢٩ شهعباني ١٣٣٧
 جهنابي ريژدار محهمه د رهشيد بهگي گهلهك هيژا سلاقت خودي ل وهبن

پاشي. نهو ژ دل سوپاسيا ههوه دكهين لسهر ئيمزاكرنا وي مهزبهتي دگهل ههفاليت خو ييت خودان غيرت ژ زانا و سهروك و ريهسيپيت تيليت دهوربهريت ههوه، مه نهو مهزبهتا ههوه هنارته شامي ب سينگهكي فرهه هاته قه بويلكرن، خودي ل وه پيروزيكهت و جهزايي وي ژ نيعمهتيت خو بدت ههوه نامين. مه نهف نفيساره ب ئاوايه كي نفيسيني بو ههوه هنارت و نهو دپشتراستين هوين و ييت ل دهوربهريت ههوه ژ ئيل و هوژا ژ مهزنترين پشتهفانيت مه نه د كاريت مهدا ل دزي بيانيت داغيركهريت وهلاتي مه و هوين ل پيشيا پاريزفانيت مافيت في مللهتي نه و نهويت دويچووويت ئيسلامي بي يي كو هوين هرز د لومه كرنا خهلكي دا بكن، ئان ههوه دويربيخيت ژ بهرهفانيكرنا دين و نيستماني خو ژ هههرا ههركههكي. مه دقيت ههوه ناگههداربهكهين نه يي نهو كهسي خودان غيرت و موسلماني جسارهت كو مه هه مي بزاقيت كرين سهخمه راتي سهربه خويا عيراق و گههاندنا وي بو دهولهتيت عهههبي ييت موسلمان نهويت هاتينه بيكتينان ل حيجاز و سوري لسهر بنياتي ديني، لهورا ژ وه دخوازين ب نافي وي شههامة ههوه يا ديني برانيبيا ئيسلامي نهوا ههوه پي زاني كو هوين بهردهوام بن ژ بو پشتهفانيكرنا مه ژ وان بن ييت ل بهرامبهري ((ليژنا رابرسيني)) نهوا دي ههته ميسل داخوازا سهربه خويا عيراق بكن گههاندنا وي ب دهولهتيت عهههبي فه، ب في چهندي دي خزمهتا ديني خو كهن و نهركهكي پيروزه دهرباره يي مللهت و وهلاتي خو جيه جيكهن. نهفه نهو دهو هات كو ئيكرتن و ئيكرتي دناقههرا ريژيت خودا دروستبكهين، كار ب نهپهني و ئاشكهراي ب ئاشتي و ب شهه بهيته كرن ل ده مي پيتشي كر ژ بو بلندكرنا ئالايي ئيسلامي، چه ماندنا ئالايي داغيركهران ل فان وهلاتان. مه دگهل هه لگري في نفيساري هندهك بهلافوك بو

رزگار کیستهی

ئەسما و حەجی سالحی کانیمەزنی دوو مروۆقیت زیندی د دلێت مەدا

تۆ ژ دەقئ ماری بینیه دەر، هەتا وان تشتەک ژ نافع دەقەریت بن کۆنترۆلا دوژمنی دگەهاندە دەقەرا رزگارکری. لۆما ژی حەجی سالحی گۆرپههشتی ل سەر قئ خزمەتکاریا شوپش و پیشمەرگە ی لساڵا ۱۹۸۴ دوو جارا بدەستت پزژما سەدامی هاتە زیندانکرن و ئەشکەنجەدان و گەلەک ب زەحمەت ژ دەستت وان رزگاربوو.

راستە ئیرۆ حەجی سالح و دایکا ئەسما ب فیزیکی ل ژیانئ نەمانە، لئ هیشتا نوها ژی، چەند جارەکی ئەز دناف گوندئ کانیمەزنی پرا دەرباز دیم دیمئ فان هەردوو مروۆقیت مەزن یئ هەردەم ب گرنژین پیشوازین ل من دکەت و گیانئ وان من هەمبیز دکەت، کو ئەز باوەر دکەم هەموو پیشمەرگیت گولانئ، ییت دەقەرئ هەمان هەستا من هەیه بەرامبەر فان هەردوو فریشتەییت بههشتن.

لۆما ژی ئەز دبێژم گۆرا وه بگول و گیانئ وه ل بههشتن شاد بیت ئە ی مروۆقیت مەزن و دل گولستان. نازادیا ئەقروکە بەرهمەن وئ دلسۆزی و فیداکاریا وه یه.

محمد صالح عبدالله یحیی، یئ بەرنیاس ب حەجی سالحی کانیمەزنی، ل ساڵا ۱۹۲۷ ل گوندئ کانیمەزنا سەر ب کانیماسئ قە هاتیە دنیا یئ. لساڵا ۱۹۴۸ بوویە ئەندام و پاشی کادرئ پارتنی. لساڵا ۱۹۷۶ دەمئ چریسکا ئیکئ یا شوپشا گولانئ ژەنی جارەکا دی ئەو بوویەقە ئەندامئ ریخستنیئ نهینئ ییت پارتنی. لئ ئەو نەبەس بوویە ئەندام، بەلکی وی مالا خو و داها تئ خو هەمی کریه دبن خزمەتا شوپشئ و پیشمەرگە ی دا. هەموو پیشمەرگیت گولانئ باش دزانن کانئ قی جامیری و خانما خو یە دل بههشت چەوا ب شەف و روژ مالا خو کربوو باره گایئ پیشمەرگا و وان هەموو پیشمەرگیت کوردستانئ وهک زارۆکیت خو هەمبیزدکرن و هەرۆژ ب دلەکی فرهه و دیمەکی بگرنژین وان پیشوازی ل پیشمەرگا دکر و ب کهیف و شادی خزمەتا وان دکر. پیشمەرگە یهک ل کیدەرا کوردستانئ شههید، یان بریندار ببا، وان ل مالا خو بهه ی و شینی بو دانا.

هەلبەت ئەو خواری و پیدقیت ژیانئ ییت قئ مالباتا هینژا خزمەتا شوپش و پیشمەرگە ی پئ دکر، پهیدا کرنا وان نە هندا بساناھی بوو، بەلکی وه سا بوو هەر وهکی

وەزیر : شیخ موسلح کورئ شیخ بهائەدین بامەرنی

وەزیریت بامەرنی ل دەولەتا عیراقئ

کارزان محەمەد حسین بامەرنی *

- جودا جودا ل ناف حکومەتا دەولەتا ئیراقئ، وەکی :
- ۱_ ساللا ۱۹۶۳ بوویە وەزیر ل دەولەتا ئیراقئ.
 - ۲_ هەردوو سالیّت ۱۹۶۴_ ۱۹۶۵ زا بوویە وەزیرئ ئەوقافئ
 - ۳_ پاشی بوویە وەزیرئ داد.
 - ۴_ ساللا ۱۹۶۶ زا بوویە وەکیلئ وەزیرئ صیناعئ.
 - ۵_ ل ساللا ۱۹۶۶ هەتا ساللا ۱۹۶۸ زا بوویە وەزیرئ داد ()

وەزیر

۱- شیخ موسلح کورئ شیخ بهائەدین بامەرنی

شیخ موسلح () کورئ شیخ بهائەدین نەقشەبەندی/ بامەرنی، ل ساللا ۱۹۲۱ زایینی ل بامەرنئ ژدایک بوویە، و ل ساللا ۱۹۴۳ باوەرناما کولیژا ماف بەدەستخوڤەئینایە و گەلەک جارن پلیت وەزیران وەرگریه د و وەزارەتیّت

دیسا وهك نفیسه‌ری ئیكی هه‌تا ساللا ۱۹۵۸ زایینی هه‌ر لقی سالی هاته فه‌گوه‌ازتن بو میسل و بوویه ریشه‌به‌ری (احوال القاصرین).

_ ساللا ۱۹۶۰ زا سالح یوسقی ده‌ستی خو ژکاری فرمانه‌ری کیشایه و خوه به‌ره‌فکریه بتنی بو کاری

وه‌زیر : سالح عه‌بدوللا نه‌جمه‌ددین بامه‌رئی ((سالح یوسقی بامه‌رئی))

سیاسی.
_ ساللا ۱۹۷۰ زا سالح یوسقی بو پوستی وه‌زاره‌تی وه‌رگریه ل حکومتا عیراقتی.
سالح یوسقی هه‌لبه‌ست نفیسینه و گه‌له‌ك هه‌لبه‌ست ب وه‌لات و مله‌ت و شوره‌ش و خه‌بات و خوگوریکرن و ره‌وشتی جانی کوردستانی فه‌هاندینه، وه‌کی:

وه‌زیر ۲- سالح عه‌بدوللا نه‌جمه‌ددین بامه‌رئی (سالح یوسقی بامه‌رئی)

دناڤه‌را سالیت ۱۹۷۰ _ ۱۹۷۴ زایینی سالح یوسقی وه‌زیر الدوله بوو ل حکومتا عیراقتی.

و گه‌له‌ك جاریت دی ژی (سالح یوسقی) پوسیتت وه‌زاره‌تی ل حکومتا عیراقتی وه‌رگریه، وه‌کی:

- ۱_ وه‌زیری ئیسکان (الاسکان) بوو.
- ۲_ وه‌زیری ره‌وشه‌نبیری (الثقافه) بوو.
- ۳_ نینه‌ری حکومتا عیراقتی بوو ل گه‌له‌ك وه‌لاتان .

ناقئی وی یی درست (سالح عه‌بدوللا نه‌جمه‌ددین مه‌لا تاها یوسقی) یه، ل ساللا ۱۹۱۸ زا ل بامه‌رئی هاتیه سه‌ر دونیاین، خاندنا قورئانی ل ده‌ف ده‌یکا خو سه‌ید فامه‌رئی ل بامه‌رئی بدوماهی ئینایه و ده‌یکا وی سه‌ید فامه‌رئی گه‌له‌ك زاروکیت بامه‌رئی ل به‌ر ده‌ستی وی فیری خاندنا قورئانی بوین، سه‌یدا سالح یوسقی خاندنا خو یا ده‌ستیکی ل بامه‌رئی بدوماهی ئینایه و ناقجی و ناماده‌یی ل به‌غدا ل سه‌نه‌ویا (ال بیت) خاندی یه.

_ ساللا ۱۹۲۸ زایینی بوویه سه‌یدا ل باژیری ره‌ری.

_ ساللا ۱۹۳۹ زا زفریه‌قه وه‌ك شاگرد ل (دار العلوم _ شریعه).

_ ساللا ۱۹۴۳ زا باوه‌رناما به‌کالوریوس وه‌رگریه یه.

_ ساللا ۱۹۴۳ زا ل دادگه‌ها میسل وه‌ك نفیسه‌ری ئیکی هاته دامه‌زراندن.

_ ساللا ۱۹۵۰ زا سه‌یدا سالح یوسقی هاته فه‌گوه‌ازتن بو دادگه‌ها شنگاری.

_ پاشی ژ شنگاری هاته فه‌گوه‌ازتن بو دادگه‌ها زاخو،

(دیوانا سەیدا سالح یوسفی) ژ توێژاندنا (عەبدولسەلام عەلی) ل ساڵا ۱۹۹۱ ت، میناکەک ژ شعرا وی ژ دیوانا سەیدا سالح یوسفی هاتیە فەگواستن ئەوا ژلایین عەبدولسەلام عەلی فە هاتیە بەرەهە فکرن و توێژاندن.

سالح یوسفی و سیاسەت:

ژ بەرکو سەیدا سالح یوسفی روله کێ باش و ب کێنج دیاسەتێ دا گیرایە و چەند پلەبێت بلند دناڤ حزبێ و حکومەتا وی دەمی دا ل عێراقێ وەرگرتینە، سەیدا سالح یوسفی ل ساڵا ۱۹۳۶ زایینی دژێ ۱۸ سالیێ دا رێکخراوا (بروسک) دامەزراند، سەیدایی ل ساڵا ۱۹۳۹ زایینی دگەل کومەکا هەڤالا وەکی رەفیق حەلمی کومەلا (هیوا) چێکر، هەر وەسا سەیدا سالح یوسفی پشکداری د شۆرەشێت بارزان ل سالیێ (۱۹۴۲ - ۱۹۴۳ - ۱۹۴۵ زایینی) کرێه و وەک سەرکێشەک، ئانکو بەرپرسی کولیژا (دار العلوم) بوو، زێدەبارێ ئەو کوردیێت ل دەڤەرا (ئەعزەمیێ) دناکتجی. سەیدا سالح یوسفی ئەڤ بەرپرسیارەتی و پلێت خاری وەرگرتیە:

۱_ پشتی تێکچوونا (هیوا) و ل شواتا ساڵا ۱۹۴۵ زایینی دگەل محەمەد کەریم و چەند هەڤالیێت دی، حزبێ رزگاری ئافاکر.

۲_ سەیدا سالح یوسفی ئێک ژ ئافاکەرێت پارتی ل ۱۶/ ۸/ ۱۹۴۶ ت بوویە.

۳_ ساڵا ۱۹۴۶ زایینی بوویە ئەندامێ لیژنا مەرکەزی.

۴_ بەرپرسی لەقا بەهیدینان یا پارتی دیموکراتی کوردستان بوو.

۵_ ئەندامێ مەکتەبا سیاسی.

۶_ بەرپرسی لەقا ۵ یا پارتی دیموکراتی کوردستان.

۷_ پشکداری کرێه ددان و ستاندنیێت دناڤهرا سەرکێشیا شۆرەشا ئەیلولێ و حکومەتا عێراقێ دا.

۸_ چەند جار پوستیت وەزارەتی ل حکومەتا عێراقێ ژێ وەرگرتینە.

۹_ ئەندامێ جڤاتا ناشتیا جیهانی بوو.

۱۰_ ئەندامێ کومەلا دادپەر وەریا حکومەتا عێراقێ بوو.

۹_ بۆیه سەرۆکێ ئێکەتیا نڤیسەرێت کورد و کومەلا رەوشەنبیری یا کوردی.

۱۰_ چاڤدێرێ ئێکەتیا لاو و قوتابیێت کوردستانی بوو.

۱_ قرچە قرچا ناگرتیت گەش ساڵا ۱۹۴۱ زایینی.

۲_ کەلا هەڤلیترێ ساڵا ۱۹۴۱ زا.

۳_ نەڤرۆژ ساڵا ۱۹۴۱ زا.

۴_ کوردستان ساڵا ۱۹۴۲ زا.

۵_ بەندەک دگەل شەتی بەغدا ساڵا ۱۹۴۲ زا.

۶_ پەندا بهاری ساڵا ۱۹۴۳ زا.

سەیدا سالح یوسفی ژبلی بیافێ خەباتا سیاسی، مروفه کێ رەوشەنبیر و ئەدیپ و هەلبەستڤان بوویە، گەلەک نڤیسین و گوتار درۆژنامە و دکوڤاران دا بەلاڤکرینە و گەلەک رۆژنامە و گوڤار وی بخو دەرئێخستینە وەک:

سالح یوسفی کەسێ تێکێ بویە ل دەڤەرا بەهیدینان بەرەمی خوە دکوڤارا (هاوار) دەهژمار (۳۹) دا ل رۆژا ۱۵/ ۲/ ۱۹۴۲ زایینی ئەوا ل شامێ دەرکەفت بەلاڤکری، هەر وەسا سەیدا سالح یوسفی خودانی ئیمتیازی و سەرئێقیسەرێ رۆژناما (التآخی و براهیەتی) بوو، ئەوا ئێکەم هەژمارا وی ل رۆژا ۲۹ ت نیسانا ۱۹۶۷ زایینی ل بەغدا ب ئەزمانێ عەرەبی دەرکەفتی، پشتی ۴۲۸ هەژمار ژێ دەرچووین هاتە دایێخستن و هەمی هەژمارێت فێ رۆژنامێ دکتێبخانا مەرکەزی یا زانیگەها بەغدا دا دپاراستی نە، دیسان دکتێبخانا کوری زانیاری کورد ل بەغدا.

براهیەتی: پاشبەندی رۆژناما ئەلتهناخی بوو، رۆژنامەکا سیاسی چاندی ب ئەزمانێ کوردی ل بەغدا دەرچوو و خودان ئیمتیاز و سەرئێقیسەر سەیدا سالح یوسفی بوو، ئێکەم هەژمار ژێ ل ۵/ ۱۹۶۷ ت دەرچووێه .

رۆژی کوردستان: شمس کوردستان: گوڤارهکا رەوشەنبیری گشتی یە، هەیفێ جارەکێ ب ئەزمانێ کوردی و عەرەبی ژلایین کومەلا رەوشەنبیریا کوردی ل بەغدا دەرکەفت و سەرئێقیسەر سەیدا سالح یوسفی بوو و ئێکەم هەژمار ل خزیرانا ساڵا ۱۹۷۱ دەرچووێه.

ئەستیرە: گوڤارهکا زارۆکان بوو، هەیفێ جارەکێ ل باژێرێ سلێمانی دەرکەفت و پاشبەندا گوڤارا رۆژی کوردستان بوو، هەر دیسان سەرئێقیسەرێ وی ژێ سەیدا سالح یوسفی بوو، ئێکەم هەژمارا وی ل هافینا ساڵا ۱۹۷۲ ت دەرچووێه.

سالح یوسفی و بەرەم:

هەلبەستیت وی دپەرتووکه کێ دا هاتینە خرڤه کرن، بناڤێ

وەزیر: سەگفان حسین ئەحمەد بامەرنی

١١_ چافدیڤرئ کومەلا جوتیار و کارکەرئ کوردستانئ بوو.

گرتن و دووڤیڤخستن:

سەیدا سالج یوسفی ل سالآ ١٩٦٠ زایینی هاته گرتن و رهوانه‌ی به‌غدا کر، پاشی ژ ویڤرئ نه‌فی کره باژیرئ (ناسریه) هه‌تا سالآ ١٩٦١ زا و لقی سالی ژ باژیرئ ناسریه فه‌گوهاسه‌هه گرتیخانا باژیرئ میسلئ و لسالآ ١٩٦٣ زا سەیدا سالج یوسفی هاته نازادکرن. ل سالآ ١٩٦٣ زا و پاشی دان و ستاندن دناقبه‌را سه‌رکیشیا شوره‌شا ئیلونئ و حکومه‌تا عه‌بولسه‌لام عارفی دا تیکچووین، سەیدایئ سالج یوسفی دگه‌ل شاندي کوردی هاتنه‌هه گرتن و فه‌گوهاستن بو گرتیخانا باژیرئ (حله) و ل سالآ ١٩٦٤ زا سالج یوسفی لگه‌ل هه‌فالیته خو هاتنه‌هه نازادکرن و ل ریکه‌فتی ٢٥ / ٦ / ١٩٨١ زا و ل به‌غدا پایته‌ختئ عیراقئ سەیدا سالج یوسفی دیپلانه‌کئ دا ژلایئ حکومه‌تا عیراقئ فه‌هاته شه‌هیدکرن.

وه‌زیر

٣- سەگفان حسین ئەحمەد بامەرنی

زا وه‌ك دختور ل نه‌خوشخانا هه‌قلیرئ هاتیه کارکره‌هه و سالآ ١٩٨٧ زا بوویه ریقه‌به‌رئ گشتیئ ساخله‌میا پارێزگه‌ها دهوکی و هه‌ر دوئ سالی دا سەگفان حسین ئەحمەد بامەرنئ هاته‌هه له‌بژارتن ئەندامئ (مجلس التشریعی فی منطقه‌ الحکم الذاتی - کوردستانئ)، پاشی هه‌ر ژ سالآ ١٩٩١ زا هه‌تا سالآ ٢٠٠٣ زا بوویه ئەمیندارا گشتی یئ ساخله‌میین و کاروباریت جفاکی ل کوردستانئ ب پلا (وه‌زیر). و ژ سالآ ٢٠٠٦ زا هاته‌هه خانه‌ نشینکرن ب پلا (وه‌زیر) ()

سەگفان حسین ئەحمەد بامەرنی ل سالآ ١٩٤٨ زایینی ژدایکبوویه، سالآ ١٩٧١ زا حکومه‌تا ئیراقئ هه‌نارته ده‌رقه‌ی وه‌لاتئ بو خاندنئ، نه‌خاسمه‌هه ل وه‌لاتئ رومانیا و شیا کولیزا پزیشکی ب دوماهیك بینیت ل وه‌لاتئ نافیری، هه‌روه‌سا هه‌ر ل وه‌لاتئ رومانیا شیا باوه‌رناما دکتورا ب زانستیت پزیشکی بده‌ستخوڤه بینیت ب تایه‌هه‌ندی (نه‌خوشیته‌هه گوه‌هه و گه‌وریئ و جوانکاریئ) و ل سالآ ١٩٨٣

ژیدەر و ده‌همه‌ن:

() _ چافیپیکه‌فتنه‌هه کا تایه‌هه دگه‌ل هه‌یژا: وه‌زیر سەگفان حسین ئەحمەد بامەرنی، ل سه‌نته‌رئ پارێزگه‌ها دهوکی، ل تاخن گری باصئ، رۆژا پینج شه‌مبی، ریکه‌فتی ١٦ / ٨ / ٢٠١٨ .

*سه‌یدایئ زانینگه‌ها دهوکی
() شیخ موسلح کوری شیخ بهانه‌دین نه‌قشه‌به‌ندی ل سالآ ١٩٢١ زایینی ل بامەرنئ ژدایک بوویه .
() محمد علی الصویرکی، معجم اعلام الکرد، بنکه‌ی ژین، (السلیمانیه: ٢٠٠٦)، ص ٧١٥ .

حەفت رۆژیت رەش و دژواریت ئەنفالیت ۱۹۸۸

پشکا سیی و دویمایی

گەهشتینە گوندی خانکی یازدە (۱۱) جارا ئەم ل ئافا نهنهکی دەرباس بین، جار فی رەخی، جار رەخی دی بوّ خوە پاراستن و فاپزکرن، هەر حال ئەم گەهشتینە گوندی خانکی ئەم نەشیاین خوە نیزیکی گوندی بکین ژبەر رونههیا ناگری دژوار و مەزن دا دیار نەبین ژبەر هندی مە خوە دویرکر دپشت گوندی را دەرباس بوین، دابیزژی شەرە ل گوندی ژبەر پەقینا فیشەک و نارنجوک و گوللا، ئەم ژگوندی دەرباس بوین ئەم دپشت تیمەکا لەشکەری را دەرباس بوین، ناقبەرا مە و وان ۳۰ مەتر نەبۆن، بەلێ ئەو لبەر ناگری بۆن

شەفی پیلیت خوە داپووشی و ناگری دەفەر کرە تیک پارچە و لەشکەری ئیراقی گرو دول چیاپیت دەفەری پەچنین و قیری و گازی ل وەلاتی من ب کوری و عەرەبی تیکەلی تیک بین و جار جار دەنگی ئاواز و هیلەیلێ ژی دبەررا دەهات و ل دوریت ناگر و شەفی بیییت وان، مەژی دا ری ژ بن گوندی شیلزا حەتا ئەم گەهشتین خانکی دوو سەعتیت ریکتی پتر چوون، هەلبەت ژ بەر هەبزی و بەرەلایا لەشکەری ل هەمی گر و نهال و دەردولا دا، ب هشیاریه کا مەزن و ب تەکتیکەکا بلند و پارتیزانیه کا دروست، بقی ئاوابی حەتا ئەم

مەسعود چەلکی

گوتی یاش مه فیه به راز بین، قیجا هم بیهنه کئی داین بهر ته قه کا تیوه راندنی ژبه رکو وه کو بریار که سئی به رسق نه دا ئان شهره بکه یین ته قا خوه پراوه ستاند وان هزرکر به راز بون، هم که هشتینه سهر که هنیا ئافئی یا گوندی نه لکیشکن، هه فال ههمی بسلامهت بهری مه ب چند ده قیه کا کوم بیون، نه ز و پیشمه رگئی قه ره مان کاوه تروانشی هنده کئی گیرو بیون، چنکو کاوه یی قه له و و گران بو، شیانیت وی له زی و به زی نه بون نو تیهن و برس زی دسه ر ههمی را زیده باری دویکیلی من ساجور و تغه نگیوت وی زی وه رگرتن دا هنده کئی سفک بییت و هیدی هیدی هم زی که هشتینه ده ف هه فال، سو پاس بو خودی مه خوه هه ژمارت هم د دروست، نه فیه ههمی تشت دهرباس بی و هم دلرحت بین، بیهنه کا دریژ ب جگاره و سوحبهت و ئاف و ده راف و بیهنه کئی مه خوه دریژ کر، پیشمه رگئی چافنه ترس و میرخاس سعدی عمر هروری، هنده ک پاریتت نانن ره ق د چانتن وی دابین پیچه کئی خوه فیه ده رکر و جار جار پاری دکرن ده فئی خوه، نه ز چووم ده ف من گوتی سه عدو دوو سئی پاریه کا بده من هه که دی بیژم ههمیا پاشی چیه که زی ئیدی ناگه هیته ته، گوته من بلا بهس نان زی خلاص ههمی دوو سئی پاریتت هشک و ره ق بین، هه له بت مه تیر بهینا خوه فه کر و هم رابین کو قه ستا گوندی توپله ری بکه یین ب وی ئیه تی کو گوندی گرتی به و تژی مروفه، چنکو براستی نه و چار روزه مه مروف نه دیتینه و چ تیکه له لی مه بده ردوریتت خوه نه بو و چ ناگه می مه ژ ده ف را پشت جادی و سنوری نه بون، هم چه نده کئی چووین که هشتینه بن ناسته نگا گوندی توپله ری، مه دیت ل ویرتی هنده ک حه یوانی ره ش چیل و گا و جانه گا و گولک هاتن به رسینگئی مه، هه روکی که یفا وان هات کو مروف دیتین، شنی مه هزره ک کر کو نه ف گیانه وه ره دبئی خودانن و دتیه نی نه و یی ژمروفا خه رب بیون و مروف نه ماینه لشان دورا، بدله کئی شکه سستی هم ب سه رکه فیتنه ناف مالیت توپله ری یا، دیار بو کو نه فیه چه ند روزه گوند یی چوله و بی مروفه، خوه زی دسه ر فئی ههمی سه ره اتی و دهرده سه ری و کاره سات و نه خوه شیا مه دیتی بتنی نه ف بیره اته بتنی دناف دانه با.

سالاً ۱۹۸۴ ای ل میرگا هه له فئی ل سه ری کاره ی هه فالئی مه یی قه ره مان فه ریق ئوسمان تپله ری، ل گه ل سئی

و هم زی بشاره زایی و هشیاری و پیک و پیک دهرباس دبوین، بیرا من باش تیت نه و هه فالیت به رسینگئی من پراوه ستاین گوته من نه فیه عه سکه ره ل بهر سینگئی مه ل سه ری، من گوتی هه رن چ نینه یی ل بهر ناگرا مه نابینن و هه فال زی ههمی چوون نه دیتن، هم سعته نیزیکی ئیکی شه ف که هشتینه ناسته نگا بنن گوندی نه لکیشکن بهر ره خئی جادی، دا پیژی نه فیه بازاره که، یا تژی بو ژمروفا و تانک و زریوشا و ئالیاتیت له شکه ری نو جاده ههمی وه سانه، تشتت باش و همفا ناگری چیا و ئاقاریت سو تین ییت ره ش بیون و دویکیل و ناگر زی دمه نه و یا ژ ههمیا باشتر لسه ر جادی قه ره بالغا دنگ و حر حرا مروف و سه یارایه، ئانکو که سئی های ژ که سئی و وه زعی نینه، هم ههمی ل وی چالا بن جادی کوم بیون، دو ماهیک که س نه ز و هه فالئی خوه بیون و مه پرسیارکر که س نه مایه گوت خلاص ههمی دحازرن، مه ههمیا وه زع بچافی خوه دیت و هم یی دبیین دهرباس بون بزه حمه ته، به لی شه ف دهرنگه هم بچین خارتر و ویقه تر و کیری هه ر هوسانه و به لکی خرابتر، قیجا دا وه ختی مه دهرباس نه بت پیدفیه هم لفیری دهرباس ببین، مه ته کبیر و بریار دان کو هم ههمی پیکفه بکوم و بئیک ده فعه سه رکه فینه سه ر جادی و بی دودلی و هه له بت دفی ده قیقئی دا دنیا خراب نابت کو هم پشت جاده بین شه ف ره شه و دویکیله و هه که هافیته مه زی ب بژکن فان دولا و بله ز قه ستا بلنادهیا بکه ن و شه ری نه که ن و بلا هه رسن چاره کا های ژیک هه بیت و هم ههمی دی ل پشتا نه لکیشکن خرغه بین و دی ل ویری حسابیت خوه که یین کی مایه و چ بکه یین، نه ف پلانه بهر هندئی بو مه گوت نه گه ر جووت جووت دهرباس ببین، ته هند دیت به حه سیان و دی بیه شه ر نو هنده ک هه فال ببینن ل بن جادی و هنده ک پشت جادی نه فیه دروست نینه و نه مومکینه فئی بکه یین ژبه ر هندئی مه بریارا بکوم و پیکفه دهرباس ببین، هه له بت وه کی مه بریار دای هم پیکفه بکومه کا ئیکگرتی و نیزیکی ئیک کو شکل و ره نگئی مروفا نه مینت دپایکه ر و فه سالاً مه دا فه سه رکه تین سه ر جادی و ب له حزه کئی دهرباس بین و ل ناف ره شاتین بژکین وان دولا و بله ز ب سه رکه تین، ل ده سستی مه یی راستت ب عه ره بی ئیکی گوت نه و چنه دهرباس بین ل ده سستی مه یی چه پی به رسق دا

دوو که پريٽ ٽيڪ جوڊا نفستبين، هه فال سعید کيستهی ل گه ل هندهك هه فالو و ٺه زى ل گه ل هندهك هه فالو ل دوو جهيت ٽيڪ جوڊا، هه فال سعید سپیدی زووی ل گه ل ٺه لندي ٽي ڇهه و رابی و هه فاليت خواهی هشار کرن و هاتن دهف مه و ٺه م ٽي ڇهه و هشارکين، من گوتی ڇيره سعید گوت باشته ٺه م زويکا ٽيڙي بچين بو ٺه فراتر و خواه تيزيکی تخويبا بکهين کا بزائين چ ل ڦي دونياين ههيه، هه لبهت هزرا وی يا دروست بی و پاشی ٺه و که سي ٽيکی مه سئول بی ٺه م، ٺه م رابين جاره کادی بی خارن و برسی که تين ريکی و بهر ب گوندي کانی سارکي چووين و ل گه ل پوڙ هه لاتي ٺه م گه هشتينه گوندي، دا ٽيبر نه کم کو پولي هه ردو و برايت مه يت قه هره مان و چافنه ترس و دهسته ل (حجی عمر قدسی و برايی وی صدقی عمر قدسی) ٽي بير نه کم کو براسی ٺه ز دي بيٽم فان هه ردو کا ٺه و فریاد ره سيٽ خودی بو مه ڦريکين و دا بن ٺه گهر و هاريکاريٽ پيدقی بو خلاس بينا مه و براسی ٽي زه لامين ٽي هاتي و قه هره مان بين، به لي مخابن کو ل گوندي تويله ري وان خاترا خواه ٺه م خواست و ٺه و بهر ب پوڙه لاتي ڦه چوون بو گوندي ٺوره و کيکه لافه و ل کهس و کاريٽ خواه دگه رهان، هه لبهت ل گوندي ٺوره که تن ناف له شکه ري ٽي راقی و سلاقی ٽيک دکن و گوتی ٺه م (فرسانين) ٺانکو چه ته ينه، چنکو ٺه ه ٽي يه بيٽين ل فان هه می رويدانا دا چه ته و کريگري ل ريزا به راهی بين و له شکه ر ددويف واندا ل شه رکرن و رامالين و تالانکرنا گوندا دا، فان هه ردو قه هره مانا و ٺه ز باورم بريکی ڦه ٽيک دوو پيشمه رگيت دی ٽي گه هه شتيني، لي ٺه م وي زانين پرهنگه کي حيه تي و هونه ري خاترا خواه ٽي له شکه ري خاست (فی امان الله فی امان الله) و چه ند سه د مه تره کا بله ز دبه ريکا له شکه ري راگر شنويکا له شکه ري زانی ٺه ڦه پيشمه رگه بين و ته قه کا دٺوار ليکر، به لي وه ختي مری بی و تيزيکی تخويبی و ب زيره کی و شه هره زاييا خواه شيان خواه ٽه ده ست خلاس بکن و ب سلامهت بگه هن کهس و کاريٽ خواه و سوپاس بو خودی کو نوکه ٽي بي ٽي ٺياني دا ماین و سلاقی من و هه می پيشمه رگيت ريکخراوا ١٦ ٺاب و هه می شوره شگيرو دلسوزا بو هه ردو قه هره مانا و هين ددل و هه سيٽ مه دا دمه زنن و قه هره مانيت چيٺانو کينه پاله وانيت ٺه نفلا نه.

هه فاليت مه يت دی ٺه حمد عمر بيدوهی و محمد تاهر تروانشی و صالح سليم ٺاسهي، پيکڦه ل ره بيت هنداقی ٺاشه و شاهيد بين و ل گوندي سپينداری هاتين ڦه شارتن خودی ٽي رازی بيت، برايی پيشمه رگه هه فاليت مه يي قه هره مان ره مه زان تويله ري برايی شه هيد فه ريقي ل گه ل مه بی دڦي ريٺيٺا، هه لبهت خواه شترين که يف و هيقي يا وی بی ده مي ٺه م ل راستا تويله ري ده رياس بون و مه گوت دي قوناغا مه ٺه ف شه ڦه تيله ري بيت و دي ل ويڙي ٺفين و خواه شوين و ڦه شوين، چنکو گوندي ٺافيه، هه فال ره مه زان ٺوسمان تيله ري ب وي هزري بو کو دي ٽيکه م کهس بيت پشتی ڦي سه رهاتين مال و مالبا تا خواه بينيت، لي مخابن ده مي ٺه م گه هشتينه ناف گوندي مه ديت کو سه روبه ري بي خرابه و گوندي چوله و ته يرو ته وال دکيفی نه، خه م و ته زنکه کا گه له کا مه زن بی لي يا ناخ هه ٽين و کو چ جارا مروف نه شيٽ وي هه سي ٽيبر بکهت ده مي هه فال ره مه زانی شکلي برايی خواه بي جانه مه رگ شه هيد فه ريقي ب که پري ڦه دپتي بي هلاويستی و بي خودان، هه لبهت ٽيدي گري و قيري و ٺاخينکيت وي ناخيت مه هه مهيا هه ٽاند و ٺه م پيکڦه و زووی لدويف وي قيري کوم بين مه ديت شکلي شه هيد فه ريقي بي ده ده سيٽ برايی وي ره مه زانيدا و شينا براي نوی کرو هه لبهت شه هيد فه ريقي ٽيک ٽي هه فال و قه هره مانيت ريکخراوا مه بی، مه هه مهيا جاره کا دی شيني و تازيا شه يد فه ريقي نو يکر.

ب وان سه ر و دلاڦه ٺه م ل بن دوو که پريٽ ٽيک دووير و جوڊا نفستين و هزريٽ سوبه هي دا کا چ دريکا مه دا هه يه و دي قه ده ر و پوڙگار مه چ بيت ٺه م زانين.

٢٩ ته باخي

ٺه م ل گوندي تويله ري، ده ڦه را به روا ري ٺوري يا ب ٺيه تي بين کو وي پوڙي بي هئا خواه باش ڦه که ين و بهلکی ل ناف گوندي بگه رهين بشين بو خواه هندهك نان و خارنه کي په يدا که ين و دروست بکه ين بو فراڦيني، چنکو بي هيڙي يابرسن باش يا لسه ر مه په نگڦه دای ٽيدي مه شيانيت پيدقی ٽي نه مانه، مه گوت ٺه م ل بن

گه ل خوه برن و بهرى هه ڦاليت خوه هم بسره كه تين مه خوه ل ناف گوندى گيرونه كړ، پاست هم چووينه سهر كانيه كئ وه كى ميگره كئ يه ل روژه لاتئ گوندى ديشيشئ ل ژيريئ گوندى سهره روو هم روينشتين و مه هندك ناف ڦه خار و ماين ل چافه پري هه ڦاليت خوه داکو بين كا چ تشتت خارنئ ل گه ل خوه نه ئينايه، داکو پيڅفه بخوين و ته كبيره كا دى بكهين، هه لبهت دور و بهريت مه ژى د رحهت و دته نانه چ هيژ و دهنك و پيژن نين، هه ڦاليت مه جووت جووت هات و هندك ناف ڦه خار و تشتت بو مه ئيناى هندك نانئ ڦه لاندى يه و شتيه ك و هندك باجان و هم پيڅفه كوم بين، هم هه مى گه له ك دبرسى بين مه شتيئ خوه كه ركړ من گوته هه ڦال و برايئ ڦه هره مان يوسف تاها تروانشى دوو هه ڦالا ل گه ل خوه به هه پره ڦى گريئ هنداف مه هه م زيږفانى و هه م ژى ته ټكيد بكه ن كاني گوندى ديشيشئ سووتيه، ئان نه، دا بزاني، چنكو نه و دئ ره ئه كئ ده ته مه كا چ بكهين، گوت بلا نوكه دئ چين، بهس دا دووسئ پاريتت ناني بخوين و دئ چين، چنكو بخودئ مه هيژ نه مايه، من گوتئ بو خوه ناني بن برتفه بخون گوت بلا نه و ژى دروسته، ل گه ل سوچه تا مه و شتي كه ركړنئ و كومبينا مه ل دور شتي و ناني هه ر ژوى گري دووسئ گوليتت RBG يئ و ته ڦه كا هويرا كلاشكوفاه عسوائى دسهر مه را هافيت هه لبهت هه ر نه و هيژ بين بيت كو ل سهرئ بادوكئ هم ديتبين و بزاف كربون ل پشت مه بزفرن نو نه دزاني كا هم گه هشتينه كيڅه و ل كيڅه ينه پشتي گه هشتينه وئ بلنداهيئ ده ست ب ته ڦئ كړ و هاتن، مه نانئ خوه راكړ و بله زو به ز مه هلدان وئ دولئ و هندك پيشمه رگيت چه له نك زويتر خوه گه هانده چه له كئ بلند دا بشين به پره ڦانيئ بكه ن ژه ڦالا، چنكو وه ستيا نه كا مه زن و بن هيژي هه بي و هنده كا ژى حيل و لياقه بټي كجاري نه ما بوون و كه تبون.

هه لبهت له شكه رى چ ژمه نه زاني كانه م لكيفه ينه و سروشتئ وئ ده ڦه رى ژى گه له كئ همبزه ژ تراش و داروبارى د دولو نهالا دا، ژ مه پيدا ريكو پريك دپشت گوندى سهره رو را له شكه ر دهرباس بوون بهر ب روژه لاتئ، هم ژى هيدي هيدي بهر ب تخويي و بلنداهييت هندافئ گونديت سهره رو ديشيش كو براستي

ل گه ل روژه لاتنئ هم ژى گه هشتينه گوندى كاني ساركئ و مه نافه ك ڦه خارو لناف وان مالا گه ره اين دياربى نه ڦه چنه روژه كه گوند يئ چول و بن مروڦه، ديسا هم كه تينه ريكيئ، گه له ك پوسيده و گه له ك وه ستايي و گه له ك برسى و بيهيژ و بن خوه بهر ب گونديت نه دنئ و سهره روو كه تين ريكيئ، جووت جووت وه كى اصول و رينماييت پيشمه رگاتين، نه ز و هه ڦال سعيد كيسته ي جوته كئ دو ماهيكيئ نه و هم يئ بريكيڅه دئاخښين و به حسئ كاودانا دكهين و كادئ چ بيت و چلته ات، هم گه هشتينه به روژئ نه دنئ پيشمه مبه رى چيايئ سهرئ بادوكئ هه ڦال سعيدى گوته من مسعود سهرئ بادوكئ مروڦيت لئ و يئ گرتيه، منژى به رى خوه دا يئ كو مروڦ باش د ديارن و لښييت وان دزيده نه، به لئ مه هزر كړ پيشمه رگه نه ل و يريئ، پاشي هم هه رچووين لئ مه زيږفانى ل وان مروڦاژى كړ مه ديت بو شاتيه كا مه زنه لئ مه هزر نه كړ كو له شكه رى ئيراقئ بيت گه هشتي ته پشت جادئ، هه ڦاليت مه ييت كو پيشيئ دچوون، نه ز نزانم كى بين، چنكو مه ته رتيب و ريز چينه كړ بي ب حوكمئ هندئ كو ده ڦه را ته مئينه ژ بهر هندئ ل بيرا من نين ل من نه گرن، چنكو هه مى ڦه هره مان بين، راوه ستان و و نه مژى راوه ستان، سعيدى گوتئ خيره هوين راوه ستان گوت نه ڦه ده وسا پستال و پيلاڦا يا دياره و دويكيل ژى يا ژ گوندى سهره رو بلند ديت، ڦيچا به رى هم بچين دزكي گه لى دا و ناف گوندى و ئاقارى كا هم چ بكيين، ل و يريئ مه زاني نه و هيژيت ل سهرئ بادوكئ ژى له شكه رى ئيراقئ يه و ئيدى بابته بو جددى و هه ر زوى مه هيژيت خوه ريڅخستن و ب هشياري و له ز مه ڦه ستا گوندى سهره روو كړ دياربى كو گوند يئ هاتيه سوون و تالانكړن، به لئ چ هيژيت له شكه رى لئ نين و ييت پاشقه زفرين ڦه، هم ژ برسئ كه تين و گه له ك بن هيژين و فهره هم تشتت كى بخوين چنكو ريكا مه و چاره نڅيسئ مه كه تن ده هان ده هان پرسيار و هزرا و گوند هه مى دسووتينه و مروڦ ل كيڅه نه كيڅه چووينه، مال و مروڦيت مه گرتينه، ئان كاني نه و هم چ بكيين، مه گوت زويكا لناف گوندى ب گه رهن چ تشتت بكيتر خارنئ بهيت ل گه ل ده ستئ خوه راكن و زويكا ژناف گوندى ده ركه ڦن دا ڦه ستا نه فراز بكهين و بلنداهييت چياي، به لئ ل گه ل هندئ ژى من هندك هه ڦال ل

و جەيئەت ناگر و پالدا نا وان و ھەندەك شوين خەرتووك و ئاسەوار، ھەلبەت مە زانى خەلك ژفیرى یى بەرئەھە بیه توركى. مە ھەندەك سەركیئەت ییڭازا ل وان درا دیتى وەكى سێڤا مە دان بەر لەڤا، بەلئ ئەوژى چ نەبوون، ھەرحال مە تەكبیركر دڤیئەت ئەم بچین سەر تخویى دا بزانیئەت بابەت چى یە، پشەتى دوو سەھتەكا ئەم گەھشتینە ھەنداقى دولا خەنوگەى كو بنئ دولا خەنوگەى دیتە تخویى دەولەتى، مەژى ل ویرى بھویری و کویری تەماشەى وەزەى و دونیایى کر دونیایەكا پەنابەرا یا ل وان گوند و شیڤ و نھالا بەلاقە و پێشمەرگە ژى گەلەك یى د دولا خەنوگەى دا، ئەڤە بوئە پینچ پوژ مە مروڤ نە دیتینە ژبلى خوە، مە ناگر نە دیتە ژبلى سووتنا گوندا، مە خارن نەخاریە ژبلى دەستكەفتیت كیم و سڤك ژ فیتی نڤستق دوو سەھتا ژى لسەریك مە نەدیتە، لاوازیەكا بەرچاڤ یا مە دیاریى و خەلكى مەژى و كەس و كاریت مەژى و پێشمەرگە و ھەڤالیئەت مەژى ھەمى یى ژمە بئ ھىڤى بوین و دزانن جەئ ئەم لئ كیمیا بارانكرى و ئەم وەكو رېكخراوا ۱۶ى ئاب ییت ڤەدەر بین ژ ھەمیا و چ پەيوەندى مە نەمابى و كەسئ چارەنڤیسئ مە نەدزانى، ژنشكەكئ ڤە ئەم چووین ناف ھەڤالیئەت خوە ییت پێشمەرگیت ڤەھرەمان ییت لیژنا ئامیدىئ كو ئەوژى بەرى مە گەھشتین و ھەر ب وى رەنگى ژ چیاىئ مەتینى ھاتین و چەند رېكخراوہك ل گەل لیژنا ناوچا ئامیدىئ و ل گەل ھیزەكا برايت پارتا كومونستا ئىراقى و ھەندەك مەڤرەزا ژ ھەندەك لایەنا.

بکەيف و جوشەكا مەزن و ب ھەستەكئ شوپەشگىرى و تژى خەریبى و ڤیان پێشوازی یەكا گەرم ل مە کر و ئەم ژدل ھەمبیز و ماچ و باوہش گرتین، ھەر زوى مە داخازا خارنئ کر لئ بەداخەوہ كو چ خارن نەبوو و دەم ژى یى مری بوو كو دوان دەلقا دا لەشكەرى توركا ل ھەردوو رەخاب حیلە و ئەمانەت ڤە بسەركەت و داخاز ژمە کر، ھەكە وە بڤیئەت بزڤنڤە ئىراقى، ئانكو كوردستانى، دڤیئەت نوگە بچن و ڤىرى چوول بكن، ھەكە وە دڤیئەت بچن مال و مروڤیئەت خوە ببینن دڤیئەت ھووین چەكا دەینن و بچن، ڤیجە لڤىرى گەلى ھەڤالا (كولا) بەرسىل بەگئ دا بوو سەر ھەمى كولا) مە ھەردووڤ رەڤزكەرن، چنكو مەشیان و دەرفەت نینە بزڤرینەڤە، چەك دەینانن بزورى و بھوكمى گەڤى نە مومكینە،

رېكەكا بەئین كورت و رك ھەتا تو دچىە سەرى چیاى دومە، ھەندەك ھەڤال زىرەكترو پەیتەر مابوون، ھەندەك ژى گەلەك بېچارە ببوون و ھەر ئىك ل دويف ھیز و شیانیت خوە بسەردكەت و ئارىشا تېھنى ل ھەڤا تەباخى گەلەك یا مەزە، ئىدى ھەندە ھەڤايت مە دئ ھشك بن، پێشمەرگى ڤەھرەمان یونس عمر بابىرى، یى باش بوو رېكئ، ھىشتا لیاڤە ھەبوو، من گوئى یونس ئەز و تو دئ مینینە ل دوماھىكئ بلا كەس نەمینت ل پشت مە دا بزانیئەت كى ما و كى چوو، چنكو رەوش بەر ب ھەندى ڤە دچوو كو ئىدى مروڤى ھای ژىك نەمینت ھەرتىك ب رجا خوەڤە مژویل بى و رەنگە ئىدى مروڤ تەسلىمى واقەى بیئ و رویتتە خار بەر تراشەكئ و شیانیت چوئ نەمینن، لەوما باشە ئەم مینین ل دوماھىكئ، براستى ژى پینگاڤ و بریارەكا دروست بو، چنكو ئەم بخوہژى بەلئ ھەندەك ھەڤالا ئىدى شیان ب چ رەنگا نەمان، بەلئ مە دەست ژ ئىك و دوو نەبەردان و ھارىكاريا مەعەوى و چەكى و ساچور ھلگرتنى و ھىدى ھىدى ل گەل ئىك ئەم گەھشتینە سەرى چیاى، ھەر كەسئ گەھشتیە سەرى چیاى بېھنەكا ڤەداى ئو ھىدى ھىدى ژوردا بو بنئ چیاى كو دبێژنى دويف ئافئ ییت چووین، كانیکەكا ئافئ وەكى سركەكئ یە یا درېكئ دا ھەى، ڤیجە خوەزىئەت وى یى بگەھیتە وئ سركئ بەرى بگەھیتە زۆزان و زومیت دويف ئافئ، ئەم ژى سئ چارەك دوماھىك بین ئەم گەھشتینە سەرى چیاى، ھەڤالیئەت مە ھەمى بەرى مە چووین، ھەندەك گەھشتینە ئافئ و ھەندەك ژى برېڤە بین بگەھنى، مە تیر بېھنا خوە ل سەركیئەت دېشیشئ ڤەدا و مەزنترین خوەزى و ھىڤیا مە بى گەھشتن بو سەر ئافئ یە، ھەرحال ژوردانى دەست پىكر و ئەم گەھشتینە دەڤ ھەڤالا سەر ئافئ، ھەلبەت ھەكو مروڤ گەلەكئ تېھنى بیئ و زكئ برسى و ڤالە بیئ و ھیز نەبیئ، ھەكە مروڤى ئاف گەلەك ل سەر ئىك ڤەخار مروڤ دئ گىژ بیئ و كەفت، ئەڤ تەجروبو مە گەلەك جارا ھەبىن ژبەر ھەندى ئەم چەندەكئ ماينە ل ویرى بھینڤەداى دا تیر ئافئ ڤەخوین جار جار، یى شەھرەزا ل دەڤەرى دزانیت كو ئەڤە دوماھىك وارگەھە ل كوردستانا باشور، ئانكو ئىراقى ل پشت چیاى دى كوردستانا باكورە ئانكو دەولەتا توركى یە، ئەم ژوردا بەر ب دويف ئافئ چووین، مە وارگەھیت خەلكى دیتن

بیت، هه فالئی مه پێشمه رگئی قه هره مان کاوه تروانشی
 ئەزمانی تورکی باش دزانی، چنکو ل کهرکوکی مهزن
 بیوو دوه خستی دا، گوتی مهژی ئەو داخازه مهزن و
 جهنه رالییت وه ببینین دا ل گه لیک باخفین بهس هه که
 پیکئی بدن مه ئیک ئیک دوو دوو بچین سه رفئی شیفکی،
 ئانکو دولی ئاف فه خارن و ده ست شوه کئی گوت ئەو
 (ياساغ) ه کا بوو مه نانه کی تشته کئی خارنی ئەفه پینج
 رۆژه مه زاد و خارن نه خاریه گوت ئەو (ياساغ)
 ه، گوتی پیکئی بدنه مه ژبه ر فئی که ره سهی بچین
 بهر تافی لناف زه فیا هه سه ری ئەم برین ژ شقیدی وه ره
 گوت (ياساغ) ه، هه ره چ داخازی مه کوری به رسفا مه
 بهس (ياساغ) ه، پشتی ده مه کی پاشایه ک هات ل گه ل
 له شکه ری و به سه رکه ت ده ف مه بی سلاف و بی که لام
 تورکی هه میی بی ئاقله کئی وه سا تیدا نه بوو، گوت کا
 مه ستولی وه، سعید ژی رابو گوت ئەزم.

ته رجومان ته رجومان فارسه کالسن، ئانکو بلا رابت
 ته رجومان هه که هه بیت، کاوه تروانشی ژی رابو
 بده نگه کئی بلند و ب ئاوازه کئی له شکه ری و ب ئەقل و
 ده نگئی که ری گوت هوین چ حه زبن سعیدی گووتی ئەم
 بارزانی نه، هه می، به لی هه می، دابو وه بێژم مه هوین
 بییت گرتین ب چه که فه فیجا دی وه کی ئیخسیریت
 شه ری سه ره ده ریی ل گه ل وه که یین، هه که وه بکه یفا
 خوه خوه ته سلیمی ده ولته یی کربا دا وه کی په نابهر وه
 وه رگرین، فیجا ژبه ر هندئی مه بریارا دای وه کو ده ولت
 دی وه ته سلیمی ئیراقی که یین، سعید کیسته یی ژی گوئی
 ب ریکا موته رجمی مه ریژیا ل وه گرتی و ب سانه یی
 مه چه کئی خوه یی ده یناندی، به لکی سوچه ت بو ته
 خه له ت فه گوهاستبیت، والله که تر لیه ات ده نگئی خوه
 گپتر لیکر و گوت بی ئیک و دوو دی وه ته سلیم کم،
 سعیدی گوئی ئەفه بو ده ولته تا تورکی بی سومعه تیه کا
 میژوی یه و ئەز ته پشتراست دکه م کو مه ب که یفا
 خوه چه کئی خوه یی ده ینای، هه که ئەفه چه ند رۆژه
 نیفه کا له شکه ری ئیراقی یی ب دو یف مه فه نه شایه
 مه بگه ریت پاشا به گ، والله حه چکو گوه ییت وی
 دنه سمتی و چه ئەزمانا نزانییت، گوت والله دی وه ته سلیم
 که م ئاخفتن پی نه فیت، سعیدی گوئی ئەگه ره هوین
 وه کو ده ولته تکه دخه ما سومعه ت و پاشه رۆژا خوه نه یین،
 ئەم ژی دخه ما رجا خوه نینین، هه ما که ره مکه سه یارا

یادی ژی شه رو لیکدانه یا ژ هه ردوو کا خراپتر، داخازا
 مه بی هه ماهه نگسی و تیکگه هشتن لگه ل ده ولته یی و
 جه نه رالییت وان، ئەف داخازه وه رگرت به لی پلانه ک ژی
 بو ئاماده کر، گوت مه ل گه ل مه ستولیت وه هه فکاری
 قه بیل کریه جووت جووت وه رن خاری ناف فان چه م
 و زه فیا، ئەگه ره چه بیه نا خیانه تی و پیلانی ژی ده ات
 لی بی شه ف و بی پیکئی، له وما ئەم ته سلیمی واقعی
 بین و هه رکه سی گه هشتی چه میت خاری گوئی چه کئی
 خوه ده ینه و ل پیزی روینه خاری، ئەم نیزیکی ۱۵۰
 — ۱۶۰ پێشمه رگا هه بین و وی شه فئی ژی برسی و تیهنی
 و بی خه و و بی حه ره که ت و لفین د بن ده فئی گه ویچ و
 شلدن بلدنی فه حه تا سپیدی.

۲۰ ته باخی

سپیده هات و رۆژه لات، ئەم هه می ئەسیریت خیانه ت
 و ویزدان ره وشتی له شکه ری ده ولته تا تورکی
 ژ سه رمادا و ژغیره تا چه ک ده ینانی ئەو شه ف ئیک ژ
 نه خوه شترین شه فیت ژیا نا مه بوون ده ره اتیا ئەنفالی
 دا، ب شه فنی مه ته کبیرا خوه کربو کو سو به هی دقیت
 ئان مه هه میا ره می بکه ن و بکوژن ئان تقیت جه نه پال
 و کوماندارئی وان به ییت ئەم باخفین، مه هه میا هه فال
 سعید کیسته ی قه بیل کر ئاخفتنکه ر بناقی مه هه میا
 و ره ئیا خوه ژی مه گوت کا دی چه بیژیه کوماندار ی
 هه که هات، هه له ت ب شه فنی له شکه ری خوه دویری
 مه کربو و خوه حشار دابی و چه په ر گرتیین و ئەمری
 کوشتن و ره میی هه بی بو هه ر لقینه کئی، مه ژی ئەو
 چه ند باش فه هم دکر و مه پیداکری ل سه ر ئارامین
 کر حه تا سپیدی، ل رۆژه لاتنی له شکه ری خوه نیزیکی
 مه کرڤه و هنده ک ئەفسه رییت وان هاتنه ده ف مه،
 هه له ت چه ک و مه عزه میت مه ژی هه می کوم کر بین
 و ژیک جودا کر بین، تفه نگ و rbg ییت بی فیشه ک و
 گولله و ساجور ل جهه کی و ساجورو زنجیرییت blk یا
 و گوللیت rbg یا جودا کر بین و دویر کر بین و چانتیت
 مه ژی جودا کر بین و هه می پیکڤه ژ هه ره ده ستی مه
 دویر کر بین و هیزه کا تایه ت یا له شکه ری تورکی ل
 ناقبه را مه و چه کی دا بنه جه کربی، وان ئەفسه را گوت
 بریاره پاشا به ییت وه ببینت و دی ل گه ل وه ئاخفیت
 و دی بریاره کئی ل سه ر چاره نفیسی وه ده ت کا دی چه

گوتى بەلكى رېكىڭ بدەنە مە ئەم ئاقىڭ لسەر فى شىقى
 ل گەل قەخوين واللە ئەفسەرېت بچويك بين وى جارى
 نەگوت يەساغ، بەس گوت برېز هەرن و حەچىي زقېرى
 بلا بچىت تڧنەنگ و رەختىت خوە راکەت و بچىتە سەرى
 چىاي قە، ئەم ژى بڧى كرىارى پازى بۆين و مە چەك و
 ساجورېت خوە ھلگرتنەڧە و جارەكا دى بو كوردستانى،
 ھەلبەت كوردستانى نەمومكىنە ئىدى ژيان دڧان كاودانا
 لى پەيدا ببىت، ئەم مەجبورين ل رېكەكا دى بگەرين
 كو ب قاچاخى دەرباسى ناف خەلكى خوە ببين ل وان
 گوندا ل تورکيا، ئەو بى ئەم زقېرنەڧە و ھەر ھندەك ژ
 مە بۆ كەلڧەكى و بۆ رېكەكى، مە چەكى خوە ل وان
 سەر تخوييا قەشارت و ب شەڧى ب قاچاخى و بى چەك
 دناف لەشكەرى تورکيا پا دەرباسى ناف كوچا مەزن
 بۆين و درەنگ شەڧ شنى مە نانەكا گەرم خار و ھەر
 ھندەك ژمە ل بەر كەربارەكى پوينشتين و ئەڧە بۆنە
 چەند رۆژ شنى مە چا دىتەڧە كو ھەڧالا ھەرى ئىزىكى
 ژيانا مەيا پېشمەرگايەتېن بوو، پاشى سپىدى ل وان دو ل
 و چىا و گوندا ھەر ئىك ژ مە مالا خوە گەرھا، پىشتى
 دو روژىت دى شنى من مالباتا خوە ل زومىت كەھنى
 سپى دىتن، ل بن كوینەكى و ھەلبەت مالا مە تازى بۆ و
 ھەسا زانى بۆ كو ئەم بى بچەكى كىمىايى شەھىد بۆين.
 دەمى ئەز گەھشتيمە ناف زۆمى و ناف وان كوينا ھوين
 بېژن چ ھەست بىت بۆ مال و دەيكو باب و خویشك و

بىنە دا سيار ببين و مە تەسليم بکە، واللە ل وېرى
 ھلنگفت و ھاتە خارى، گوت چ حزیبىت دى دناف وەدا
 نىنن مەسەلەن شىوعى فلان بەحس قوق و پ، ك، ك،
 دکر، سعیدی گوتى ئەم ھەمى بارزانی نە و خەلكى
 قان سەر تخويياینە، گوت تەمام ئەزدى وە ئازادکم بەس
 چەكى وە دەستەسەر و دەستکەفتى یە بۆ دەولەتى یە،

سعیدی گوت چەكى مە یى مەیه، ئەڧە باوهرى و سزا
 مەیه حەتە ئەم نەئین كوشتن كەس نەشیت چەكى مە
 ببەت ئەم وى قەبیل ناکەين و نەمومكىنە، بى ھىقى
 بوو و گوت باشە مەرەمەتە دەولەتە توركى لسەر
 وەببىت چەكى خوە راکەن و دڧىت بزڧرن قە وى ئەردى
 ھوين ژى ھاتین، مە شەرت و مەرچىت وان قەبیلکرن
 كو بزڧرىن قە كوردستانى، گوت ھايدى ھەرن ئىك
 ئىك چەكى خوە راکەن و ئىك ئىك بسەربكەڧن، مە
 گوتى مەمنون پاشا، بەس ئەڧە پىنج رۆژە مە نان و
 زاد نەخاریە ئەم نەشىن بچين، بەلكى نانەكا ب ترسى
 بدەنە مە دا بشىين سەرکەڧینە فى چىاي، واللە وى ژى
 گوت (ياساغ) مە گوت پا ئەم نەشىن بچين، پاشى
 گوت ھەرن نانى بۆ ژڧان گوندا كومکن، پاشا زقېرى
 چوو ئەم ماين چاڧەپى نانى و لەشكەرى ژى خوە ژمە
 دویر کرەڧە و خوە کارکر، دوو سى تەلىسیت نانى تىرى
 بى كوردى بۆ مەئینا و مە لسەر خوە پارڧەکر و مە

برا و کەس و کارا و هەمی خەلکی زۆمی.

ئەم گەهشتینە مال و مە شەهیدیت خوەژی ل کوردستانێ هیلان، کو مخابن دەرد و کوفانەکا گەلەک مەزن بو هەڤدە مروفتیت مە گەنجیت ژێهاتی هاتبوونە شەهیدکرن، کو خلاس نەبیۆن و مال و زارۆکتیت وان ژێ هاتبوونە گرتن کو ئەڤە شنی من ل ترکی زانی، پشتی من پرسیارا هەمی مروفتیت مە کری کا کی خلاس بوێه و کی نه، هەلبەت ب پوندک و ناخینکڤه ئەڤ خەبەرەژی گەهاندە من، گەلەک مخابن، خودی ژوان و هەمی شەهیدا رازی بیت رێکا وان سەرفەراز و پیروزه، بمرن خوە فروش و مللەت و نامیس فروش.

داخازا لێنەگرتنی دکەم هەکه من رولێ ئیکی ژبیر

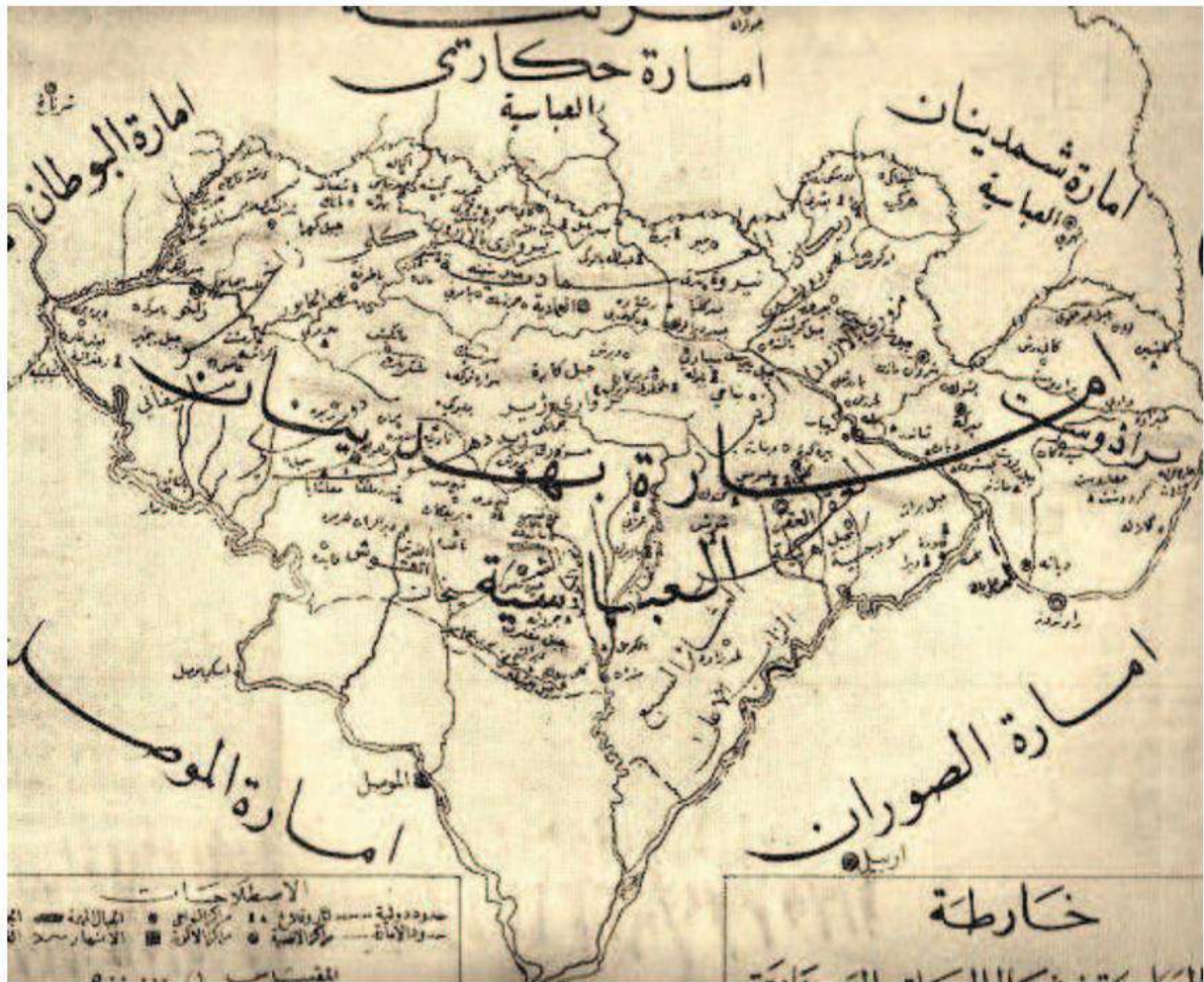
کریت، هەلبەت ئەڤە ٣٠ سالی بەری نوکەیه.

مللەت رزگارکرن ب دەڤی و ب بەرژەوه ندییت کەسوکی رزگار نابن، هیڤی دکەمین هەمی بزڤرن باوہشا وەلات پاریزی و خزمەتا فەقیر و ژارا، دا رۆژیت گران ژبیربکن، سلاف و ریزیت من بو ئیک ئیک پێشمەرگه و قەهرمانیت ریکخراوا ١٦ ی تاب، ل، ن، نامیدی.

دگەل پیامەکا ریزگرتنی ژ ریکخراوا ١٦ ی تاب بو پێشمەرگیت قەهرمان ب ناف و ئیمزایا فەرماندی هیژا و ژێهاتی هەڤال سعید کیستە، هەڤال و هەڤچەپەری مە، هەڤدەم بەرپرسی ریکخراوی کو رولەکی ئیکجار سەرکەفتی د فەرماندەیی و پێواریا کاروانی سەرھاتیا مەدا هەبوێه و براست کەسەکی ژێهاتی و خەمخور بوو.

*

مسعود چەلکی جیگری بەرپرسی ریکخراوا ١٦ ی تاب، ل، ن، نامیدی، لەقا ئیک ل شۆرەشا گولانا ١٩٧٦ی.

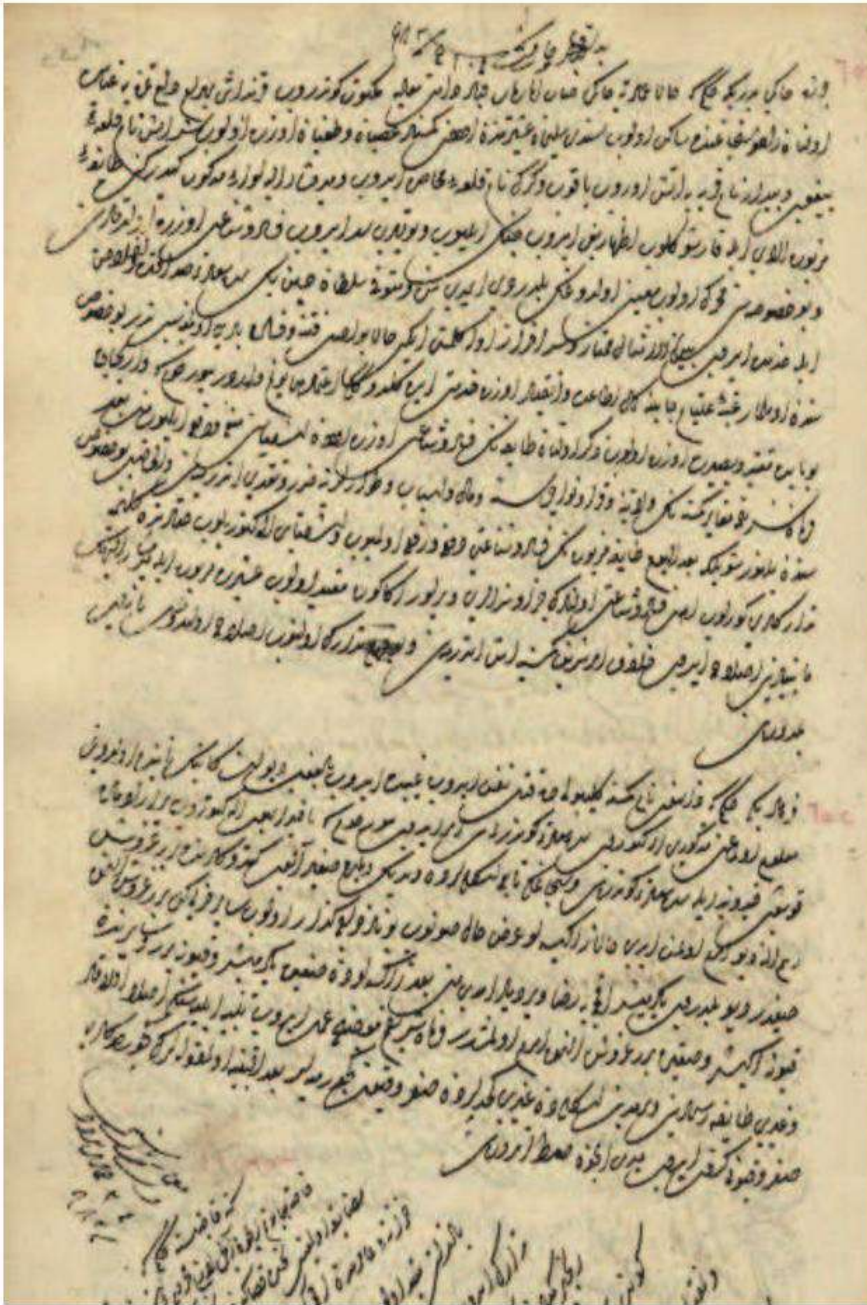

زاخود تیکه لییت به هدینان- بۆتاندا ل سه دسالیای ۱۶ دا

د. نزار ایوب گولی

ده قهرا وی ئەف باژیره بوو جهتی هه فرکی و بگر و فه کیشا دنا فه را هه ردوو میرگه هاندا، ههروه سا کونترول کرنا زاخو نه دو په ایها میرگه ها سن دیان بوو، به لکو ئەفقی میرگه هئ ل ده قه رییت چیا ییت باکور و باکورێ زاخو درێژه ب حوکمێ خو دا و هه بوونا

باژیتری زاخو ل دورییت سالا ۱۵۰۸ ز که فته دبن حوکمێ میرگه ها به هدیناندا و ئەف باژیره بهری فقی روودانی ده ستی میرگه ها سن دیان دا بوو، و بقی رهنگی میرگه ها و بوو هه فسووری به هدینان ژ لایێ باکورێ روژ ئا فیه، و ژ بهر گرنگیا زاخو و

شهر و هه فرکیی دناقه‌را به‌هدینان و سندیان دا کینجا خواه ل سهر تیکه‌لیت به هدینان و بۆتان هه‌بوو. ل ده‌سپتیکا سه‌دسالی شازدی دا چ روودائیت هه‌فرکیی دناقه‌را هه‌ردوو میرگه‌هاندا ل زاخو دروست نه‌بوون، چونکه میرگه‌ها بۆتان دقئ ده‌میدا ژبن ده‌ستن میریت خواه‌دا نه‌ما‌بوو، ئه‌وژی ده‌مئ ل سال‌ا ۱۵۰۸ هنده‌ک ژ میریت کوردان و دناف واندا میری بۆتان شاه‌علی به‌گ کوری به‌در به‌گئ، سهره‌دانا شاه ئیسماعیل صه‌فه‌وی کرین داکو دلسوزیا خواه بۆوی دیاربه‌کن، لی شاهی فه‌ماندا ئه‌و هه‌می به‌ین گرتن و به‌ندکرن و ل جهیت وان هنده‌ک ژ سهرکیتیت قزلباشان دانان و ل سهر‌قی بناخه‌ی که‌سه‌ک ب ناقتی ئولاش به‌گ ئیستاجلو ل جهن میری بۆتان هاتبوو دانان . و ل سال‌ا ۱۵۱۵ میری به‌هدینان سولتان حسین کوری سه‌یف الدینی «ئی‌کگرتنه‌ک» دگه‌ل میری بۆتان به‌در به‌گ کوری شاه

میرگه‌ها وی دگه‌ل بۆتان چوو دناف قوناغه‌کا نوودا، چونکه میری بۆتان به‌در به‌گی «که‌رب و نه‌قیانه‌کا مه‌زن» ژ بۆ میری به‌هدینان هه‌بوو ژ به‌ر وی قه‌در و سه‌نگا سولتان حسینی ل ده‌ف سولتانی عوسمانی هه‌ی و به‌در به‌گ ب قئ چه‌ندی نه‌راوه‌ستیا به‌لکو بزاف‌کر زه‌ینه‌ل به‌گئ ئه‌وئ کوب فه‌رمانا سولتانی

علی دروست کر و شیا « ب شهر و کوته‌کیی» ده‌فه‌را دناقه‌را جزیرا بۆتان و باژیری مووسلدا رزگار بکن . پشتی میر سولتان حسین کوری میر هسه‌نی حوکمی میرگه‌ها به‌هدینان وه‌رگرتی تیکه‌لیت

عوسمانى و ب پشتته قانیا میری به هدینان بوویه میری
 هه کارى بکوژیت . و ژبه ره ئەقان کریاران ل سالا ۱۰۰۰
 وه زیر روستهم پاشای فه رماندا کو به در به گ ژ کارى
 وى بهیته لادان و برایی وى ناصر به گ ل جهی وى هاته
 دانان، لی به در به گ شیا پشتی دوو سالا جاره کا دی
 حوکمی خوه بزقرینیته فه .
 د سه رده من حوکمی میر سولتان حسین دا (۱۰۳۳-
 ۱۰۷۳) ژیده ریت به رده ست چ ئاقریبان ب چ سیپه ریت
 دوژمنداریت میرگه ها بۆتان ل دژی به هدینان نادهن،
 ئەوژی ژبه ره وئ پشتته قانیا مه زن ئەوا میری به هدینا ژ
 سولتانى عوسمانى وه درگرت، لی به لی ئیکسه ر پشتی
 مرنا سولتان حسینى زیده گافى و ده سیتوه ردانیت
 بۆتان ل دژی به هدینان ده سیتپیکرن، ئەوژی ب ریکا
 هاندانا هوزیت ده فه را زاخو ژبو بزاف و یاخیوونئ ل
 دژی میریت به هدینان ل زاخو.

ل سالا ۹۸۱مش / ۱۰۷۴ دوو هوزیت زاخو ئەوژی
 (زبیران و گولیان) ده ست ب یاخیوونئ کرن له ورا
 سولتانى عوسمانى په بیکه که بو والی دياربه کرئ
 هنارت، تیدا ديار کر کو وى فه رمان ل هنده ک میریت
 کوردان کرینه کو پشتته قانیا میری به هدینان (قوباد
 به گئ) بکه ن داکو بزافا وان هوزان ژناف بیهت و
 سولتانى ناقئ میری بۆتان به در به گئ ژى دناق وان
 میراندا ئینابوو . و وه ک ديار سولتانى نه دزانى کو
 به در به گ ب خوه هاندر و پالده رئ سه رپشکئ
 یاخیوونا هوزیت زاخو بوو و ئیکه مین ئاقرى ژ بو
 رولئ به در به گئ د یاخیوونیت زاخو دا بو په بیکا
 قازیی سه نه جه قا (سندى سلیمانى) مه ولانا محمه دى
 فه دگه ریت و قازیی ئاقرى دپه بیکا خوه دا هنده ک
 پیژانینیت به رکه فتى ل سه ر قه لافه تا یاخیوونئ و

سولتان حسینی گلهك ب راستگویی و دلپاکی خزمه‌تا من کرینه و دناف میریت کورداندا و هوون ل دهف من خودانی سهرفرازی و ریژگرتتی بوون... قیجا نوکه ئەف فیتته و خهرا بکاریه ژ بهر چیه؟» و د دوپامهیا په‌ییکا خوه‌دا داخواز ژ به‌در به‌گئی کر پابه‌ندی وان فه‌رمانان بیت نه‌ویت ژ بو وی هاتین و بزافئی «ژ بو نه‌هیلان و ژناقبرنا خهرا بکار و پیسان» بکته هه‌روه‌سا بزافا په‌یدا کرنا ناشتین دناقبه‌را عه‌شیره‌تان و میر قوبادی بکته و هه‌رکه‌سی ژ فه‌رمانیت سولتانی ده‌رکه‌فیت دفتیت ب دژواری به‌یتته سزادان .

پشتی فئی روودانی پیلانیت میری بۆتان ل دژی میرگه‌ها به‌هدینان راه‌ستیان و ب دروستی دیار نینه کانی ئەفه ژ بهر ماییتیکرن و گفاشتنا ده‌وله‌تا عوسمانی بوو، ئان ژی ژ بهر مرنا میر به‌در به‌گئی بوو، ئەوئی پشتی هه‌یامه‌کئی کیم وه‌غه‌را داویتی کری . لئ ل سالا ۱۹۹۵م‌ش / ۱۵۹۶-۱۵۹۷ز شه‌ره‌فخانی به‌دلیسی به‌حسن که‌سه‌کی ب نافئی یووسف به‌گئی سندی دکته و دبیتیت کو ئەو سه‌ره‌فه‌گیریا ده‌زگه‌هیت کارگیریت حکومه‌تا بۆتان دکته . و یووسف به‌گ کورئی میری سنیدیان (حه‌سه‌ن به‌گی)یه ، له‌ورا هه‌زا مه بو هندی دچیت کو هه‌بوونا وی ل بۆتان گریدانه‌ک ب تیکه‌ه‌لیت بۆتانی- به‌هدینی فه هه‌یه، چونکه میرگه‌ها سنیدیان ل سه‌ر ده‌ستت میریت به‌هدینان هاتبوو ژناقبرن، له‌ورا بیخش یووسف به‌گئی سیره‌کا نه‌رینتی ژ میریت به‌هدینان هه‌بوو و هه‌بوونا یووسف به‌گئی ل بۆتان ئاقری یه بو نه‌خوشیا تیکه‌ه‌لیان دناقبه‌را بۆتان و به‌هدیناندا.

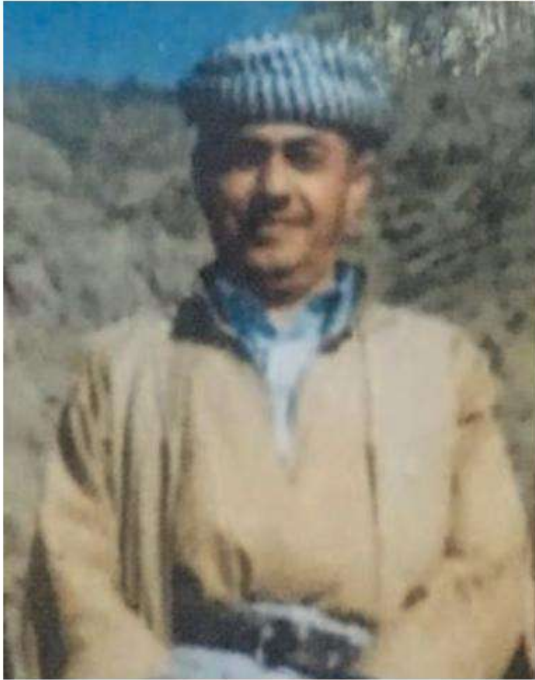
ترسا وی دیارکرن و گوت کو نزیکی ۳۰۰۰ که‌سان ژ هوزیت سندی و سلیقانی، پشکداری د یاخیبوونیدا کرینه و ئەو شاینه‌که‌لا (شه‌رانش) داگیر و ویران بکه‌ن، هه‌روه‌سا وان گوندی (بیدار) ژی سووتینه و نه‌هیلانیه میری زاخو (به‌هه‌رام به‌گ کورئی سولتان حسین به‌گئی) به‌یتته دناف زاخو دا. هه‌روه‌سا به‌حسین رووب رووبونا تیکسه‌را دناقبه‌را هیزیت عه‌شیره‌تان و له‌شکه‌ری میری به‌دینان قوباد به‌گئی کر و گوت کو ئەو ئاواپیت له‌شکه‌ری بکار دئین «و ب ریژیت تیک ل دووف تیک به‌ره‌ف شه‌ری ده‌ین». و د دوپامهیا په‌ییکا خوه‌دا قازیتی زاخو دیار کر کو میری بۆتان به‌در به‌گئی ئەف پیلان ل دژی قوباد به‌گئی گیرایه . ژلایئ خوه‌فه قوباد به‌گئی ژی په‌یه‌که‌ک بو سولتانی نفیسی تیدا به‌حسن هنده‌ک پیزانینیت دی ل سه‌ر یاخیبوونا عه‌شیره‌تان کر و گوت کو عه‌شیره‌تان که‌لا شه‌رانشتی داگیرکرن و گوندی بیداری سووتن، هه‌روه‌سا وان که‌لا (گه‌ک) ژی دوورپنچدا و میری که‌لئ ب نافئی (حوسام حه‌سه‌ن) دگه‌ل ۴۰ زه‌لامان بو هه‌یامی ۳ هه‌یقان مانه دناف دورپنچیدا، ژلایئ خوه‌فه برایی وی به‌هه‌رام به‌گ شایه بچیتته دناف بازپیدا و بزافکریه ته‌ناهی و ره‌حه‌تیا وی پاریزیت و هاتن و ده‌رکه‌فتنا خه‌لکی بو زاخو قه‌ده‌غه‌کریه و زیره‌قان ل سه‌ر ریان به‌لاف کرینه .

ل سه‌ر فی بناخه‌ی ل ۱۰ جه‌مادیا تیکئی ۹۸۲م‌ش / ۲۷ ته‌باخا ۱۵۷۴ز سولتانی په‌یه‌که‌ک بو میری بۆتان به‌در به‌گئی هنارت و تیدا به‌حسین وان پیزانینان کر ئەویتی ژلایئ قوباد به‌گ و قازیتی زاخو مه‌ولانا محمه‌دی گه‌هشتینی و گوت: «ته و میری ره‌حمه‌تی

ژێده‌ر و ده‌همه‌ن:

المصدر نفسه، ص ۲۶۱.
المصدر السابق، ص ۲۸۱. بو پتر پیزانینان ل دور سیاستا شاه ئیسماعیلی ل هه‌مه‌به‌ر میرگه‌هین کوردان بنیره: نزار ایوب گولی، إمارة هكاري في العهد العثماني، سبیریز، (دهوك: ۲۰۱۷)، ص ۱۰۷-۱۰۸.
جزية دار زادة، تواریخ آل عثمان، نسخة مكتبة علي اميري رقم ۲۰۶، ص ۲۸۲.
البدليسي، المصدر السابق، ص ۲۸۳.
Nezmi Sevgen, dogu ve goney dogu anadoluluda turk beylikleri, (Ankara ۱۹۸۲), s. ۵۵.
فه‌رمان بو والین دیاربکری ل ۳ شوال ۹۸۱هـ / ۲۵ کلوونا دووی ۱۵۷۴م . دفتر مه‌مه ژماره ۲۳، حکم ژماره ۲۲۷.
فه‌رمان بو والین دیاربکری ل ربیع الاول ۹۸۲هـ / ۱۹ تیرمه‌هه ۱۵۷۴م. دفتر مه‌مه ژماره ۲۶، حکم ژماره ۱۹۷.
V.Demir, a.g.e, s

قەھرەمانیت شورەشی

خەباتکەر و شورشگێر ئێبراهیم عەسکری

خالد ئەحمەد بادی

خورتیچیکری ل باتیفا ل ساللا (۱۹۵۸) هاتیە ریکخست ل ناقر ریزیت پارتی ل باژیری میسل خەتی نەینی و ل ساللا (۱۹۶۰) شەرەفا ئەندامەتیا پارتی وەرگریه و ل ساللا (۱۹۶۱) بوویە بەرپرسی ریکخستنی یی لەشکەری ل باژیری میسل و بەردەوامی دایە خەباتا خو یا لەشکەری و ب نەینی ژێ قە کاری پارتایەتی و یی لەشکەری ژێ دکر و گەلەک یی هاریکار بوو بو کوردان و کورد پاراستینە و خەبات بو پارتی کریه و ل ساللا (۱۹۶۵) و ژبەر کاریت وی ییت پیشچاف دەیتە زیندانکرن ل سەربازگەها غزلانی و پشتی قە کولین و ئازاردانەکا مەزن کو هەر شەهیدی زیندی دەفگوتی ناکەت و پاشی دەیتە قە گوهاستن بو زیندانا رومادی و دیسا دکەفیتە بەر ئازار و زوم و ستەما دوژمنان و هەر گوتی ناکەت و هەفالیت خو ییت ریکخستی ناشکەرا ناکەت و بو هەيامی دوو سالان دمییت و پاشی دەیتە ئازادکرن، بەلی ژناف ریزیت لەشکەری عیراقی دەیتە دەریخست و بی بەهر دکەن ژ هەمی مافیت وی ییت لەشکەری و ئیداری و شەهیدی قەھرەمان پترخورت

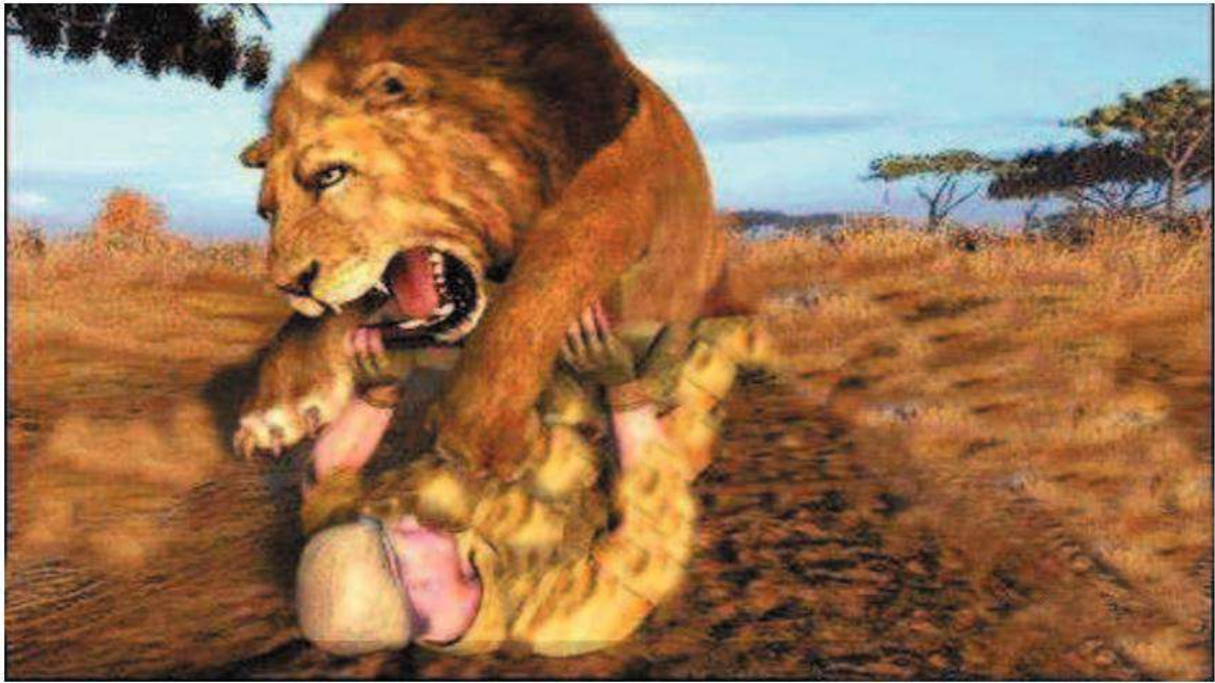
خو گوریکەریت خاكا كوردستان و ملهتی كورد ییت کو ب بهترین تشت لجهم هەر مروقه کی کو خوین و گیانه ژ دەستدای سەخمەراتی پاراستنا کەرامەت ئاخا کوردستان، ب دەهان کوردان قارەمان هەنە و یین کو ئەف ئازادی و سەربەستی و ناقتی کوردستان گەهەشتی بەرهمی کەد و خوینا وایه، وەکو وەفاداریهک بو بلندراگرتنا ناقتی پیروزی شەهیدان و باسکرنا وان قەھرەمانیا ییت کو وان شیر و ئەلهویا بو ملهتی کورد کرین و ئەم گەهاندینە قوناغا نوکە ئەم تیدا دژین گەلەکا فەرە ئەم وانان ژبیر نەکەین و چەندەکتی ژ خەباتا وانا یا قەشارتی و لەشکەری و سیاسی بدەینە خویاکرن، قەھرەمانی قی جاری کو ب شانازیقە باس ل کار و خەبات و بزاف و چەلەنگییت وی ییت جودا جودا بکەین، شەهیدی سەرکیش (ابراهیم عەسکەری) یه و ناقتی وی (ابراهیم حاجی تروانشی) یه یی بەرنیاس ب ابراهیم عسکری و ل ساللا (۱۹۲۸) ل گوندی تروانش ژدایکبوویە و ژبەر پرسیت سیاسی و ئەمنی مالا وان هاتە قە گوهاستن بو ئوردیگاییت ب

دبیت ل سهر کارځی خو
یی ریکخستن و پارتایه تی
وچه له نگییت خو زیده تر
لی دکه ت تا کو سال (۱۹۶۹)
جاره کادی ب ده ستیت
ره شهک و زرته کیت
جه لادی ت ئیرا قی دهیته
گرتن و زیندان کرن هه ر
ل سهر بازگه ها غزلانی و
پاشی دهیته فه گوهاستن
بو زیندانا (قصر النهایه)
ل به غدا و دکه فیه بهر
هه می ره نگییت ئازاردانی
هه تا کو ریککه فتنا ۱۱

دگه ل هه ردوو هه فالیت خو اسماعیل تروانشی کو
نوکه هه لگرتی میدالیا بارزانی و علی تروانشی نوکه
مالرینشتیه (تهقاویته) قورتال بوون بهاریکاریا محمد
کرم تروانشی و ب ترومبیله کا نه شغالی گه هشتنه
ناف ناف ده فه ریت ئازادگری ل ناف شوره شی و
گه هشتنه گوندی بوتیا و پاشی هاته فه گوهاستن بو
ل قی ۱ ل کوماته یی و پاشی دبیته بهر پرسی زیندانییت
ل قی ۱ و نه دنامی ریکخراوا شه هید زوراب هه تا
(۱۹۸۸/۱۸/۱۲۵) ده می رژما گوربگورا به عسیا کوردستان
کیمیابارانگری و ل گوندی کانیا سیر ل ناقبه را هیس
و ئیکمالی شه هیدی قه هره مان بریندار دبیت و
هه وی ت نه نفالان ده ستپیکربوون و نه وژی ب وان
برینیت گرانقه گه هانده ترکیا و گه فه ری و پاشی ل
ئوردیگایی خو ل ئیرانی بنه جه دبن و هزار جاران
مخابن بو فان شیر قه هره مانان و پارتیه ریسا کو
ب نه گه ری برینداریا چه کت قه ده غه کری ل هه می
دونیا یی و شه هیدی قه هره مان نه شیا خو ل بهر فان
برینیت گران بگریت و ل (۱۹۸۹/۱۴/۱۴) شه هید دبیت
ودگه هیته کاروانی شه هیدی ت کورد و کوردستانی و
سه رکاروانی وان بارزانیی باب.
هزار سلاق لسهر گورا هه وه بن و دی ل به هشتا
به رین شاد بن، چونکه هه وه خزمه تا ملله تی خو یا
کری و که رامه تا کوردان یا پاراستی .

ئاداری ل سال (۱۹۷۰) هاته ئازاد کرن و هه ر ل وی
سالی بوویه بهر پرسی هه ل له شه کهری یا باژیری
میسل و سهر ب لقی ۱ پارتی دیموکراتی کوردستان
فه و مایه ب کاریت خو ییت پارتایه تی فه هه تا کو
سال (۱۹۷۳) نافبری گه هشتنه ناف ریزیت شوره شی
ل ده فه را شیخان و سهر ب هیزا حسو میرخان فه
و پاشی ل سهر داخازا مکتب عسکری یا پارتی
هاته فه گوهاستن بو گه لاله، چونکه شه هره زایه کا
باش دکاروباریت له شه کهریدا هه بو و ژبو (تشکیل
وتدریب الجیش النجافی الکوردی) و ل ویری بوویه
ئامر فوج و پاشی دهیته فه گوهاستن بو ده فه را زوزک
و هندرین و ل ویری دمینیت هه تا کو خویانا (۱۹۷۵)
و خو ته سلیم ناکه ت و دچیته گوندی خو تروانش
و هه ر ده ست ب خه باتا خو یا ریکخستن دکه ت
و ل سال (۱۹۷۶) بوویه بهر پرسی ریکخراوا روژهلان
ل ده فه را به رواروی بالا و هه تا کو سال (۱۹۷۷) بو
جارا سین گوندی وی هاته سو تن و راکرن ب ده ستیت
دوژمنیت کوردان شه هیدی قه هره مان دزقریته فه
کومه لگه ها باتیفا و بهر ده وام دبیت لسهر خه باتا
خویا کوردایه تی و پارتایه تی و ل ویری ل سال (۱۹۸۰)
ریکخراوا وان یا نهیسی ئاشکه را دبیت و گرتنا هنده ک
هه فالیت وی ژی و سیداره دان نه وژی (جعفر عبدالله
و مه سیحا اسماعیل تروانشی) و شه هید ابراهیم و

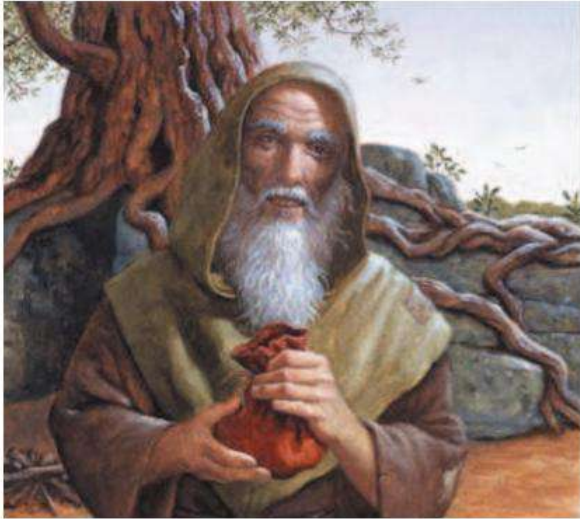
مرۆڦي دین و دهرمانی شیړی*

محمد عهبدولا ئامیدی

نالە نالا تە؟ شیړی جابا ویدا و گوئی دئی چ کە ی مام، تەتەری گوئی ئەز دئی چمە باژیری میسل ل دەف میری وان، ئەوژی ل سەر فەرمانا میری ئامیدی، یی گوئیە من وەختی تو دزفیری دئی تە کەمە گزیر ل ئامیدی، ئینا شیړی گوئی کەفتمە سەر بەختی تە و خودی بیژی کانئ دهرمانی من چییە، ویژی گوئی بلا وەعدییت ئەز پسیارا دهرمانی تە بکەم و جارەکا دی ملی خو دا ریکا میسل و چوو، هە یامەکی چوو، بەرێخو ددەتی حەیتە حەیتا جوتیارەکیە یی جوتی دکەت و زەفیا خو دکلیت تەتەری گوئی خودی قووتی مامی جوتیار، جابا ویدا و گوئی رەحمەت ل دایباییت تەبن، ئەفە دئی کیشە چی مامی رێفینگ؟ ویژی گوئی: کاغەزەکا میری ئامیدی یا دگەل مندا دئی بۆ میری میسل بەم و هەکە زفیریم میری ئامیدی دئی من کە تە گزیر ل ئامیدی، جوتیاری گوئی ئەفە چەند سالە ئەز فئی زەفیی دکیلیم و شین دکەم

جارەکی میری ئامیدی مەحتل بوو، بۆ هەنارتنا کاغەزەکی بۆ میسل، هندی ئیلچیییت وی ل ناف باژیری ئامیدی گەریان و بانگ هەلدیران و گازیکرن، کا کی هەیه فئی کاغەزی بۆ میری میسل بەت، بەلی کەسئ نەگوت ئەز دئی بەم، ئیلچی زفیرین دەست ژ پیا درێژتر، چوون گوتنە میری: میری مە بخودئ کەس نەبوو خو دەر فئی شولێرا بەت، میری گوته ئیلچیا: هەر کەسئ وی کاغەزی بەت دئی وی کەمە گزیر ل ئامیدی، دیسا ئیلچی ب ناف باژیری کەفتن و گازیکر و گوت میری یا ئەمرکری هەر کەسئ فئی کاغەزی بەتە میسل دئی وی ل ئامیدی کەتە گزیر و پشتی گەلەک گەریایی، ئیکی گوئی کا بینە ئەز دئی بەم، کاغەز ژئ وەرگرت و پیل بریکا میسل فەنا، گەهشتە زاوێتە، بەسەر شیړەکی هەلبوو کو نالە نالا وی یا دچیتە بەر ئەسمانا ژبەر گرانی ئیشا خو و چوو سەحکری و گوئی ها شیرو تە خێرە چ ل تە فەومیە هوسا

ما گزیری چیه، ئانکو دئی بیه هاریکاری موختاری، نه‌زا دبیزمه ته دئی شوی بته که‌مه و دئی ته که‌مه حاکم، نه‌خیر زه‌لام ل بهر نه‌هات و یئ رژد بو کو بچیت و بیته گزیر، خاترا خو لئ خاست و ژ کوچکی ده‌رکه‌فت و بهر ب نامیدیئ که‌فته ری، که‌هسته نک جوتیاری و گوتئ نیشه‌کا زه‌فیا ته خزینه‌کا مه‌زنا تیدا، جوتیاری

گوتئ پا ماده‌م وه‌سایه، ههما وه‌ره دا سه‌حکه‌ینئ و ب براینی بخو لیکفه‌که‌ین و پشتی کولای دیت کو خزینه‌کا مه‌زنا تیدا و یا تزی زیره و گوتئ دئی وه‌ره دا بخو لیکفه بکه‌ین، ته‌ته‌ری گوتئ نه‌خیر من زیړت ته نه‌فین و دئی چم مه‌ گزیر ل نامیدیئ، هندی جوتیار هاتئ کو رازی بکه‌ت نه‌خیر گوھئ خو نه‌دایئ، خاترا خو ژ جوتیاری خاست و ملئ خو دا ریځکی، که‌هسته نک شیرئ نه‌ساخ، وه‌ختئ شیرئ دیتی گوتئ ها ته چ ژ ئیسا من نه‌زانی و کانئ ده‌رمانئ وی چیه؟ ئینا ته‌ته‌ری چوونا خو هه‌می بو‌فه‌گیرا هه‌ر ل نک وی چووی هه‌تا زفریه‌ف نک وی و گوتئ ده‌رمانئ ته‌ ژئ خوینا مرو‌فه‌کی دینه و دقیت تو بکوژی و خوت خوینا وی فه‌ده‌ی و دئی چیبیه‌فه، شیرئ گوتئ من گوھ‌ل ته بوو و خو باش نیڑیک کر، پاشی خو کره‌گفشک و تیوه‌رکر و کوشت و خوت خوینا وی فه‌دا و شیرئ گوتئ هه‌ما که‌س ژ ته دین و هارتر نینه، هه‌که تو یئ دین نه‌بایی دا گوھئ خو ده‌یه حاکما باژیری و جوتیاری خودانئ خزینا زیړا، هه‌ما تو هوسا یئ باشی بیه ده‌رمانئ ئیسا من.

و دادچینم، به‌لئ نیشا زه‌فیا من چ لئ ناهیت و شین نابیت و نزانم کا ژ بهر چیه، هه‌که ته‌ه‌سپارکریا خیره‌کا مه‌زنبوو، ویژئ گوتئ بلا سه‌ر چاڤا دئی هسپارکه‌م، ته‌ته‌ری مه‌هه‌یامه‌کی دیت چوو ل باژیره‌کی ده‌رکه‌فت نه‌سه‌ری دیار و نه‌بن، ئیلچییئ باژیری زانی نه‌فه یئ بیانیه، ئینا ده‌ملده‌ست گرت و بره نک حاکمئ و حاکمی گوتئ ته‌خیره تو هاتیه باژیری مه، ته‌ته‌ری گوتئ حاکمئ خوشبیت دئی چمه باژیری میسل، من کاغه‌زه‌ک یا ل نک میرئ باژیری نامیدیئ ئینای دئی بو به‌م، حاکمئ وی باژیری گوتئ: نه‌فه چهند ساله نه‌ز حاکمئ فی باژیری مه و حوکمئ من که‌له‌کی باشه، به‌لئ که‌س گوھئ خو ناده‌ته من بوچی؟ هه‌که ته‌ بخیرا خو گوتبایئ، ویژئ گوتئ بلا سه‌ر چاڤا دئی بیژمئ، هه‌یامه‌کی دیت چوو به‌ریخو دده‌تئ پیره‌میره‌ک ل سه‌ری سیړیانه‌کن یئ روینشتیه، سلاف کری، پیره‌میری سلاف ژئ وه‌رگرت و گوتئ نه‌فه دئی چ که‌ی لایئ ده‌لال؟ ته‌ته‌ری گوتئ حال و مه‌سه‌لئیت من نه‌فه‌نه و هه‌می سوچه‌تا خو یا ریځکی ژئ بو‌فه‌گیرا، پیره‌میری گوتئ هه‌که تو زفری بیژه وی حاکمی تو ژنکی له‌وا حوکمئ ته شول ناکه‌ت و که‌س گوھئ خو ناده‌ته ته، هه‌که تو چوویه نک جوتیاری بیژئ ل نیشه‌کا زه‌فیا ته‌ خزینه‌کا زیړا یا تیرا و که‌له‌کا مه‌زنه، تیرا ته و نه‌فی نه‌فی چرکا هه‌یه، هه‌که تو که‌هشتیه شیرئ بیژئ بلا خو دخوینا مرو‌فه‌کی دین فه‌ده‌ت و نه‌و ده‌رمانئ وییه دئی پی چیبیه‌فه، ته‌ته‌ری مه‌ خاترا خو ژ پیره‌میری خاست و ریکا باژیری میسل گرته‌فه و چوو، پشتی که‌هشتیه میسل، کاغه‌زا میرئ نامیدیئ داف میرئ میسل و جاره‌کادی زفریه‌ بو باژیری نامیدیئ، وه‌ختئ که‌هشتیه باژیری حاکمی چوو نک حاکمی و گوتئ تو ژنکی له‌وا حوکمئ ته شول ناکه‌ت، ئینا حاکمی گوتئ نه‌ف نه‌هینییه ل ناقبه‌را من و ته‌یه و ژبلی ته که‌س ژ به‌نیئت خودئ نزانیت نه‌ز ژنکم، فیچا هه‌ما وه‌ره دا شوی بته بکه‌م و بیمه‌کابانیا ته و تو بیه حاکم ل شوینا من، ته‌ته‌ری میرئ نامیدیئ گوتئ: نه‌خیر من ژ ته منه و دئی چم مه‌ گزیر ل نامیدیئ، حاکمئ باژیری گوتئ: کورا خولیسه‌را

دازده برا (۱)

ترجمه کړن ژ ټه له مانی: دهولت عه لی

نقیسینا: گرمیت برا

ټه ز بو ته بیژم.
به لپیا وی به لا خوه ژیفه نه کړ، هه تاکو ټه و چووی
دهرگه هئ مه زه لکئ فه کړی و هه ر دازده سنډریکیت ب
پویشکئ داری تژی کړی، نیشاداین. پاشی گوټ: خوشتقی
من بنیامین، ټه ف سنډریکیت هه نئ بابئ ته ییت بو ته
و برایت ته داینه چیکرن، ژبه رکو هه که من کچکه ک
ئینا سهر دنیایئ، دقیت هوین هه می بهینه کوشتن و
هه وه بکه نه دناف فان سنډریکادا و بنناخکه ن. هه کو
وئ دبه ر ناخفتا خوه را دکره گری، کورئ وئ دلده لی
وئ دا و گوټن: نه که گری دایکا خوه شتقی، ټه م دئ
هاریکاریا ټیکودو که یین و دئ ژ فیرئ چین. به لپیا وئ
گوټ: دگه ل هه ر یازده برایت خوه هه ره ناف رلی بلا
ټیک ژ هه وه هه رجار روینته سهر دارا ژ هه میا بلندتر
یا هوین دینن، ټو زیرفانیئ بگریت و به رئ خوه بده ته
برجا که لهئ، هه که من کوره ک بوو، دئ ټالایه کئ سپی
چکلینم ټو پاشی هوین دشین بهینه فه مال. هه که
ژی من کچکه ک بوو، دئ ټالایه کئ سور چکلینم، پاشی

جاره کئ ژ ناف جارا، مه لکه ک و مه لیکه یه ک هه بوون،
هه ردو بخوه شی دگه لیک دژیان. وان دازده بچویک
هه بوون، به لپیا ټه و هه می کور بوون. جاره کئ مه لی
گوټه ژنکا خوه، هه که بچویکئ سیزدئ ټه وئ ته دیت
کچ بیت، دقیت هه ر دازده کور ټه رن، دا ملکئ وئ زه خم
بیت و مه مکه کت بو وئ بتنی مینیت. ټه وئ دازده
سنډریک ژ دانه چیکرن، ب پویشکئ داری هاتنه تژی کړن
و هه ر ټیکئ ژ وان بالیفکه کا مریا کره تیدا و ټه مر دا،
کو بکه نه د مه زه لکه کپفه، پاشی کللیک دانه ف مه لیکئ
و گوټن چینابیت به حسئ وئ مه زه لکئ بو که سه کی
بکه ی.

به لئ پا دایک هه می روژئ دروینشته خاری و نه ارا خوه
ددانا، وه سا کو کورئ وئ ی بچویکترئ، ټه وئ هه رگاف
دگه ل وئ و ټه وئ وئ نافئ وی لدویف ټنجیلی کره
بنیامین، گوټن: دایکا خوه شتقی، ته چیه تو هوسا یا
قه هری.
دایکئ جابا وی دا و گوټن: بچویکئ خوه شتقی، چینابیت

هندی ژ ههوه تیت زوی بو خوه برهفن ئو خودی مهزن ههوه ستارکەت. هەر شەف دئی ئەز رابم و دئی دوعا بو ههوه کهم، ل زفستانئ هوبن بشین ل دۆر ئاگرهکی خوه گهرم بکهن و ل هافینئ، گهرم ل ههوه نهدهت.

پشتی وئی دوعا بو کورپیت خوه کری و گهردهنا وان ئازاکری، ئەو دهرکهفتن چوونه ریلی. ئیکی ل دویت ئیکی زیرهفانی دگرت، دا رویننه سهر دارا بهرویی یا ژ ههمی بلندتر و بهرئ خوه دهنه برجن. ههکو یازده روژ بوورین، گهر گههشتیه بنیامینی، ئەوی دیت ئالیهک یئ لسهر برجن چکلاندیه. بهلیپا ئەو ئالا نه یئ سپی بوو، یئ سوژی رهنگی خوینی بوو، ئەو ئالا ئیشارهتا هندی بوو، کو دقیت ئەو ههمی همرن.

ههکو برا گوھ ل فی تشتی بووی، کهرپیت وان گهلهک فهبوون و گوٲ: دقیت ئەم ژبهر خاترا کچکهکی همرین! ئەم سویندخوین، دئی تۆلیت خوه فهکهین. ههر جههکی مه کچکهک لئ دیت، دقیت خوینا وئی برژیت (بهیتته کوشتن).

پاشی ئەو چوونه دناف ریلیدا، ل نیشهکا ریلی، جهئ ژ ههمیا تاریرت، ئەوان خانیکهکی سحرلیکری فهدیت، ئەو خانیک یئ بهردای و خالیسوو. وان گوٲ: مه دقیت ل قیرئ بژین و تو بنیامین، تو ژ ههمیا بچویکت و لاوازتری، تو دئی ل مال مینی و شوئلی مالی کهی، ئەم ژئ دئی دهرکهفین و خارنئ ئینین. ئەو د چوونه ناف ریلی، نیچیرا کیترویشکا، پهزکویفیا، تهیرا و کوٲرکا و ههر تشتهکی خارنئ بیت، بو بنیامین دئنا، ئەوی ژئ بو وان چیدکر، دا بشین برسا خوه پی راوهستین. ئەو دهه سالای پیکفه د وی خانیکفه د ژیان، ئو ئەو وهخت نه یئ دریزبوو بو وان.

کچک ژئ، ئەوا دایکا وئی یا مهلیکه ئەو بووی، نوکه یا مهزنبووی، دلکهکی برهحم ههبوو و دیندارهکا تازه و جان، ستیرهکا زبیری ژئ ب ئەنیا وئفهبوو. جارهکی ههکو بالاغهکا مهزن ههی، ئەوئ دازده کراسیت زهلاما دیتن و پسیر ژ دهیکا خوه کر: ئەف دازده کراسه بیت کینه، بو بابوئ ئەفه گهلهک دچویکن؟ ل قیرئ وئی بدلهکی گران بهرسقا وئی دا: کچکا من یا خوهشتفی، ئەفه بیت ههر دازده براییت تهنه. کچکی گوٲ: دازده براییت من

ل کیشهنه؟ هیشتا چ جارا من های ژ بهحسوباسیت وان نهبوویه. وئی ژئ جابدا: خودی دزانیت، کا ئەو ل کیشهنه. ئەو بیت تهنگهزایی دنیایی بووین.

وئی کچک دگهل خوه بر و دهرگههی مهزهلکی بو فهکر و ههر دازده سندریکیت ب پویشکی و پالیفیکیت مریا تزیکری نیشادان و گوٲ: ئەف سندریکه بو برایت ته بوون، بهلیپا بهری تو بیی، ئەو بدزیکفه راتهقیان و چوون و سوحبت ههمی بو فهگیرا، کا چاوا قهومی. ئینا کچکی گوٲ: دایکا خوهشتفی، نهکه گری، من دقیت بچم و ل براییت خوه بگهرهم.

ئهوئ ههر دازده کراس دگهل خوه برن و چوو دا ری و ئیکراست چوو دناف ریلیدا. ئەو روژئ ههمی چوو، ههتاکو ئیقاری گههشتیه خانیک بهردای. ئینا چوو دژورقه، کورکهکی سنیهل دیت، ئەوئ پسیر ژیکر: تو ژ کیشه هاتی و ته چ دقیت؟ کورک عه جیگرتی ما، کو هوسا یا جان و جلکیت مهلیکا یئ لهر و ستیرهکا زبیری یا ب ئەنیا وئفه.

ئینا وئی گوٲ: ئەز کچا مهلکا مه و ئەز یا ل دازده براییت خوه دگهرهم، هندی ئەسمانی شین بیت ههر دئی چم، ههتاکو ئەز وان دبینم.

وئی ههر دازده کراسیت وان ژئ نیشادان. بنیامین دیت ئەفه خویشکا ویه، ئینا گوٲ: ئەز بنیامینم، برایی ته یئ بچویکتري. ئەوئ ژ کهیفادا کره گری، بنیامین

ژى كره گرى، هەردوكا ژ دل خوه تىكوه ركر و چوونه سەروستوهيت تىكودو.

پشتى هينگى وى گۆت: تىشتەكن دى يى هەي، مە سۆز دابوو، هەر كچكەكا ئەم بىنين، دى كۆزىن، ژبەركو ئەم نەچار بووين ژبەرخاترا كچكەكى ژ مەملەكەتى خوه دەرکەفين.

ئينا وى گۆت: ئەز هەزكەم بېرم، هەكە ئەز بشيم ب وى چەندى برايتت خوه نازاكەم.

وى گۆت: نە تو نامرى، روينه دبن قى مەنجەلئقه (ديسكى) فە، هەتا هەر يازدە برا دەين، پاشى ئەز دى دگەل وان تفاقى كەم.

وى ژى وه كرى، هەكو بوويه شەف، ييت دى ژ نيچيرى هاتەفە، خارن ژى يا بەرهه فبوو. هەكو ئەو هەمى ل سەر سفرى روينشتين و زاد دخار، وان پسياركر: چ تىشتى نوى هەيه؟

بنيامين گۆت: ما هوين چ نزانن؟

وان چابدا و گۆت: نەخير.

ئينا بنيامين قيرا چوو و گۆت: هوين ل رىلى بوون و ئەز مابوومە لمال، قيجا ئەز هەر ژ هەوه پىتر دزانم.

وان گازيكر: پا دى بۆ مە فەگپره.

ئەوى جابدا: دى سۆزى دەنە من، كو ئەو كچكا تىكى ئەوا دكەفپتە بەرامبەرى مە، نە هيتە كوشتن؟

هەميا كره هەوار، ئەرى، دى مە رەحم هەبيت، كا جارنى تۆ بۆ مە فەگپره!

ئينا ئەو ئاخفت: ((خويشكا مە يا ل قيرى))، ئو ديسك راكره فە، كچا مەلكى ژى ب جلكت مەليكا فە و ستيرا زيرى ب ئەنيئقه ژبن دەرکەفت، ئو وەسا يا جان و نازك و نازداربوو. كەيفا وان هەميا گەلەك هات، خوه دسەروستوهيت وى وه ركر و ماچيكرى و ژدل هەژيكر.

ئەو دگەل بنيامينى مال مال و هاريكاريا وى د شۆلئ مالىدا كرى. هەر يازدە چوونه ناف رىلى، كويشى و خەزال و تەير و كوترا بگرن، دا وان تىشتەكن خارنى هەبيت.

لئنان و حازركنا خارنى ژى خەما خويشكا وان و بنيامين بوو. ئەو ل دارا و چيلكا دگەريان، دا خارنى پى بلىنن، ئو گل و گيا د جەماند و قازان ددانانە سەر كوچكى، وەسا، كو هەرگاڤا هەر يازدە فەدگەرن، خارنا حازرييت.

وى مال ژى بسەروبه ردر، نئينك هەرگاڤ د سپی و پاڤزبوون، برايتت وى هەرگاڤ ژى درازبوون و هەمى

پىكشە دگەل وى بكەيفەكا مەزن دژيان.

چارەكى وان هەردوكا خارنەكا خوهش ل مال چيكر و هەكو هەمى گەهشتينه ئيك، روينشتن و خار و فەخار و گەلەك كەيفخوه شبوون. جنكەكا بچويك ل بەرامبەرى وى خانىكى بوو، دازدە كوليلكت جان دنافدابوون، مروڤ دىژيتى (شاگرده) ژى. وى دڤيا دلخوه شيه كى بۆ برايتت خوه چيكتە، هەر دازدە كوليلك ژيكرن، هزرا وى ئەوبوو، هەر ئيكى ژوان كوليلكەكى بۆ بكەتە ديارى ل سەر خارنى. ئەو گاڤا وى كوليلك ژيكرين، هەر د وى گاڤيدا هەر دازدە برايتت وى بوونه قەل و ل هندافى رىلى فپين و دوپر كەفتن، خانى و جنك ژى غەواره بوون.

ئينا كچكا ژار ما بتتن دناف وى رىلى بترس، هەكو هۆ بەرى خوه دايە دۆرپت خوه، ديت ژنكەكا پير يا برەخ ويئە پراوہستياى، وى گۆت: ئەفە تە چ كر زاروكا من؟ تە بۆچى ئەو دازدە گوليت سپی دجهدا نەهیلان؟ ئەو برايتت تە بوون، نۆكە ئەو بوونه قەل هەتا هەتايى.

كچكى ب گريئە گۆت: چ دەرمان نينن ئەوان چيكنەفە؟

پيرى گۆت: نەخير، ل هەمى دنيايى چ دەرمان نينن، بژلى ئيكى، بەلپيا ئەو ژى گەلەكا ب زەحمەتە، تو نەشى وى پى خلاسكەى، ئەو ژى ئەوه، تو حەفت سالا نە ئاخفى نە ژى بكەنى، ئو هەكە سەعەتەكا بتنى ژى مايتت ژ وان حەفت سالا و تە ئاخفتنەكا بتنى ژى گۆت، ئەفە هەمى ژخوه بوو ئو دى برايتت تە ب وى پەيئى بتنى مرن.

ئينا كچكى دلى خوهدا گۆت: ئەز باش دزانم، كو ئەز دشيم برايتت خوه خلاسكەم.

پاشى چوو بۆ خو ل دارەكا بلند گەريا، روينشتەخارى سەر دارى و بۆ خوه فەچنين كرى، نە ئاخفت و نە كره كەنى. وەسا چيبوو مەلكەك هاتە نيچيرى ل ناف رىلى، ئەوى صەيه كى بەزەكى مەزن هەبوو، صەى قەستا دارى كرى، جەئى كچك لسەر روينشتى، خوه هەلاڤيت، بوو رەوړهوا وى. ئينا مەلك دويرپرا بوورى و كچا مەلكى يا جان ب ستيرا زيريقە لسەر ئەنيى، ديت، وەسا كەيفا وى ب جانيا وى هات، كو داخاز ژيكر، كا وى دڤيت بيتە ژنا وى. ئەوى چ جاب نەدان، بەلى پا هەمما سەرى خوه چەماند. ئينا مەلك بخوه هەلباسكى سەر دارى بوو، ئەو ژ سەر دارى هەلاند و هەلگرت بر دانا سەر پشتا هەسپى و برە مال. ل وپرى داوہتەكا هەزى

2019 Silav 115 Guvareka rewşenizîrî giştî ye

ٺاگره ڪي مهزن ل مهيدانڪي هاته هه لڪرن، دڦيابا
 ٿه و دناڦدا هاتبا سوٽن. مهلڪ ڙي ل بهر په نجهري
 بوو ل سلال و ب چاڦيت گريڦه بهري خواه دڦايي،
 ڙبه رڪو هيڻا ٿه وي گه لهڪ هه ڙيڊڪر. هه ڪو موڪوم
 ب ستوينيڦه هاتيه گريڊان و گوريا ٺاگري يا سوڙ ب
 جلڪيت ويڙا چووي، ٿه و گاف، گافا دوپماهيي بوو ڙ
 وان هفت سالا بووري. د وان دهليڻادا دهنگه ڪي بلند
 ڙهه واهه هات ٿو دازده قهل هاتن و دادا خاري. هه ڪو
 پيت وان گه هشتينه سهر ٿه ردي، ٿه و هه ر دازده براييت
 وي بوون، ٿه ويٽ وي سحرا وان فه ڪري. ٿه وان ٺاگر
 شه قانده ره خه ڪي، گوري فه مراند، قه ديٽ خويشڪا
 خواه يا خواه شتفي فه ڪرن و به ردا و خواه تيوه رڪر
 و چوونه سه روستوهيٽ وي، ماچيڪري. نوڪه پشتي
 ٿه زمانئي وي فه بووي و شي اي باخڦيت، وي بو مهلڪي
 فه گيڙا، ڪا بوچي ٿه و نه دناخفت و چ جارا نه ڊڪره
 ڪه ني. ڪه يفا مهلڪي هات هه ڪو گوھليووي، ڪو ٿه و
 نه يا گوئنه هباره و هه تا مرنئ، هه مي پيڦه ڊگه ليڪ
 ڙيان. ڙنابا خراب ڙي، هاته مه ڪه مه ڪرن، ڪره د نافي
 به ريمله ڪي تڙي زه يتا ڪه لاندی و ماريت ب ڙهه ر، ٿو
 ب مرنه ڪا خراب مر.

و بڪه يڦه خواهه شيه ڪا مهزن بو هاته ڪرن، به ليڀا بويڪ
 نه دناخفت و نه ڊڪره ڪه ني. هه ڪو چهند ساله ڪا ب
 خواهه شي پيڦه ڙيان، دايا ڪا مهلڪي، ڙنڪه ڪا خراب بوو
 ده ستهاڦيٽي نه ڪاميا مه ليڪا بچويڪ ڪر و هافيتي و گوته
 مهلڪي: ٿه و ڪچڪه ڪا خازخاڙوڪه، ته بو خواه ٿيناي، ڪي
 دزانيت ڪا چ ملحده و دبنڦه بنڦه چ ڊڪهت. هه ڪه يا
 لال بيت و نه شيت باخڦيت، ٿه و دشيت بڪه ته ڪه ني،
 به ليڀا ٿه وي نه ڪه ته ڪه ني، ٿه وي ويڙدانه ڪا خراب يا
 هه ي.

مهلڪي ل ده سپيڪن نه دڦيا باوهر ڙفي تشتي بڪه ت،
 به ليڀا وي پره ڙني هه ر ڪر و گوٽ و ڪچڪ گوئنه هبارڪر و
 هند تشيت خراب پيڦه نان، هه تاڪو مهلڪ بسه رڊابري
 و قانعڪري و هوڪمي مرنئ دانايه سهر.

ڙيڊهر و ده همهن:

. Die zwölf Brüder. ۳۶-۳۲ Gebrüder Grimm/ Kinder und Haus Märchen / Gesamt Ausgabe. Seite ۱۱۵

شەيتانیت شەکر و چای

تەرجه مه کرن: عه لی حه فزولا

رزگار بوونا من ژ مال ویرانی و راوه ستانا کارگه هئ و تا وی روژی دی چاره کن بو فی کابرای ژ بی نیم. پشتی دهرکه فتنا بازرگانی ئەف زه ندیقه کهفته هزرا کا ب چ ری دی شیت خه لکن باژی ری خو رازی کهت کو شه کری بکرن و دیت باشتین ری کارکرن لسهر ئولدار و باوه ری و ساده یا وایه، ئەفجا ل روژا ئەینی داخاز ژ گوتار خوینی کر خه لکی ناگه هدار کهت کو پشتی دو ماهی هاتنا نفیژی کهس نه دهرکه فیت و مینه ری راده ستی وی بکهت ژ بهر کو وی تشته کن گرنگ هه یه بو خه لکن خو بیژی ت و مه لای ژ رازی بو.

ل سهر مینه ری کابرای گوت: (گه لی ئیماندارا شفیدی من فریشته کن (ملاک) خودی د خه ویدا دیتیه و فرمان ل من کریه کو چای نه فقه خوم بی شکر ژ بهر کو ئەو ژ شرینا هیا گولیت به هه شتن هاتیه دروست کرن و هه ر کهسه کن ژئی فقه خوت ب هه ر فره کن دی هزار گونه هیت وی هینه ژبیرن و به رامبه ر هه ر کیلویه کا بکری ت هزار هزار خیر دی بو هینه نفیسین و هین باش دزانن کا تا چ راده ئەز مروقه کن زاهد و ئولدار و راستگومه د ناخفت و خه ون و دیتنیت خودا، ئەی خودا تو دیده فان به کو من

چیرۆکه ک ژ فلوکلوری ئەفغانی

ل به ری چ کهسه کی ل وه لاتی ئەفغانستان شەکر بکار نه دینا و خه لکی چا ب فیقی شری ن دکر و له زهت ژ تاما چایا ره سه ن د دیت، به لی روژه کن ئیک ژ بازرگانیت هاریکار دگه ل ئنگلیزا بریارد ا کارگه هه کا شه کری ل باژی ری خو دروست کهت و کارگه هه فه کر، به لی ئاریشه کا گه له ک مه زن کهفته دریا ویدا کو هزر تیدا نه کربوو، ئەوژی نه بوونا هه زی ل جه م چ کهسه کی ژ خه لکن وی وه لاتی ب گشتی و باژی ری وی ب تابه تی بو کرینا شه کری.

کار ل کارگه هئ یی به رده وام بوو و فه ردیت شه کری کهفته سه رتیک و مانه د عمبارادا ژ بهر نه بوونا بکرن و ترس و خه موکیا بازرگانی هه می پیقه ر شکانن، هه تا روژه کن هه زره کا درندانه و پری شه یانی ل ده ف په یدا بووی کو هانا خو بو ئیک ژ وان زه ندیقان بهت ییت عه بائی دینداری د خو ئالاندی و هیقی ژئی خاستن چاره کن بو په یدا کهت به ری مالا وی ویران بیت!!!!

بی دوودلی کابرا رازی بو و گوت ئەفه پاریه کن مه زنه وداخازا ۱۰٪ ژ داها تی فروتن شەکر کر، هه ر ئیکسه ر بازرگان رازی بو، وی ژ ب خو گوت: ما ۱۰٪ چیه به رامبه ر

په یاما ته گه هاند و بلا گونه ها فی خه لکی لسهر من نه هیته هژمارتن کو من ناگه دارنه کربن).
 ده می فی خه لکی ساده گوهد ل ناخفتنا فی کابرای بوی ئیکسه ر وهک هه فرکی و بهریکانه قهستا جهیت فروتنا شه کرئ کر و گه له کا خو ده پنداکر دا خیرا بدهستخوفه بینن و زیده ی هه وجهیا خو شه کر کری، تال ده مه کئ کیم هه می عمبار فلا بوین و کارگه هه دوباره که فته کاری و دهره هق داخزییت خه لکی ژ هه می جهان هه لنه هات.

سۆزم و نه گهر تو باوهر نه که ی نه فه پشکا ته یا بهرئ ب دروستی و بو ژ نه فرو پاش نه فه هه فه بسته کا مورکری بو ته و تو دشیی بهیه دادگه هی هه ر ده می ته فی یا بهری نوکه من گوئی تنئ یاری بوون، نه فجا هیفی دکه من رزگارکه بهری دم ببوریت.

کابرای ب که یف پارئت خو هه لگرتن و کاری خو لسهر مینبهرئ بو جارا سیین دوباره کر و گوت: (نه ی خه لکن منئ خوشتشی، شقیدی بو جارا سیین فریشتی پیروز نه ز شه ره فمه ندرکم ب سه ره دانه کا پیروز و گوته من نه رئ هوین بوچی نه جرئ فه خارنا چایا ب شه کر ژ ده ستین خو دکهن؟ و نه ز ژئ پرسیم ل دور ره حیت پیس و شه یتانیت دنافدا، نه فجا گوته من یا بسانه یه دئ که فچکی کنه دکوپیدا و ب شه کرئ دادهن دا وان ب دهر بیخن و پاقژکه ن.

و نه فه ژ وی روژئ وه ره هه ر که سه کئ ماده کئ فه مای و خراب هه بیت بو خو ل ریبه کئ دگهریت ب دینی فه گریده ت و ساده یی و خوش مروفانیا خه لکی و دینداریا وان بکارینیت دا بهریکیت خو پری پاره بکه ن لسهر کیستی هه ژار و بی گونه هه و خولیسهران.

راسته یه ک بو فی چپروکئ هه بیت یان ژ ناشوپا نفیسهرکی بیت نه یا گرنکه ل وی رادی گرنکیا رمان و دهرسیت تیدا و یا نه فرؤ دهیته کرن هیشتا مه زنتره نه وژی بکارئینانا فن ته کتیکئ بو مه ره میت سیاسی، کو مخابن دین بوویه ئالافه ک بو سیاست و کوشتن و تیرووی، ئانکو قه هره مان و مه ره م هاتینه گوهارتن به لئ هه ر نه و هزر و بیرن، ل جهئ بازرگانئ بوویه سیاست و تیروور.

مخابن نه فرؤ یا ژ هه میان بترستر لسهر ملله تی هاتیه د روژه فیدا نه وژی بکارئینانا دروشمیّت بریسقدار و کارکرن لسهرهه ستیت نه ته وه یی و پیروزیت گه لی مه، کابرایئ ب سه رفه دیندار چاره ک بو دهرئبخستنا شه یتانیت شه کر و چایی دیت، به لی کی دئ چاره کئ بو شه یتانیت نه هیلانا ئیکرئزیا گه لی مه و چاندنا دووبه ره کیئ و خزمه تکرنا دوژمنان و سه رئبخستنا بهرژه وه ندینن حزبی و که سوکی لسهر ییت نه ته وه و وه لاتی بینت؟.

کابرایئ ب سه رفه دیندار و ژ بنه فه به س خودئ وی نه و دنیاسی ب که یف قهستا بازرگانی کر بو وهرگرتنا پشکا خو، به لی ته ماعئ خو لسهرئ بازرگانی دا و گوئی: (خوشتشی من وی پاره ی هه می بدهمه ته بهرامبه چ؟ تنئ کو دوو خوله کا تو بو خه لکی ناخفتی و بهس خودئ دزانیت کا هنده کا وی گافئ گوئی خو د دا ته ئان هه ر نه، به لی هه میجار دئ یی دادپه روه ر بم دگه ل ته و ئاریشه نینه لجهئ ۱۰٪ دئ ۱٪ ده مه ته. کابرا ب توره یی فه ژ مالا وی دهرکه فت، پشتی کو نه و پارئ مه زن ژ ده ستدای و سویند خار وی بو نه هیلیت و دیسان ل روژا نه یی پشتی وهرگرتنا موله تی چو سه ر مینبهرئ و گوت: (گه لی دینداران نه ی خه لکی باژئری شقیدی من فریشته کئ خودئ دخه ویدا دیت و گوته من د هشیاربن ژ فی شه کرا ل وه لاتی هه وه دهیته فروتن، نه و نه یا دروسته ژ بهرکو هیرکی هه ستییت مریان دگه ل هاتیه تیکه ه لکرن و هه ر که سه کئ بکه ته دنافا کوپی خودا دئ شه یتان د وی کوپیدابن هه می ده مان، نه فجا دهشیاربن هشیاربن، نه ی خودا نه فه من ناگه هدارکرن و تو ناگه هدارئ).

ده می خه لکی دلپاک گوهد ل فی گوتنا ب کینج بووی، ئیکسه ر هه میا شه کرا خو هاقیته سه ر گیفکا و کرین نه ما و جاره کادی کارگه هه راوه ستیا و عمبار مانه تژی و جاره کادی ترس و خه ما بالئ خو ب سه ر بازرگانیدا به ردا و زانی وی کابرای تولا خو ژیفه کر، نه فجا نه چاربو بچیه مالا وی و دل ب دلئ وی بده ت تا رازی بکه ت و گوت: نه ز که سه کئ بناف و دهنگ و خودان باوهری و ناخفتن و

دياريا خودايى ... گوتن و پيئىياتى

زۆزان نەپلى

فەگرىت، بەلى ئەف كورته داتنە نياسينا فى دەردى و شروفە كرنا وى مە ب پىدقى دى تنى ل سەر ژنى بيت، كا بۆچى ژن ھەفرۆبىشى فى دەردى نەخوش دىن، شەھرەزايىت دقى بيافیدا ديار دكەن كو ئەو ژنىت گەلەك دمال دا دمىنن و چ شولا ل دەرفەيى مالى نەكەن، پتر ژ بيت دىتر ھەفرۆبىشى فى دەردى نەخوش دىن و دىسا ئەو ژنىكىت ئىك ل دوىف ئىكى بچويكا دىنن و ئەو ژنىكىت وەسا ھزر دكەن كو چ تىتى باش و بکىرھاتى بۆ چىنايىت و بىژىت چ خوشى دژيانا مندا نىنە و من پاشەرۆژەكا رەش يا ھەي و ئەفە خەلەتيا من بوو من بسەرى

مە ھەميا گەلەك گوتن و سەرپىھاتى ل سەر ژنى گولھى بووينە و گەلەك زانا و مروقتى شەھرەزا دىبافى جفاكى و فەلسەفى و ژيانىدا، گوتن ل سەر ژنى و پەسنىت وى گوتىنە و چىكرىنە و دىسا ھەلبەستفان و نفىسەفانا ژى ھىقىنى گەلەك ژ شاكارىت خو پىت مەزن و پىر ب ناف و بانگ، مەھاندىنە و كرىنە پەند و ل سەر ئەزمانى ھەمى مروفا دھىتە گوتن.

ژن، ئانكو دەيك و ھەفرۆين و كچ و خويشك، لەواژى ژن يا ھەژى قەدرگرتى و وەفادارىيە، ھەر وەكى ئەم ھەمى دزانىن ژيانا ژنى يا پىر ئەفرازى و

خوئىنايى. شەھرەزايىت دىبافى ساخلەمىن دا دىژن ئەو ژنا كارىت دەرفەيى مالى نەكەن، سى جارا پتر ژ بيت ل دەرفەژى كار دكەن تويشى دەردى خەمگىنى دىن و بەردەوام دى بىنى كەسەكا بىزارە و ئىنانا گەلەك بچويكا ژى ئىكە ژ ئەگەرىت زىدە خەمگىنيا ژنى، دىسا ھاتىە گوتن كو يا فەرە زەلام رىكا ل بەر ژنى قەكەت كو ئەو بىتە سەركىش دەندەك شولیت خودا وەكى بازگانىكرنى و دروستكرنا پروژىت بەرئىنانى، داکو وى باوهرى ب شىان و ھزرگرتىت خو ھەبن و دىسا ئەفە دىتە ئىك ژ ستويىت ئافاكرن و پىشقەبرنا ئابۇريا ھەر وەلاتەكى و دقتىت زەلام رەوشەكا وەسا دمالىدا بۆ ژنى بەرھەققەت كو ئەو چجارا ھزرا بىزارى نەكەت و ژيان ھەردەم يا ل بەر چافا شرىن بيت و ھزرا ھندى نەكەت و بىژىت چ تىتت باش و بکىرھاتى بۆ من دروست نابن و من چ خوشى ب ژيانا خو نە برىە و پاشەرۆژا خو ل بەر چاقىت خو رەش بىنىت و بخو بىژىت كو ئەفە ھەمى خەلەتيا من بوو و ھتد.

ژبو خو دوىركرنى ژ فى دەردى و خو ژىرفەكرنى يا پىدقىە ژن ھزرا خو دەندەك شولیت نویدا بکەت كو دمالىدا پەيدا بکەت، بۆ مىناك ب خودانكرن و سەخىركرنا گول و شىنكاتيا دمالىدا، كو ئەفە دى بىتە باشترىن بېھنقەدانا مەژىت ژنى و دىسا بزاقى بکەت كو بچويكىت خو ب باشترىن ئاوا ب خودان بکەت و ب تاشىنىت كو بىنە روناھيا مالا وى و وەلاتى وى.

نشىقىە و ھەر ئىك وەكى خو و ب دوىف دل و رەوشا ژيانا خو دېتە سەرى و گەلەك شولیت رۆژانە دستويىن ژنىكىدانە و ئەو بسەركەفتیانە خو لى دەرباز دكەت و ژن و ژيان ديارىەكا خوداينە بۆ زەلامى، لەواژى دى بىنى كو زەلام يى ب ژيانا خو خوشە و فەكولینقانىت ھناقى، ساىكولوژى، دىژن ژنى پتر ژ زەلامى ھىزا خوگورىكرنى يا ل دەف ھەي و پتر ھەدارا ئىش و ژان و خەما يا ھەي و دشىت پتر خو رابگرىت، مىناكەكا بچويك، ل دەمى ژنا دوگىان بيت، گەلەك ئىش و ئازارا دىنىت، بەلى ھەر گاڤا بچويكى وى لقا ئەو ب خوشىەكا مەزن دەسەيت و ژلايى ھناقى قە دلتنەنا دىت و لەوا زانايىت ھناقسانىن دىژن ژن يا پىدقى ب زەلامەكى بى مىناكە، كو ھەردەم ئەو وى ھەمبىز بکەت و ددەلىقتىت ژيانىدا ھەقال و ھەفگور و ھەلگىرئ خەمىت وى بيت و ل دەمى يا ب خەم وەكى ھەقالەكى بيت و ل دەمى شىرەتكرنى وەكى براپەكى بيت و ل دەمى يا پىدقى فىاننى وەكى خوشتقىەكى بيت دگەلدا و ل دەمى دخوشىادا وەكى بابەكى بيت بۆ وى و ئەفە دى بىتە سەركەفتىترىن مال و دى شىن ژيانەكا پىر فىان بۆرىنن و بچويكىت خو كەنە چرايىت گەشىت پاشەرۆژا وەلاتى خو و ھەردو لا نەھىلن خەمگىنى ل ژنى پەيدابىت، ژبەركو ھەكە ژن تويشى فى دەردى بوو، ئەفە دى بىتە ئەگەرى مالوپىرانيا وى مالا ئەو ژن تىدا دژىت،

ژن و خەموكى

خەموكى نەخوشىەكا ھناقىيە، بەھرا پترىا مروفا

پیروزه سهر ساللا

SILAV

سیلاڤ

ب هه لکه فتا ده ربا زبوونا چارده سال ل سهر ده رکه فتنا هه ژمارا ئیکێ یا گوڤارا سیلاڤ ل ۲۰۰۶/۲/۲۸ی، ئەم ب ناڤی دهسته کارێڤه به ریا گوڤاری پر ژ دل سلاڤیت خو دگه هینینه هه می خوینده فان و نفیسه فان و هه ژیکه ریت سیلاڤ و ب ڤی هه لکه فتی پیروز باهیی ل خو و وان هه میا

دکهین و دیسا پر ژ دل سپاسیا وان نفیسه فانا دکهین بیته کو ب قه له میت خو بیته زیرین به رپه ریت سیلاڤ ب ڤه کولین و ڤه ریژیت خو بیته هزری و ره وشه نیبری، خه ملاندین.

گه له ک سپاس بو لقا هه ژده یا پارتیا دیموکراتا کوردستانی بو وی پشته فانیا به رده وام و بی راوستیان.

چاره کادی ئەم سوژی ددهین کو ل سهر کاروانی خو دبه رده وام بین و ئەو ریکا مه دایه به رخو به رنه دهین و هه ر دخمه تا په یڤا شرینا کوردی دا بین و پاراستنا که لتور و ئافه دانی و دیروکا ده ڤه ری، ئارمانجا مه یا به راهیی بیت.

دیاریا خودایی ... گوتن و پیتقیاتی